

JEDENASTE SPRAWOZDANIE
DYREKCYI
C. K. II. SZKOŁY REALNEJ
WE LWOWIE
ZA ROK SZKOLNY
1913—1914.

LWÓW 1914. **====** NAKŁADEM DYREKCYI ZAKŁADU

DRUKARNIA UDZIAŁOWA, LWÓW, KOPERNIKA 20.

TECHNICAL DRAWING

RY. 1215
Spr. 144

C. K. T. S. P. O. L. B. A. I. N. E. S.

WE CROWN

AN ROE S. K. O. L. D. Y.

1815-1814

1815

1815

OKASEN I NIKOLETA

OPOWIEŚĆ PIKARDZKA Z XIII. WIEKU

SPOLSZCZYŁ I PRZEDMOWĄ POPRZEDZIŁ

WŁODZIMIERZ KOPACZYŃSKI

ZAST. NAUCZ. W C. K. II. SZKOLE REALNEJ WE LWOWIE.

PRZEDMOWA.

Tematem niniejszej opowieści jest miłość dwojga młodziutkich kochanków Okasena i Nikolety, oraz ich walki z najróżniejszymi przeszkodami, jakie stają na drodze do upragnionego szczęścia.

Prostota, szczerłość wyrazu, naturalny wdzięk, bystry zmysł obserwacyjny, a nadewszystko ogromna prawda psychologiczna nie tylko w przedstawieniu obu postaci dzieciobhaterów, lecz również w malowaniu innych osób i sytuacji — oto najgłówniejsze zalety tej opowieści, które każą uważać ją za arcydzieło w swoim rodzaju, za utwór wyjątkowy w literaturze francuskiej średniowiecznej.

Sposób przedstawienia uczucia, rozkwitającego w dziecinnych prawie sercach, świadczy o wielkiem znawstwie serc ludzkich, a zarazem o mistrzostwie w malowaniu miłości świeżej, jasnej i wiosnianej, jak dusze, w których zamieszkała. Autor potrafił ogarnąć całą dziedzinę uczucia, oraz wpływów jego na charakter i myśli człowieka, nie pomijając najdelikatniejszych drgnień i odcieni i oddał je z rzadką na owe czasy precyzją, prawdą i prostotą.

Apatya na widok przeszkód, których żadną mocą zwyciężyć nie można, obojętność na zdarzenia nie wchodzące w granice osobistych uczuć i pożądań, brak rozwagi, pragnienie śmierci, rozpacz na myśl, że kochanka do kogo innego należećby mogła, ukochanie drobnych pamiątek od umiłowanej, beczucie na ból fizyczny, litość dla nieszczęśliwych, rozkwit wyobraźni, która tak chwile szczęścia, jak i rozpacz w powiększonych rozmiarach zakochanym uka-

zuje, wszystko to odnajdzie się w tej opowieści, przedstawione w sposób prosty, naturalny, pozbawiony wszelkiej sztuczności i pozy.

Dowodem wielkiej kultury artystycznej i smaku estetycznego jest fakt, że autor rzadko podaje opisy postaci, jeśli te nie występują na scenie i to jako osoby działające.

Suchier, jeden z wydawców opowieści, powiada, że autor stara się odmalować nam postać Nikolety tylko wtedy, gdy na nią patrzymy; słuszną tę uwagę odniósłbym i do innych osób, dodając nadto, że widać również troskę przedstawiania ich postaci jedynie w chwili działania, to co Niemiec nazywa: „Darstellung durch Handlung“.

Ucieczka nocna Nikolety z wieży, w której ją zamknięto, lub chwila, kiedy Okasen, po ostatniej rozmowie z ojcem, gotuje się do bitwy, są najlepszym dowodem na powyższe twierdzenie.

Autor nie opisuje, jak Okasen wyglądał w swej zbroi, lecz stawia go przed czytelnikiem, czy słuchaczem, któremu dzieje swych bohaterów opowiadał i każe mu przed nim zbroję przywdziewać. Mimowoli przychodzi na myśl pomnikowy opis zbroi Achillesa, którą podziwiamy również w chwili, gdy ją tenże przywdziewa przed bitwą.

Prócz wyżej wymienionych zalet, świadczących o wartości dzieła i niezwykłych zdolnościach artystycznych autora, należy jeszcze zwrócić uwagę na poczucie łączności przyrody z duszą ludzką, oraz jej wpływu na uczucia pragnienia i myśli.

Ucieczka Nikolety jest następstwem tęsknoty za ukończonym, pragnienia połączenia się z nim, a jeśli to niemożliwe, ujrzenia go raz jeszcze przed opuszczeniem kraju; ale ta tęsknota nie przychodzi w zwyczajną noc, jakich wiele Nikoleta w więzieniu swym spędzić musiała — ona wpływa przez rozwarte okno z czarem tej cichej, ciepłej i jasnej nocy majowej, przylata na promieniach księżyca i drga w dźwiękach pieśni słowiczej.

Skarga na los i dolę sierocą wrywa się z piersi Nikolety, kiedy patrzy przez okno swego więzienia na las, róże wiedzące i kiedy słyszy ptaków świergoty w oddali.

Podobnie i Okasen, kiedy po latach tułaczki dziedzictwo objął po ojcu, przypomina sobie miłość i kochankę cudną w chwili, gdy siedzi na tarasie przed pałacem swoim, owiany wonią kwiatów i pieśnią ptaków kołysany w zadumie.

Dziś oddziaływanie przyrody na ludzkie uczucia, myśli i czyny nawet jest rzeczą powszechnie znaną, jednakże autor, który w trzynastym wieku w sposób tak prosty, a prawdziwy mówić o tem umiał, przewyższał na pewno rozwojem umysłowym i poczuciem piękna wielu współczesnych.

Autorem opowieści o Okasenie i Nikolecie miał być wedle Gastona Parisa pewien żongler¹⁾ nie znanego nazwiska; Suchier twierdzi, że żongler ów miał przytomek le Viel Antif, który mu dano jako aluzję do jego podeszłego wieku, jak również za częste wygłaszanie epepei o Rolandzie, gdyż słowo le Viel Antif jest, wedle badań Alfreda Szulza, nazwą konia Rolandowego.

Zewnętrzna szata opowieści jest również oryginalna i jedyna w literaturze francuskiej.

Niema drugiego utworu, w którymby ustępy prozaiczne zaplatały się z pieśniami wierszowanymi, depelniając się wzajemnie i łącząc w jedną, harmonijną całość.

Autor stara się przy prostocie wyrażenia swych myśli unikać równocześnie jednostajności i powtarzania się; prawie każdy *lais* jest pisany inną asonanzą.

Znać nawet troskę o pewien kunszt formy, np. w łączeniu ostatnich czterozgłoskowych wierszy każdego ustępu jedną asonanzą²⁾.

O wartości i znaczeniu poematu świadczą zresztą liczne wydania tekstu oryginalnego, tłumaczenia i późniejsze przeróbki.

Tłumaczenia pojawiały się w języku nowo-francuskim, niemieckim, angielskim i duńskim począwszy od r. 1752, jest ich po kilka w każdym języku, najwięcej w angielskim i niemieckim, a każde jeszcze po kilkakroć wydawane. Słuszną

¹⁾ W średnich wiekach nazywano tak wędrownych poetów, którzy wygłaszali swoje lub cudze utwory, akompaniując sobie na violi, średniowiecznym instrumencie muzycznym.

²⁾ Uwaga ta ma wartość o tyle, o ile przyjmie się rekonstrukcję, wprowadzoną przez Suchlera we wydaniu tej opowieści.

więc rzeczą było zająć się tem dziełkiem i skromną tą pracą usunąć jeden z braków naszej literatury.

Wypada mi jeszcze zaznaczyć kilka uwag, dotyczących formy samego tłumaczenia, oraz jej stosunku do oryginału.

Tłumaczenia dokonałem w asonansie, formie, używanej bardzo rzadko w literaturze naszej artystycznej; po pierwsze bowiem formą tą pisany jest oryginał, powtórę, zdaje mi się, że asonanza planowo, a nie przypadkiem użyta, nadaje tłumaczeniu pewną cechę oryginalności i nowości, a jako forma, którą często posługuje się lud w swej twórczości poetyckiej, uwydatnia lepiej prostotę i pierwotny charakter poematu.

Wiersz siedmiozłóskowy zastąpiłem ośmiozłóskowym. Język polski nie posiada tak znacznej ilości wyrazów jednozłóskowych, jak język francuski; trzeba więc bardzo często wyraz jednozłóskowy zastępować równoznacznym dwu, a nawet trzyzłóskowym. Wzdłużanie ustępów poetyckich, co byłoby koniecznością przy zachowaniu wiersza siedmiozłóskowego, utrudniłoby w znacznej mierze użycie asonanzы, a z drugiej znów strony, rozszerzanie zdań na kilka wierszy, pozbawiłoby utwór tej nadzwyczajnej naturalności, swobody i prostoty, która jest jedną z najwybitniejszych jego cech.

Nie pomnażałem nadmiernie ilości zgłósek jednego wiersza, bo usuwając trudności, z natury odmiennej języka wynikające, pragnąłem równocześnie jak najmniej oddalić się od zwięzłej i krótkiej formy oryginału.

Starąłem się unikać o ile to było możliwe, łączenia zdań czy to przy pomocy okresów, czy łączników w jednolitą całość, aby w ten sposób jeszcze silniej wydobyć w tłumaczeniu polskim wyżej podkreśloną pierwotność poematu. Utwór pochodzi bowiem z epoki odległej, kiedy twórczość literacka była w początkach, a cechą najcharakterystyczniejszą dzieciństwa, tak w naturze ludzkiej, jak i twórczości literackiej, jest właśnie układanie myśli i zdań poszczególnych luźnie, obok siebie, a nie wiązanie ich ze sobą w jednolitą całość.

Nakoniec niech mi będzie wolno złożyć serdeczne dzięki memu Czcigodnemu Profesorowi Dr. Edwardowi Porębowiczowi, który mię gorąco do pracy tej zachęcał, nie szczędząc w czasie jej pisania swych drogocennych rad i objaśnień.

Wdzięczność winienem również Prof. Dr. Antoniemu Ryniewiczowi i Prof. Dr. Markowi Piekarskiemu, którzy raczyli przeczytać ze mną dokładnie cały tekst tłumaczenia. Pierwszy zwrócił moją uwagę na słabsze jego miejsca, udzielając mi chętnie swej pomocy przy poprawianiu tychże, drugi podał wiele cennych wskazówek, dotyczących literackiej strony tłumaczenia.

O OKASENIE I NIKOLECIE.

1.

Któżby chciał posłuchać pieśni
o rozkoszy i boleści
dwojga lubych, małych dzieci:
Okasena, Nikolety,
o cierpieniach, jakie znieśli
i o czynach bohaterskich,
jakie on dla lubej spełnił,
co twarz miała cudnej bieli.
Słodka jest pieśń i powieści
wątek dziwnie dworny, lekki,
nikt z ludzi nie ma tak wielkich
cierpień, ani jest dotknięty
nieszczęściami tak strasznymi,
by się z smutków nie uleczył,
słyszac ją i nie rozniecił
w sercu swym radości przeszłej,
taki czar drga w niej.

2.

Tu się opowiada.

Książę Bugars z Walencji prowadził z księciem Garenem z Bioceryi straszną i krwawą wojnę; nie było dnia, żeby się nie zjawilo przed bramami, murami i rogatkami miasta ze stu rycerzy i z dziesięć tysięcy pacholków pieszych i kon-

nych, co pustoszyli jego kraj, wzniecali pożary w jego posiadłościach i mordowali mu ludzi.

Hrabia Garen z Bioceryi był stary i niedołężny i przeżył już swój czas. Nie miał on żadnego potomstwa, ani następcy, jeno syna jednego.

Zaraz wam powiem jaki on był. Na imię było mu Okasen; był piękny, miły, wyniosłej postaci, o zgrabnych rękach i nogach i kształtnej kibici. Włosy miał jasne, kędzierzawe, oczy błyszczące, uśmiechnięte, twarz pogodną, przydługą, nos zgrabny, ku górze uniesiony, a tak był obdarzony dobrymi zaletami, że nie było w nim nic złego, raczej wszystko dobre. Jednakże opanowała go miłość wszechwładna do tego stopnia, że nie chciał być rycerzem, ani nosić broni, ani bywać na turniejach, ani spełniać innych czynności rycerskich. Ojciec i matka mówili do niego: „Synu, chwyćże za broń, dosiądź konia, broń swej ziemi i pomagaj braciom. Jeśli zobaczą cię między sobą, lepiej będą bronić życia i mienia i ziemi twojej i mojej.

Ojczy, rzekł Okasen, jak możesz tak mówić. Bodaj mi Bóg nie dał nic, o co go proszę, kiedy będę rycerzem i dosiądę konia i pójdę na wojnę i do walki, gdzie będę się bił, jak rycerze i inni moi towarzysze, jeśli mi nie dasz Nikolety mojej najśłodszej kochanki, którą tak ogromnie miłuję.

Synu, rzekł ojciec, to być nie może. Zapomnij o Nikolecie, bo to jest branka z obcej przywiedziona ziemi, a wykupił ją od Saracenów wicehrabia tego miasta, przyprowadził tutaj, wywyższył przez chrzest i przybrał za córkę; on też dnia jednego da jej młodzieńca, który będzie dla niej uczciwie na chleb pracował. Nie masz co myśleć o niej, a jeśli chcesz mieć żonę, dam ci córkę jakiegoś króla lub hrabiego. Niema w całej Francyi tak potężnego człowieka, któryby ci nie oddał córki, gdybyś tylko zażądał.

Ach, ojczy, rzekł Okasen, gdzież jest teraz tak wysoka godność na ziemi, żeby Nikoleta, moja najśłodsza kochanka, nie umiała jej piastować? Czy byłaby władczynią Konstantynopola lub Niemiec, czy królową Francyi lub Anglii, wszystko to byłoby dla niej za mało, tak jest szlachetna, wspaniała, pełna godności i cnót najpiękniejszych.

3.

T u s i ę ś p i e w a .

Okasen miał piękną Biocer
za ojczyznę, gdzie żył w grodzie.
Nikto zrobić nie był zdolen,
Aby przepomniał Nikolę
piękną, co wzbraniali ojce.
Matka doń mówiła groźnie:
„Mów, co chcesz, szalony chłopcze!
Nikola dziecię wesole,
piękne, ale przywiedzione
z Kartaginy i stamtąd też
przez chrześciana wykupione.
Skoro cię do żony ciągnie,
szukaj jej w godniejszym rodzie!“
„Matko, inak być nie może,
Nikola z rodziny godnej,
jej twarz i kształty dorodne
jej czar porwał serce moje.
Słuszne, bym miał miłość onej,
ten wdzięk jej krasny.“

4.

T u s i ę o p o w i a d a .

Kiedy Hrabia Garen z Bioceryi zobaczył, że nie potrafi Okasona, syna swego, powstrzymać od miłości Nikolety, udał się do wicehrabiego miasta, który był jego wasalem i rozmówił się z nim.

Wicehrabio oddał wreszcie Nikoletę, córkę twoją. Bodaj przeklętą była ta ziemia, z którą przyprowadzono ją do tego kraju! Bo przez nią tracę Okasena; oto nie chce być rycerzem, ani spełniać swych obowiązków. A dobrze wiedz, że jeśli potrafię ją schwytać, spalę ją na stosie i ty sam nie będziesz pewny życia.

Panie, rzekł wicehrabia, przykro mi, że on tu do niej przychodzi i z nią rozmawia. Wykupiłem ją za moje pieniądze, wywyższyłem przez chrzest, przybrałem za córkę i pragnąłbym dać jej dnia jednego młodzieńca, który będzie

dla niej uczciwie na chleb pracował. Nie ma co myśleć o niej syn twój Okasen. Ale jeśli jest to twym życzeniem i wołą, wyślę do takiej ziemi i do takiego kraju, że jej nigdy na oczy nie zobaczy.

Strzeż się więc! rzekł hrabia Garen. Mogłoby z tego wyniknąć wielkie dla ciebie nieszczęście. Rozeszli się. Otóż wicehrabia był bardzo bogaty i miał wspaniałą pałac, za którym ciągnął się ogród. W jednym z pokoi, znajdujących się na wysokim piętrze, kazał umieścić Nikoletę wraz z jedną starką, która miała być jedyną jej towarzyszką i kazał dać tam chleba, mięsa i wina i wszystko, czego potrzebowała. Potem kazał zamknąć wejście, aby nikt nie mógł z żadnej strony tam wejść, ani stamtąd się wydostać; było tam tylko jedno dość małe okienko, wychodzące na ogród, przez które wpadało do izby nieco światła.

5.

Tu się śpiewa.

Zamknięto tedy Nikołą,
 kieby we więzieniu, w onej
 komnacie, pięknie sklepionej
 i malowanej cudownie.
 Tam o okno marmurowe
 uwięziona sparła głowę.
 Jasny był włos dziewczki onej
 i brwi pięknie odznaczone
 i lice jasne, pogodne.
 Nie znaleźcie tak nadobnej!
 Patrzyła hen w lasu stronę
 i widziała zwiędłą różę
 i ptaszęta śpiewające,
 jękły więc skargi sieroce.
 Biada mi! dziecię strapione,
 za cóż to więzienie znoszę?
 Okasenie mój mołojcze!
 Jam zawsze kochanie twoje
 i ty mną nie gardzisz może!
 Dla ciebie więzienie znoszę
 i w komnacie tej sklepionej

bardzo ciężkie życie wiodę.
 Lecz, na Chrysta! długo dołę
 więźnia znosić się nie zgodzę,
 jeśli sił starczy.

6.

T u się o p o w i a d a.

Nikoleta była w więzieniu, w komnacie, jak to już słyszeliście. Po całym kraju rozniosły się głuche wieści, że Nikoleta zginęła. Jedni mówili, że uciekła z kraju, inni znowu, że kazał ją zamordować hrabia Garen z Bioceryi.

Gdy ten czuł radość z tego powodu, Okasen nie cieszył się wcale, lecz udał się do wicehrabiego na rozmowę.

Panie wicehrabio, co uczyniłeś z Nikoletą, moją najśłodszą kochanką, z tą istotą, którą umiłowałem nadewszystko w świecie? Czyś mi ją ukrył, czy odebrał? Wiedz dobrze, że jeśli ja umrę przez to, ty ściągniesz na siebie pomstę i to całkiem słusznie. Bo ty mnie zabijesz własnymi rękami, zabierając mi tę istotę, którą umiłowałem najbardziej ze wszystkich w świecie.

Szlachetny młodzieńcze, rzekł wicehrabia, zapomnij raz o niej. Nikoleta jest niewolnicą, którą przywiodłem z obcej ziemi, wykupiłem za moje pieniądze od Saracenów, wywyższyłem przez chrzest, przybrałem za córkę i wychowałem i pragnąłbym dnia jednego dać jej młodzieńca, który dla niej będzie uczciwie na chleb pracował. Nie myśl o niej, lecz wybierz sobie córkę jakiegoś króla lub hrabiego. Zresztą co myślisz zyskać, jeśli ją weźmiesz za żonę. Wiele przez to stracisz, a zyskasz mało, bowiem przez to ciało twoje będzie shańbione po wszystkie wieki, a potem dusza pójdzie do piekła, bo do nieba nie wnijdziesz nigdy.

Cóżbym ja robił w niebie? Nie pragnę tam się dostać, ale chcę mieć blisko Nikoletę, moją najśłodszą kochankę, którą tak miłuję ogromnie. Zresztą do nieba idą tylko tacy ludzie, jak ci zaraz wymienię. Tam idą księża starzy i stare kaleki i niedołęgi, co całe dnie i noce klęczą przed ołtarzami i przed starymi grobami i owi odziani w stare, poszarpane łachmany i wszyscy owi bosy i nadzy, umierający z głodu,

pragnienia, zimna i osłabienia. Oto ci idą do nieba, z tymi nie chcę mieć nic wspólnego. Ale chcę iść do piekła, bo do piekła idą piękni uczeni i dzielni rycerze, co zginęli w turniejach i podczas wojen wspaniałych i wierni giermkowie i zacni młodzieńcy. Z nimi chcę iść. Tam też idą ze swymi baronami piękne i dworne panie, i idzie tam złoto i srebro i kosztowne futra i tkaniny, i idą tam pieśniarze i harfciarze, i królowie ziemi. Z tymi chcę iść, byłem miał przy sobie Nikoletę, moją najśłodszą kochankę.

A jednak, rzekł wicehrabia, daremna twa mowa, albowiem nigdy jej nie zobaczysz. A jeślibyś z nią rozmawiał, a dowiedziałyby się o tem twój ojciec, spalonoby na stosie i ją i mnie, a ty sam nie byłbyś pewny życia.

Coż pocznę jęknął Okasen.

Strapiony odszedł od wicehrabiego.

7.

T u s i ę ś p i e w a.

Okasen wrócił znękany
i niezmiernie zatroskany.
Co do kochanki o twarzy
jasnej, nikt pociechy żadnej
nie mógł dać ni dobrej rady.
Poszedł pod pałacu bramy,
przeszedł wszystkie schodów głazy
i do jednej wszedł komnaty,
tu rozwodzić zaczął skargi,
łkać i kochance się żalić:
„Nikoleto, w twej postaci
czar piękna, gdy idziez w dali
piękna jesteś, w chwili każdej
pożegnania, w szczęścia krasnej,
piękna kiedy grasz i gwarzysz,
pięknie twe całuję wargi,
jam dla ciebie tak znękany
i srogo prześladowany,
że nie myślę żyć już dalej.

Siostro kochanko !“

8.

T u s i ę o p o w i a d a .

Kiedy Okasen znajdował się w komnacie i skarżył się swej kochance Nikolecie, hrabia Bugars z Walencyi, który chciał zakończyć wojnę, nie przestawał myśleć o niej, lecz zebrał swoich żołnierzy pieszych i konnych i wyruszył na oblężenie zamku. I podniósł się krzyk i gwar, a rycerze i pachołki chwycili za broń i biegli do bram i murów, aby bronić zamku, a mieszkańcy drapali się na mury i rzucali kamienie i koły zaostrzone.

Podczas gdy trwała zacięta walka, wszedł hrabia Garen z Bioceryi do komnaty, gdzie Okasen szarpał się w bólu i skarżył się Nikolecie, swej najśladziej kochance, którą tak miłował.

Ha! synu, rzekł on. Jakżesz jesteś biedny i godny li-tości, że widzisz jak wróg oblega twój zamek najpiękniej-szy i najlepszy. A wiedz, że jeśli go stracisz, nie otrzymasz dziedzictwa. Synu, chwyć że więc za broń, dosiądź konia i broń ziemi i zbierz ludzi i idź do walki. Choćbyś nie za-bijał ludzi jak inni twoi współtowarzysze, to jednak, jeśli cię zobaczą między sobą, lepiej będą bronić życia i mienia i ziemi twojej i mojej. A ty jesteś tak wielki i silny, że ła-two możesz to uczynić, uczynić powinieneś.

Ojczy, rzekł syn, jak możesz tak mówić?

Bodaj mi Bóg nie dał nic, o co go proszę, kiedy będę rycerzem, dosiądę konia i pójdę na wojnę i do walki, gdzie będę walczył, jak rycerze i inni moi towarzysze, jeśli ty mi nie dasz Nikolety mojej najśladziej kochanki, którą tak ogromnie miłuję.

Synu, rzekł ojciec, to być nie może. Zniosę raczej utratę dziedzictwa i wszystkiego, co tylko posiadam, niż to, abyś ją miał kiedykolwiek za żonę.

Hrabia odwrócił się. A kiedy Okasen zobaczył, że on odchodzi, przywołał go jeszcze.

Ojczy, rzekł Okasen, zbliż się tutaj. Chcę ci podać do-brą myśl.

Jakąż to synu?

Przywdzieję zbroję i pójdę do walki pod warunkiem, że, jeśli Bóg da mi wrócić zdrowo i cało, ty mi pozwolisz

widzieć Nikoletę, moją najśłodszą kochankę, abym mógł z nią porozmawiać słów kilka i ucałować ją choć raz tylko.

Zgadzam się na to, rzekł ojciec.

Przyrzekł mu to Garen, a Okasen cieszył się bardzo.

9.

T u s i ę ś p i e w a .

Okasen o tej pieszczocie
 myślał, którą po powrocie
 miał otrzymać. Gdyby bowiem
 dawano mu góry z złotem,
 nie cieszyłby się tak on tem.
 Żądał mieć kosztowną zbroję,
 sporządzono mu ją wkrótce.
 Przywdział więc podwójną zbroję,
 potem włożył hełm na głowę,
 przypiął miecz, co miał rękojeść
 kowaną we szczerym złocie,
 kazał dzidę, tarcz dać sobie,
 spojrzał na swe nogi obie,
 czy silnie siedzą w strzemionie.
 Dumnie wznosił oblicze w górę,
 wspomniał na kochankę swoją
 i koniowi dał ostrogę.
 Ten chętnie popędził w drogę,
 wpadł pod miasta bramę, potem
 w sam środek walki.

10.

T u s i ę o p o w i a d a .

Okasen, jak już słyszeliście, uzbrojony dosiadł konia. Boże! jakżesz pięknie przylegała zbroja do piersi, hełm do głowy i pas od miecza do lewego biodra! Sam młodzieniec był wielki, silny i piękny i dzielny, a koń na którym siedział zwinny i rączy, a młodzieniec dobrze go skierował w sam środek bramy. Nie sądzcie jednak wcale, że myślał o zabraniu wołów, krów lub owiec, lub o mordowaniu ry-

cerzy! O nie! Nie pamiętał o tym wcale, lecz myślał ciągle o najśodszej kochance Nikolecie tak, że zapomniał o lejcach i nie spełnił kilku innych koniecznych czynności. A koń, czując ostrogi, ponosił go w sam środek walki i rzucił się między nieprzyjaciół. A oni wyciągnęli ręce ze wszystkich stron i chwytali go i porwali za tarczę i lancę i nagle wyrwali mu ją i już zaczęli się naradzać, w jaki sposób go uśmiercić. A gdy to usłyszał Okasen rzekł:

O Boże, najśodszy zbawicielu. Czyż to są moi wrogowie śmiertelni, którzy mię tu chwytają i wnet mi utną głowę? A gdy utną mi głowę, nigdy już nie będę mógł rozmawiać z Nikoletą, moją najśodszą kochanką, którą tak miłuję. Mam tu jeszcze miecz dobry i siedzę na dzielnym, wypoczętym rumaku! Jeśli mnie ten miecz nie obroni, niech mi Bóg nigdy nie pomoże, jeśli mnie trochę miłuje.

Młodzian był wielki i silny, a koń na którym siedział, niespokojny. I sięgnął ręką po miecz i począł siec na prawo i na lewo, odcinał hełmy i przyłbice i dłonie i ręce i rzeź krwawą uczynił wokół siebie, podobnie, jak odynec, kiedy go psy w lesie opadną — tak, że zabił im dziesięciu rycerzy, a sześciu poranił, a potem wyrwał się nagle z zamętu i pędem pognął z powrotem, trzymając miecz w ręce.

Hrabia Burgas z Walencyi słyszał pogłoski, jakoby powieszono jego wroga, Okasena, udał się więc w tę stronę, a Okasen nie zauważył go. Trzymał on miecz w ręce i cisnął nim hełm, tak że mu się wygiął ku głowie. Przeraził się tak ogromnie, że padł na ziemię, a Okasen wyciągnął rękę, chycił go za przyłbicę i przyprowadził do swego ojca.

Ojciec, rzekł Okasen, patrz oto wróg, który tak długo prowadził wojnę przeciw tobie i tyle złego ci uczynił. Dwadzieścia lat już trwała ta wojna, której nigdy ludzie zakończyć nie mogli.

Drogi synu, rzekł ojciec. Takim powinienieś być dzieckiem, a nigdy nie marzyć o szaleństwach.

Ojciec, rzekł Okasen, nie przemawiaj do mnie, lecz dotrzymaj mi warunku.

Co, jakiego warunku, synu drogi?

Cóż to ojciec, już zapomniałeś? na moją głowę, niech zapomina kto chce, ja nie chcę o nim zapomnieć, bo on

tkwi głęboko w moim sercu. Czyż nie przyrzekłeś mi, że jeśli chwycę za broń i pójdę do walki, a Bóg da mi wrócić cało i zdrowo, ty pozwolisz mi widzieć Nikoletę, abym mógł z nią porozmawiać słów kilka i ucałować ją raz jeden? Takie przyrzeczenie złożyłeś i chcę, abys mi tego warunku dotrzymał.

Ja? rzekł ojciec. Bodajby mię Bóg pokarał, jeśli kiedykolwiek przyrzeczenia nie dotrzymam. A to było takie, że ją spałę na stosie, a ty sam nie będziesz pewny życia.

Czy to już koniec? zapytał Okasen.

Tak, rzekł ojciec. Tak mi Boże dopomóż.

Zaprawdę, rzekł Okasen, bardzo mnie to boli, gdy człowiek w twoim wieku kłamie. Hrabio Walencyi, rzekł Okasen, chwyciłem ciebie!

Tak panie, rzekł hrabia.

Daj tu twoją rękę, rzekł Okasen.

Chętnie panie.

Położył rękę swoją na jego rękę.

Przysięgnij mi teraz, rzekł Okasen, że nigdy więcej w życiu, jakie ci przeznaczone jeszcze, nie obrazisz mego ojca i nie uszkodzisz jego ciała, ani mienia, przysięgnij, że tego nie uczynisz.

Panie, rzekł ów, przestań na Boga żartować i naznacz wysokość okupu. Nie ma bowiem tyle złota, ani srebra, ani koni lub rumaków, ani takich futer i materji kosztownych, ani takich psów i ptaków, którychbym nie dał na wasze żądanie.

Jak to? rzekł Okasen, czy ty mniemasz, że cię uwięziłem?

Tak jest panie, rzekł hrabia Bugars.

Bodajby mnie Bóg pokarał, jeżeli cię nie wypuszczę na wolność po złożeniu takiej przysięgi.

W imię Boga! przyrzekam ci wszystko, czego tylko żądasz.

I złożył przysięgę, a Okasen polecił mu usiąść na konia i sam siadł na drugiego i towarzyszył mu dla bezpieczeństwa.

11.

T u s i ę ś p i e w a .

Gdy hrabia Garen spostrzegł więc,
 że Okasen jego dziecię
 zapomnieć o Nikolecie,
 ani porzucić jej nie chce,
 wtrącić kazał go w więzienie,
 do komory gdzieś podziemnej,
 marmurowymi objętej
 szarymi płytami. Ledwie
 wszedł Okasen tu, tak wielce
 cierpiał, jako nigdy jeszcze.
 Jął rozwodzić skargi rzewne,
 miłosne, znać je możecie.
 „Nikoletto, lilii kwiecie,
 kochanko, jasny aniele,
 od gron winnych słodszaś wiele,
 wołęć, niż w czarze polewkę.
 Pielgrzyma kiedyś spostrzegłem,
 urodził się w Limuzenie,
 choroba zwana szaleństwem
 zmusiła go w łóżku leżeć.
 Przeto męczył się niezmiernie
 i cierpienia znosił wielkie.
 Ty przeszłaś przed jego leżem
 i uniosłaś sukni twej tren
 i futrzaną twą materę,
 koszulę z lnianych niteczek,
 tak, że ujrzał twą nóżeczkę.
 Pielgrzym odzyskał zdrowie wnet,
 siły, jakich nie miał jeszcze.
 i opuścił swoje leże
 i wrócił na swoją ziemię,
 uleczony z zdrowiem tęgiem.
 Kochanko, lilii kwiecie,
 piękne przyjście tve, odejście,
 tve igraszki, granie piękne,
 piękne słowa i objęcie,

słodki całus, słodkie serce,
 każdy kochać musi ciebie.
 Dla ciebie znoszę więzienie
 tutaj w norze tej podziemnej,
 gdzie smutny mój koniec będzie.
 A więc umrzeć tu dla ciebie
 muszę kochanko!

12.

Tu się opowiada.

Okasena zamknięto w więzieniu, jak to wyżej słysze-
 liście, a Nikola znowu pozostawała w komnacie. Było to
 w porze letniej, w miesiącu maju, kiedy dni są ciepłe, dłu-
 gie i jasne, a noce ciche i pogodne. Nikoleta leżała pewnej
 nocy w łóżku i patrzyła na księżyc, świecący jasno przez
 okno i słyszała słowika, śpiewającego w ogrodzie, a wtedy
 przypomniała sobie Okasena, swego kochanka, którego tak
 bardzo miłowała. Poczęła zastanawiać się nad hrabią Gare-
 nem z Bioceryi, który ją śmiertelnie nienawidził i postano-
 wiła dłużej tu nie zostać, albowiem, gdyby ją oskarżono,
 a wiedzieliby o tem Garen, skazałby ją na śmierć okrutną.
 Wiedziała, że starka spała. Wstała tedy, narzuciła kaftan
 z jedwabnej materyi, który był bardzo piękny, potem wzięła
 prześcieradło i ręcznik, związała to razem i zrobiła z tego
 sznur, możliwie długi, przywiązała go do ramy okiennicy
 i spuściła się na dół do ogrodu, wzięła suknię jedną ręką
 z przodu, a drugą z tyłu i niosła ją, widząc rosę wielką na
 trawie i poszła przez ogród.

Miała ona włosy jasne, delikatnie kręcone, oczy błysz-
 czące, uśmiechnięte, twarz wydłużoną, nos zgrabny, nieco
 w górę uniesiony, wargi czerwone, bardziej niżli wiśnie
 i róże szczerzego lata, a zęby białe i drobne i miała piersi
 twarde, które jej rozpiewały kaftan, kieby dwa orzechy gal-
 lickie, a w biodrach była wązka, że mógłbyś ją objąć dwoma
 rękami; kwiaty astrów, które łamała palcami stopy, kiedy
 kładły się jej pod nogi, możnaby nazwać czarnymi w poró-
 wnaniu z barwą jej stóp i nóg, tak białą była ta dziewczoja.

Zbliżyła się do furtki, otworzyła ją i wyszła na drogę do
 Bioceryi, zdążając miejscem cienistym, bo księżyc świecił na-

zbyt jasno i szła tak długo, aż przybyła do wieży, gdzie zamknięty był jej kochanek. Wieża była gdzieniegdzie popekana, przytuliła się tedy do jednego ze słupów, owinęła swym płaszczem, wcisnęła głowę w szczelinę starej, odwiecznej wieży i słyszała, jak Okasen płakał i skargi bolesne rozwodził i żalił się swej kochance, którą tak miłował. — A gdy już dosyć ich wysłuchała, poczęła mówić.

13.

Tu się śpiewa.

Nikoleta z licem jasnym
o kolumnę oparła się
i słyszała, jak Okasen
płakał i rozwodził żale
i skarżył się swej kochance.
W końcu rzekła snując dalej
myśl swą, Okasenie, panie,
szczerzy, szlachetny młodzianie,
cóż znaczą te skargi łzawe,
narzekania te i płacze,
gdy już tracisz mnie na zawsze?
Bo twój ojciec nie chce znać mię,
oboje rodzice nawet.
Dla ciebie morze przejadą
i kraj inny sobie znajdą.
Włosów swych odcięła parę
i rzuciła mu związane.
Wziął je w ręce swe Okasen,
cześć oddając im z zapałem
pieszczotą i całowaniem.
Schował na pierś tę wiązanekę
i na nowo zaczął płacze
za swą kochanką.

14.

Tu się opowiada.

Gdy Okasen usłyszał słowa Nikolety, że chce odejść do innego kraju, rozgniewał się tylko na nią.

Piękna, słodka kochanko, rzekł Okasen, ty nie odejdziesz wcale, bo mniebyś tem zabiła. A pierwszy, coby cię zobaczył i któryby mógł, wziąłby cię niezwłocznie za żonę. A potem gdybyś ty do innego należała nie do mnie, wtedy wiedz, że czekałbym tylko na to, aby znaleźć nóż, którybym mógł wbić sobie w serce i zginąć. Albo nie, nie czekałbym na to, lecz raczej pędziłbym tak długo, aż zobaczyłbym kawał muru, lub kamień czarny i tłukłbym weń silnie głową, ażby oczy na wierzch wyszły i mózg rozprysnął się na wszystkie strony. Wołałbym nawet taką straszną zginąć śmiercią, niżbym miał wiedzieć, że ty do kogo innego należysz.

Niestety, rzekła Nikoleta, nie wiedziałam wcale, że mnie tak bardzo miłujesz, jak mówisz, lecz ja cię bardziej miłuję, niż ty mnie.

Zaprawdę, rzekł Okasen, to być nie może, piękna słodka kochanko, abys ty mię tak miłowała, jak ja ciebie. Kobieta nie może nigdy mężczyzny tak miłować, jak mężczyzna kobietę. Bó miłość kobiety jest płytką, a miłość mężczyzny zapuszcza korzenie głęboko w serce i wyrwać jej stamtąd nie można.

Do miejsca, gdzie rozmawiał Okasen z Nikoletą zbliżali się drogą strażnicy miasta, a mieli pałasze ukryte pod płaszczami. Kazał im bowiem Garen, aby ją zabili, jeśli ją potrafią schwycić. Gwardzista, który stał przy wieży, widział, jak się zbliżali i słyszał, że rozmawiają o Nikolecie i że grożą jej śmiercią.

Boże, wyszeptał, jak wielka szkoda byłaby tak pięknej dziewczeczki, gdyby ją zabili. Bardzoby to było dobrze, gdybym mógł jej powiedzieć, aby się strzegła, nie zwracając ich uwagi. Albowiem jeśli ją zabiją, umrze przez to Okasen, mój rycerz, którego byłaby wielka szkoda.

15.

Tu się śpiewa.

Gwardzista był śmiały żołdak,
dzielny, dworny, mądra głowa.
Śpiewać zaczął, jego piosnka
była bardzo wdzięczna, słodka.

„Dzieweczko, w sercu prostota
 twoim gości, utoczona
 kibić twoja precudowna,
 tyś o lśniących, jasnych włosach,
 białej twarzy, skrzących oczach.
 Sam głos twą maluje postać:
 słałaś kochankowi słowa,
 co tu już dla ciebie kona.
 Słuchaj, to przestroga moja!
 Strzeż się, bo straż uzbrojona
 szukający cię tu zdąża,
 pod płaszczami miecze w dłoniach,
 a na ustach groźba sroga,
 zły los cię niechybnie spotka,
 gdy się nie zbawisz“.

16.

Tu się opowiada.

Ach! rzekła Nikoleta, niechaj dusza twego ojca i matki twojej spoczywa w błogostawionym spokoju, kiedyś mi to tak pięknie i grzecznie powiedział. Jeśli Bogu tak się podoba, strzedz się będę i niech sam Bóg mię strzeże.

Owinęła się w płaszcz i stanęła w cieniu słupa tak, że oni przeszli mimo, a ona pożegnała Okasena i odeszła; wkrótce dotarła do murów zamku. Mur był zniszczony i fa-szyną naprawiony, wyszła nań i znalazła się niebawem z drugiej strony między murem a fosą i popatrzyła w dół i zobaczyła rów ogromnie głęboki i stromy i strach wielki ją ogarnął.

O boże, wyszeptła, Jezu najśłodszy! jeżeli tam wpadnę, roztrzaskam sobie głowę, a jeśli tutaj zostanę, pochwyć mnie jutro i spalą na stosie. Lecz wolę już raczej tu umrzeć, niżby mnie miał oglądać jutro cały naród zdumiony. Zrobiła znak krzyża na czole i poczęła spuszczać się w dół rowu, a kiedy znalazła się na dnie, zobaczyła swe nogi piękne i piękne ręce, które nie znały, co to rany, podrapane i poranione, a krew spływała z wielu miejsc; jednakże z powodu ogromnego strachu nie czuła bólu i cierpień. A jeśli trudno jej było spuszczać się w dół, tem trudniej było wydostać się

teraz stamtąd. Wiedziała, że nie byłoby dobrze tutaj pozostać, więc znalazła kamień zaostrowany, który mieszkańcy rzucili podczas obrony zamku, robiła stopnie jeden za drugim i z wielkim trudem drapała się w górę, aż wreszcie stanęła na szczycie.

Teraz rozciągał się przed nią, na odległość dwu strzałów z kuszy, las, który miał trzydzieści mil wszerz i wzdłuż, a były tam dzikie zwierzęta i węże. Bała się, aby jej nie pożarły, jeśli tam wejdzie, a znów przypomniła sobie, że, jeśliby ją tutaj znaleziono, zaprowadzonoby ją do miasta i spalono.

17.

T u się ś p i e w a.

Nikoleta z licem chożem
 przeszła fosę i na dolę
 swą narzekać jęła, potem
 wzywać imię jesusowe.
 „Królu w majestacie, Ojcze!
 Nie wiem, w jaką pójść mam stronę.
 Tu widzę lasy okropne,
 gdzie też mogą ciało moje
 wilki, lwy i dziki pożreć,
 których mnóstwo niezliczone
 tutaj ma kryjówki swoje.
 A jeśli naienne słońce
 ja zaczekam, przyjdą po mnie
 i rozpalą potem ogień,
 które ciało me pochłonie.
 Lecz, na Boga, stokroć wolę,
 aby wilki ciało moje
 zjadły, lwy i dziki, wolę,
 niżli w miasto iść z powrotem.
 Nie pójde za nic!“

T u się o p o w i a d a.

Nikoleta skarżyła się bardzo, jakeście to słyszeli. Oddała się Bogu w opiekę i błędziła tak długo, aż zaszła do lasu. Nie śmiała wejść do środka z obawy przed dzikimi

zwierzętami i węzami i oparła się o gęste zarośla i sen ją zmorzył; i spała, aż do szóstej godziny z rana, kiedy pasterze wyszli z miasta i pędzili trzodę do lasu i nad rzekę, a sami udali się do nader uroczego źródła, które znajdowało się na kraju lasu; rozciągnęli płaszcz i rozłożyli posiłek. Podczas gdy oni jedli, Nikoletę zbudził śpiew ptaków i głosy pasterzy i zbliżyła się do nich. Dzieci piękne, rzekła, niech Bóg was wspiera!

Niech Cię Bóg błogosławi, odparł jeden, który bieglejszy był w mowie niż inni.

Dzieci drogie, rzekła Nikoleta, czy znacie Okasena, syna hrabiego z Bioceryi?

Tak, znamy go dobrze.

Niech wam Bóg błogosławi, rzekła, powiedzcie mu, że żyje tu pewne zwierzątko i żeby je przyszedł upolować, a jeśliby potrafił je schwycić, nie oddałby najmniejszej jego cząstki za sto, ani za pięćset miar złota, ani za żadne skarby świata.

A oni patrzyli na nią i byli oczarowani jej pięknnością.

Ja miałbym to powiedzieć? rzekł ten, który bieglejszy był w mowie niż inni. Przeklęty byłby ten, kto by o tem mówił lub jemu to powiedział. To nieprawda, co ty mówisz; bowiem nie ma w tym lesie tak drogocennego zwierza, ani jelenia, ani lwa, ani dzika, żeby jeden jego członek więcej był wart na dwa denary, a co najwyżej trzy, a ty mówisz o takich skarbach. Przeklęty kto wierzy tobie i kto by to kiedykolwiek powiedział! Ty jesteś czarownica i my nie chcemy twego towarzystwa, idź więc swoją drogą.

Ha, dzieci, rzekła Nikoleta, tak powiecie! Zwierzątko ma takie lekarstwo, które uleczy rany Okasena. Mam tutaj pięć sous w kieszeni, weźcie je i tak mu to powiedzcie. I należy schwytać zwierzątko w trzech dniach, a jeśli w trzech dniach go nie znajdzie, nie ujrzy go nigdy i rany jego nie będą uleczone.

Zresztą, rzekł ów, denary weźmiemy i powiemy mu to, jeśli tutaj przyjdzie, ale szukać go nie będziemy.

Na Boga, jęknęła Nikoleta.

Potem pożegnała pasterzy i odeszła.

19.

Tu się śpiewa.

Nikola z licem przeczystym
 pasterzy tych opuściwszy,
 zaszła aż w głąb lasu; liśćmi
 gęsto cały był okryty,
 ślady jakiejś starej ścieżki
 na miejsce ją sprowadziły,
 kędy drogi się dzieliły,
 co przez cały kraj się wiły.
 i zaczęła wtedy myśleć,
 co przechodzi tam jej miły,
 gdy tak kocha, jak się szczycił.
 Nazbierała kwiatów lili,
 inne zioła i rośliny,
 jakoteż sporą garść liści,
 z nich skleciła szałas śliczny.
 Takiegom nie widział nigdy.
 Na Boga, co się nie myli,
 przysięgę złożyła, gdyby
 Okasen, tutaj przybywszy,
 przez uczucie dla swej miłej
 nie spoczął tu ani chwili,
 to nie będzie już jej miłym,
 ni ona nie będzie nigdy
 jego kochanką.

20.

Tu się opowiada.

Nikoleta zrobiła szałas jak to już słyszeliście, bardzo piękny i bardzo miły i obłożyła go dobrze zewnątrz i wewnątrz kwiatami i liśćmi i położyła się niedaleko szałas, w gęstych zaroślach, aby widzieć co robi Okasen. I rozniosły się głuche wieści po całym kraju, że Nikoleta zginęła. Jedni mówili, że uciekła, a inni, że ją kazał zamordować hrabia Garen. Ten cieszył się bardzo, Okasen zaś nie był wcale uradowany. A hrabia Garen, jego ojciec kazał go wydobyć z więzienia i sprosił rycerzy i dziewy z całego

kraju i urządził wspaniałą zabawę, sądził bowiem, że syna swego Okasena pocieszy. Chociaż zabawa była bardzo ożywiona, Okasen stał oparty o filar, smutny i zgnębiony. Gdy Garen oddawał się całej radości, Okasen nie miał do tego najmniejszej ochoty; bowiem nie widział nic pozatem, co umiłował. Pewien rycerz zobaczył go, przystąpił do niego i wdał się z nim w rozmowę.

Okasenie, rzekł, i ja byłem niegdyś tak samo chory jak ty dzisiaj. Dam ci dobrą radę, jeśli chcesz mi uwierzyć.

Panie, rzekł Okasen, dzięki serdeczne! Dobra rada bardzo mi droga.

Dosiądź konia, rzekł tamten i dla otrzeźwienia się jedź wzdłuż lasu i ujrzysz tam kwiaty i zioła i usłyszysz śpiew ptaków. Może przypadkiem trafi ci się rozmowa, po której lepiej ci się zrobi.

Panie, rzekł Okasen, dzięki serdeczne! uczynię tak.

Opuścił salę, zbiegł po schodach i przybył do stajni, gdzie znajdował się jego koń. Kazał włożyć siodło i uździenicę; potem spartł się nogą na strzemieniu, skoczył na siodło i wyjechał ze zamku i błąkał się długo, aż przybył do źródła i znalazł pasterzy, a była to trzecia popołudniu; właśnie rozciągnęli płaszcz na trawie i spożywali posiłek, wśród wielkiej, radosnej wrzawy.

21.

Tu się śpiewa.

Teraz pasterze zbiegli się.

Więc Esmeres i Martines

Johanes i Fruelines

i Robekon i Obries.

Jeden z nich rzekł: towarzysze,

niechaj wesprze Bóg na sile

Okasena, bo zaiste

bardzo piękny z niego rycerz,

i piękne w narzutce dziewczę,

co miała włosy prześliczne,

wzrok lśniący, jasną twarzyczkę,

co pieniędzy dała krztynę,

za nie kupimy słodycze,

i nożyki z pokrowczykiem,
i fleciki i różki też,
maczugi i fujarczynę.

Bóg niech ją zbawi!

22.

Tutaj się opowiada.

Kiedy Okasen usłyszał piosnkę pasterzy, wspomniał Nikoletę, swoją najśłodszą kochankę, którą tak miłował i pomyślał, że ona tu być musiała. Dał więc ostrogę koniowi i zbliżył się do pasterzy.

Dzieci, Bóg z wami!

Błogosław Boże! rzekł ten, który bieglejszy był w mowie od innych.

Dzieci drogie, rzekł Okasen, powtórzcie raz jeszcze pieśń, którą śpiewaliście teraz!

Nie powtórzymy jej, rzekł ten, który bieglejszy był w mowie od innych. Przekleństwo temu, ktoby tu śpiewał dla ciebie panie.

Dzieci drogie, rzekł Okasen, czy poznajecie mnie?

Tak, my wiemy, że ty jesteś Okasen, nasz rycerz, lecz my nie jesteśmy oddani tobie, ale hrabiemu.

Dzieci drogie, zróbcież mi to, ja was proszę.

Słuchaj, na Boga! rzekł ten. Dlaczegoż miałbym śpiewać dla ciebie, jeżeliby mi się nie podobało? Kiedy niema tak potężnego człowieka w tym kraju, z wyjątkiem Garena, co by się odważył zabić mi woły, krowy, lub owce, gdy by je zobaczył na swej łące lub polu, choćby mu grożono utratą oczu, gdyby tego nie uczynił. Dlaczegoż więc miałbym śpiewać dla ciebie, gdyby mi się nie podobało?

Bóg was będzie wspierał, jeśli mi to zrobicie! Oto macie dziesięć sous, które tu mam w kieszeni. Panie, denary weźmiemy, lecz nie będę śpiewał, bom to przysiągł, ale ja ci to powiem, jeśli chcesz.

Na Boga, rzekł Okasen, lubię opowiadanie, bardziej niż cokolwiek innego.

Panie, byliśmy tutaj właśnie między godziną szóstą a dziewiątą rano i spożywaliśmy posiłek nad tym źródłem, jak to teraz czynimy. I przyszła tu dziewczeczka, istota

najcudniejsza w świecie, że myśleliśmy, że to była czarownica, aż cały las ten zajaśniał od jej blasku i dała nam tyle pieniędzy, że przyrzekliśmy jej, powiedzieć ci, jeśli tu przyjdiesz, abys poszedł polować w tym lesie, bo tam żyje takie zwierzątko, którego jednego członka nie oddałbyś za sto miar złota, ani za żadne skarby świata, gdybyś je tylko schwytać potrafił. Albowiem zwierzątko ma takie lekarstwo, co uleczyłoby wszystkie twoje rany, jeślibyś go tylko mógł zażyć; w trzech dniach masz je schwytać, a jak go nie schwytasz, to nie ujrysz go nigdy więcej. Teraz upoluj je, jak chcesz, a jak masz ochotę, to zostaw je; bo ja już dostatecznie jej się wywdzięczyłem.

Dzieci drogie, rzekł Okasen, dosyć powiedzieliście, niechaj mi Bóg pomoże ją znaleźć.

23.

T u s i ę ś p i e w a .

Okasen usłyszał słowo
o lubej z twarzą pogodną,
w serce weszło mu głęboko.
Pasterzy opuścił sporo
i pogonił w las głęboko.
Rumak dzielny pędził drogą
i do lasu niósł go sporo.
On zaś wyrzekł jeno słowo :
„Pięknokształtna ma Nikolo,
przyszedłem tu w las za tobą,
nie mam na dziki strzał z sobą,
ni jelenie, idę drogą,
gdzie mnie twoje ślady wiodą.
Twoja kibić, jasne oko,
cudny uśmiech, słodkie słowo
serce mi na wskrós przebodło.
Zgadza się to z Boga wola,
to cię ujrę jeszcze siostró,
słodka kochanko !“

T u s i ę o p o w i a d a .

Okasen przebiegł cały las, zjeżdżając z drogi na drogę, a rumak niósł go szybkim pędem. Nie myślcie, że go oszczędzały ciernie i kolce. Bynajmniej. Owszem szarpały mu ubranie, że z trudem możnaby na nim znaleźć całe kawałki, aż krew spływała mu z ramion, barków i nóg licznymi strumieniami, że możnaby go ścigać, idąc za śladami krwi, która padała na trawę. Ale on myślał o Nikolecie, swej słodkiej kochance, tak, że nie czuł ran ani bólu i zdążył dzień cały w głąb lasu, jednakże nigdzie nie usłyszał wieści o niej. A gdy zobaczył, że wieczór się zbliża, począł płakać, ponieważ jej nie znalazł.

Włókł się wzdłuż starej drogi na koniu i patrzył na środek drogi, gdy w tem zobaczył człowieka, którego wam zaraz opiszę. Był on wielki, potężnej postaci i strasznie brzydki. Głowę miał ogromną, bardziej czarną, niż węgiel, oczy oddalone od siebie na szerokość dłoni i miał olbrzymie policzki, wielki spłaszczony nos z dużymi, rozdętymi nozdrzami i grube wargi, bardziej czerwone niż rozżarzony węgiel i szkaradne, żółknięte zęby; na nogach miał buty i kamusze ze skóry wołowej, sięgające aż do kolana i związane łykiem lipowym; owinięty w płaszcz podwójny spierał się na wielkiej maczudze. Okasen rzucił się ku niemu i przeraził się ogromnie, zobaczywszy go z blizka.

Bracie, Bóg z tobą!

Błogosław Boże, odparł ów.

Na Boga, co ty tu robisz?

A cóż to ciebie obchodzi? rzekł ów.

Nic zupełnie, rzekł Okasen, pytam się tylko o imię.

Lecz dlaczegoż płaczesz, rzekł tamten i wyglądasz jakbyś cierpiał? Zaiste, gdybym był tak bogaty, jak ty, świat cały nie mógłby mnie skłonić do płaczu.

Co! więc ty mnie znasz? spytał Okasen.

Tak, wiem dobrze żeś ty Okasen, syn hrabiego, a jeśli mi powiesz, czego płaczesz, powiem ci co tu robisz.

Dobrze, chętnie ci to powiem. Przyszedłem dziś rano zapolować w tym lesie i miałem ze sobą białego harta, najpiękniejszego na śwtecie, zgubiłem go i dlatego płaczę.

Słuchaj, rzekł ów, jakież to serce noszą ci rycerze w swym ciele! że też ty płaczesz za psem cuchnącym! Przekleństwo temu, kto by cię kiedykolwiek považał, bowiem nie ma w całej ziemi tak potężnego człowieka, żeby nie przysłał chętnie dziesięć, piętnaście i dwadzieścia psów, gdyby twój ojciec zażądał, każdy byłby nawet ogromnie z tego zadowolony. Lecz ja powinienem płakać i znosić cierpienia.

A ty dlaczegoż bracie?

Powiem ci panie. Byłem na służbie u bogatego wieśniaka i chodziłem za pługiem, było tam cztery woły. Właśnie mija trzy dni, jak mi się wydarzyło wielkie nieszczęście, bo zgubiłem najlepszego z mych wołów Rogeta, najlepszego od pługa, więc idę go szukać.

Już trzy dni nic nie jadłem, ani nie piłem, a boję się iść do miasta; tam wtrąconoby mnie do więzienia, skąd nie miałbym się za co wykupić. Z całego mienia ziemskiego nie mam nic, coby było coś warte, jak tylko to, co widzisz na moim ciele. Miałem biedną matkę, która miała tylko siennik lichy, jedyną rzecz, co była coś warta, a i ten wydarło jej z pod pleców i leżała na gołej słomie, co mnie więcej bolało, niż moje nieszczęście. Jednak szczęście kołem się toczy; jeśli teraz wszystko straciłem, na drugi raz zyskam i wołu mieć będę, jak się uda i nigdy nie znajdę powodu do płaczu. A ty płaczesz za ścierwem psa. Przekleństwo temu, kto by cię kiedykolwiek považał.

Zaiste dobrą znajdujesz pociechę bracie drogi. O jakżesz jesteś szczęśliwy! Ileż wart był twój wół?

Panie, dwadzieścia sous żadają odemnie, a ja nie mogę zapłacić ani pół denara.

Masz tedy dwadzieścia sous, które mam tu w kieszeni, rzekł Okasen i zapłacił twego wołu.

Dzięki ci panie serdeczne, rzekł ów! Bodajby ci dał bóg to, czego szukasz.

Nieznajomy oddalił się od niego. Okasen powlókł się konno dalej. Noc była pogodna i cicha, a on błąkał się tak długo, aż znalazł się niedaleko tago miejsca, gdzie krzyżowało się siedm dróg i zobaczył przed sobą sztaś, który jak wiecie, zrobiła Nikoleta; sztaś ten był wyłożony kwiatami

wewnątrz i zewnątrz, z boków i na górze i był tak piękny, jak tylko być może.

Kiedy Okasen go ujrzał, zatrzymał się nagle, a promienie księżycy wpadły do środka szałas.

Boże, wykrzyknął Okasen, tu była Nikoleta, moja najśłodsza kochanka i ona to zrobiła swymi pięknymi rączkami. Dla jej miłości i słodczy zejść teraz i odpoczną tutaj tej nocy.

Wzniósł nogą nad konia, aby zesiąść, a koń był rosły i wysoki. Okasen myślał tak bardzo o Nikolecie, swej najśłodszej kochance, że upadł na jakiś kamień i to tak nieszczęśliwie, że wywichnął sobie łopatkę. Czuł dotkliwy ból, lecz jeszcze ostatnim wysiłkiem, na jaki mógł się zdobyć, przywiązał konia drugą ręką do krzaka i posunął się na bok, że był plecami w szałasie. Spoglądał poprzez otwór w szałasie i patrzył na gwiazdy, świecące na niebie, a zauważywszy jedną, jaśniejszą od innych, począł mówić.

25¹⁾.

Tu się śpiewa.

„Widzę ciebie gwiazdko drobna,
którą księżyc do się woła.
Z tobą wraz jest tam Nikola,
ma kochanka jasnowłosa.
Ja tak myślę, że Bóg żądał
mieć ją tam, by była nocka
blaskiem jej bardziej cudowna.
Jakże chciałbym, siostró słodka,
gdyby prosto wzlecieć można,
być tam w górze z tobą droga,
a nie, byś ty tu się zwiodła!
jabym ciebie tak całował!
Chociażbym był synem króla
tyś mnie godna, o najśłodsza,
siostró kochanko!“

¹⁾ Patrz uwaga 1.

26.

T u s i ę o p o w i a d a .

Kiedy Nikoleta usłyszała głos Okasena, przybiegła do niego, bo nie znajdowała się zbyt daleko. Weszła do szałas, zarzuciła mu ręce na szyję i pieściła i całowała.

Piękny słodki Okasenie, czy dobrze się czujesz?

A ty, piękna, słodka kochanko, jakżesz cię znajduję.

I pieścili się i całowali wzajem, a radość była ogromna.

Acha, słodka kochanko! rzekł Okasen, zraniłem się właśnie dotkliwie w łopatkę, a teraz nie czuję bólu, ni cierpień, gdy cię mam przy sobie.

Nikoleta dotknęła się go i przekonała się, że miał wykręconą łopatkę. Obracała ją w białych rękach i naciągała powoli, aż wreszcie Bóg, co opiekuje się kochankami, sprawił, że wróciła na swoje miejsce. Potem wzięła Nikoleta kwiaty i świeże zioła i liście zielone i przyłożyła mu na kuszulę i wtedy wyzdrowiał całkiem.

Okasenie, rzekła Nikoleta, piękny drogi kochanku mój, namyśl się, co ci czynić należy. Jeśli twój ojciec każe jutro przeszukać ten las i jeśli mnie znajdą, zabiją mnie, choć drogą jestem tobie.

Słusznie, piękna, słodka kochanko, zraniłoby mnie to okropnie. Lecz jeśli zdołam to uczynić, nigdy cię nie pochwycą.

Wskoczył na konia, posadził przed sobą kochankę, pieszcząc ją i całując; potem ruszyli przez obszerne pola.

27.

T u s i ę s p i e w a .

Okasen z twarzą pogodną,
piękny, zakochany mocno,
z głębin lasu rwał się sporo,
w ramionach lubą unosząc,
bowiem wziął ją na swe siodło,
ogarniał ją swą pieszczotą,
tulił oczy, usta, czoło,
A ona rzekła mu słowo:
„Okasenie ma istoto

słodka, droga, powiedz, co to
 za kraj, gdzie nas losy gonią?
 Czyż ja wiem kochanko słodko?
 Gdzie idziemy, mniejsza o to,
 czy w las, czy z powrotem drogą,
 byłem ja był zawsze z tobą.
 Przeszli równie i gór mnogo,
 wielkie miasta, wiosek sporo.
 W dzień przybyli nad toń morską
 i zsiadli na równ piaskową,
 Nad brzegiem samym.

28.

T u s i ę o p o w i a d a .

Okasen i jego kochanka zsiadli z konia, jak to już wyżej słyszeliście. On chwycił konia za uzdę; a kochankę wziął za rękę i tak poczęli iść wzdłuż brzegu. I zobaczył Okasen płynący okręt, a na nim kupców, którzy żeglowali tuż koło brzegu. Okasen przywołał ich, a kiedy się zbliżyli, nakłonił ich, że wzięli jego i Nikoletę na swój okręt. Gdy byli na pełnym morzu, zerwała się okropna burza, która rzucała nimi od skały do skały, aż wreszcie przybyli do jakiejś obcej ziemi i wjechali do portu zamku Torelore¹⁾. Wtedy zapytali, jaka to jest ziemia, a na to odpowiedziano im, że to kraj króla Torelora. Potem zapytał Okasen, jacy tutaj są rycerze i czy prowadzą wojnę i odpowiedziano mu: „Tak, wojna jest w kraju.“

Tedy on pożegnał kupców, a oni polecili go Bogu. Skoczył na konia, mając miecz przy boku i kochankę przed sobą i jechał tak długo, aż przybył do zamku. Zapytał, gdzie się król znajduje i odpowiedziano mu, że król leży na porodzie²⁾.

A gdzież jest jego żona.

I odpowiedziano mu, że wśród armii, i że tam wyprowadziła wszystkich mężów ziemi. Okasen słuchał tego i zdziwił się bardzo i pojechał do zamku i zsiadł z konia wraz z swoją kochanką. Ona trzymała mu konia, a on udał się

1) Patrz uwaga 2. 2) Patrz uwaga 3.

do zamku z mieczem przy boku i szedł długo, aż przybył do komnaty, gdzie leżał król.

29.

T u s i ę ś p i e w a .

Okasen do izby wstąpił,
dworny i nader przystojny.
Aż do łoża on przyskoczył,
na którym się król rozłożył.
Tuż przed nim się zastanowił
i rzekł, słuchajcie co mówił:
„Na boga, co ty tu robisz?”
Król rzekł: „leżę na porody,
kiedy miesiąc mój się skończy,
i ja będę całkiem zdrowy,
pójdę słuchać mszy, jak ongiś
przodkowie czynili moi,
i rozpalić pożar wojny
przeciw nieprzyjacielowi,
co go nie zgasi“

30.

T u s i ę o p o w i a d a .

Kiedy Okasen usłyszał słowa króla, chwycił koldrę, którą król był okryty i wyrzucił ją na pokój. Zobaczył za sobą kij. Wziął go więc, obrócił się i zbił króla na kwaśne jabłko. Ach, panie, rzekł król. Czegóż chcesz odemnie? Czyś ty oszalał, że bijesz mnie w moim własnym domu?

Na boga, rzekł Okasen, zabiję cię wszeteczniku, jeśli mi nie przyrzekniesz, że nigdy żaden człowiek w twej ziemi nie będzie chorował na porody. Król przyrzekł mu to, a wtedy rzekł Okasen:

Panie, teraz zaprowadź mnie tam, gdzie twoja żona znajduje się wśród armii.

Chętnie, panie, rzekł król.

Dosiadł konia, Okasen skoczył na swego, a Nikoleta została w pokoju królowej. Król i Okasen jechali długo, aż przybyli tam, gdzie była królowa i natrafili na walkę jabłek

pieczonych, jaj i świeżych serów. Okasen spoglądał na wszystko i dziwił się niezmiernie.

31.

Tu się śpiewa.

Okasen zatrzymał się wnet,
oparł na swym łuku rękę
i spoglądać jął na wielkie,
obszerne pola wojenne.
Naniesiono sery świeże,
jabłka pieczone w to miejsce,
także polnych grzybów wiele.
Kto najsilniej wód powierzchnię
wzburzy, zwycięstwo posiedzie ¹⁾.
Okasen, szlachetny wielce,
patrzył, potem śmiał się szczerze
z tej zabawy.

32.

Tu się opowiada.

Kiedy Okasen zobaczył to dziwisko, zbliżył się do króla i rzekł doń:

Panie, czy to są twoi wrogowie?

Tak panie, odrzekł król.

A czy chciałbyś, ażebym się zemścił na nich za ciebie.

Chętnie rzekł tenże.

Okasen chwycił miecz do ręki, rzucił się w środek nich i począł ciąć na prawo i lewo i zabił wielu. A gdy król widział, że on ich zabija, chwycił mu konia za uzdę i rzekł:

Ach, panie, nie morduj ich tak strasznie. Jakto? rzekł Okasen, czyż nie chcesz, abym cię pomścił.

Panie, rzekł król, wiele już uczyniłeś. Nie jest naszym zwyczajem zabijać się wzajemnie.

Tamci zwrócili się do ucieczki.

A król i Okasen powrócili do zamku Torelora. Ludzie tej ziemi namawiali króla, aby wygnał Okasena ze swego

¹⁾ Patrz uwaga 4.

kraju, a zatrzymał dla swego syna Nikoletę, która miała wygląd kobiety, pochodzącej z wysokiego rodu. Nikoleta usłyszała to, zasmuciła się bardzo i poczęła mówić.

33.

T u się ś p i e w a.

„Władco zamko Torelora.“
 rzekła tak piękna Nikola.
 „Trzyma mnie twa straż szalona!
 Gdy kochanek mnie w ramiona
 słodkie chwyci i pokona
 swą pieszczotą, jego głowa
 przylgnie do miękkiego łona
 mego, wtędym nie spragniona
 tańcu, zabaw, żadna piosnka,
 harfy, violi dźwięk, kanzona,
 ni rozkoszy wón radosna
 nic mi nie znaczy“.

34.

T u się o p o w i a d a.

Pobył w zamku Torelora był dla Okasena wygodny i miły, bowiem miał przy sobie Nikoletę, najśłodszą swą kochankę, którą tak miłował. Lecz w czasie tego miłego pobytu, przybyli raz Saraceni na okrętach, przez morze, napadli na zamek i zdobyli go przemocą. Zabrali wszystko mienie i uprowadzili jeńców. Porwali też Nikoletę i Okasena i związali Okasenowi ręce i nogi i rzucili go na jeden okręt, a Nikoletę na drugi. Na morzu zerwała się burza, która ich rozdzieliła, okręt, gdzie znajdował się Okasen, błąkał się długo, aż przybył do zamku Bioceryi, a ludzie tej ziemi pobiegli po łupy i znaleźli Okasena i poznali go zaraz. Kiedy mieszkańcy Bioceryi zobaczyli Okasena, ucieszyli się ogromnie, albowiem Okasen przebywał w zamku Torelora dobre trzy lata, a tymczasem umarł mu ojciec i matka. Zaprowadzili go do zamku w Bioceryi i stali się wszyscy jego poddanyimi, a on spokojnie rządził swą ziemią.

35.

T u się ś p i e w a .

Okasen powrócił przeto
do Bioceryi, miasta swego.
Całą ziemię i królestwo
zarządzał z powagą wielką.
Stwierdził on boską przysięgą,
że stokroć stratą przykrzejszą
byłoby dlań z Nikoletą
jasną rozstać się, niż z piersią
rodzicielską i z ich ziemią,
gdyby przyszło już do tego.
„Jasnolica kochaneczko,
gdziesz cię szukać, czyż ja wiem to.
Na cóż mi dziś to królestwo
nad morzami i nad ziemią,
gdziem żyć myślał z tobą dziewo,
a próżnom marzył.“

36.

T u się o p o w i a d a .

Teraz opuścimy Okasena, a powiemy o Nikolecie. Okręt, gdzie znajdowała się Nikoletą, należał do króla Kartaginy, a ten był jej ojcem, a miała ona dwunastu braci, wszyscy byli książętami lub królami. Ludzie załogi, widząc Nikoletę tak piękną, otoczyli ją ogromną czcią i względami i nieustannie pytali, kto ona jest; bowiem wyglądała na szlachetną niewiastę i pochodzącą z wysokiego rodu. Ale ona nie umiała im powiedzieć, kto ona jest, bo porwano ją małym dziecięciem. Żeglowali długo, aż przybyli pod miasto Kartaginę. A kiedy Nikoletą zobaczyła mury zamku i kraj ten, poznała natychmiast, że się tu chowała, i że stąd porwano ją małym dziecięciem. Lecz ona nie była tak małym dzieckiem, aby nie wiedziała dobrze o tem, że była córką króla Kartaginy i że wychowano ją w tym mieście.

37.

Tu się śpiewa.

Niekoleta, mądra, dzielna
 przybliżyła się do brzegu,
 wzrok jej murów stok obiegał,
 piętra, pałac, sięgał wnętrza;
 potem znużona spoczęła,
 „Na mą zgubę pochodzenia
 wysokiego i królewska
 córa i sułtana krewna!
 Tu mię dzika wiedzie rzesza.
 Okasenie, duszo piękna,
 szlachetności, męstwa pełna,
 miłość słodka twa przyspiesza
 tętno ciche mego serca,
 razem budzi żar i nęka.
 Czy wszechwładna boska ręka
 da jeszcze, bym cię objęła
 uściskiem mego ramienia
 i miłosne me pragnienia
 ukoła w twych objęciach,
 młodzieńcze śmiały!”

38.

Tu się opowiada.

Gdy król Kartaginy usłyszał słowa Nikolety, zarzucił jej ręce na szyję.

Piękna, słodka przyjaciółko, rzekł on, powiedz, ktoś ty jest. Nie bój się wcale.

Panie, rzekła Niekoleta, jestem córką króla Kartaginy, uwięziono mnie maleńkiem dziecięciem, gdy miałam pięć lat.

Gdy oni uszłyszeli te słowa i przekonali się, że mówi prawdę, otoczyli ją ogromną czcią i zaprowadzili ją do pałacu z wielkimi ceremoniami, jak przystało na córkę króla. Tutaj przebywała trzy czy cztery lata, aż w końcu chciano ją wydać za bogatego króla chrześcijanina, ale ona nie miała ochoty do małżeństwa. Myślała nad tem, jakim sposobem

mogłaby odnaleźć Okasena. Znalazła violę i nauczyła się grać na niej. Potem wymknęła się nocą i przybyła do portu i zamieszkała u jednej biednej kobiety, nad brzegiem. I wzięła jakieś zioła i nasmarowała nimi twarz i głowę tak, że stała się całkiem czarna. I kazała zrobić koszulę, bluzę, spodnie i płaszcz, przebrała się za żonglera, wzięła swą violę i przyszała do jednego marynarza i prosiła go tak usilnie, że wziął ją na okręt. Rozwinęli żagle i płynęli przez pełne morze, aż przybyli do ziemi prowanckiej. Nikoleta wyskoczyła z okrętu, wzięła violę i szła grając przez kraj cały, aż przybyła do zamku w Bioceryi gdzie znajdował się Okasen.

39.

T u s i ę ś p i e w a .

W Bioceryi tuż pod wieżą
 był Okasen dnia jednego.
 Na tarasie siadł tu przed nią,
 baronowie koło niego.
 Widział zioła, czuł woń kwietną,
 lubował się ptaków pieśnią,
 przypomniał miłość swą przeszłą,
 Nikoletę piękną, dzielną,
 co kochał miłością wielką,
 wzdychał i płakał dlatego.
 Nagle na taraz przed wieżą
 weszła Nikoleta, dzierżąc
 w dłoni swej violę z pałeczką.
 I rzekła, snując myśl jedną:
 „Słuchaj mnie drużyno dzielno
 baranów, co tutaj zewsząd
 otaczacie pana swego!
 Chcecie słyszeć piosnkę dźwięczną
 o Nikoli z duszą piękną,
 poznać Okasena wielką
 dzielnością obdarzonego?
 Miłość czuli tan potężną,
 że szła z nimi w gęstwę leśną.
 Napadł wróg zamek Torelor —
 i chwycił ich dnia onego.

O Okasenie nic zresztą
nie wiem, Nikoletę dzielną
do zamku Kartago wzięto.
Ojciec jej miłość niezmierną
ma dlań, co włada tą ziemią.
Za męża chce dać jednego.
króla chrześcian szpetnego.
Nikola nie dba o niego,
bo kocha chłopca jednego,
Okasinet imię tegoż ;
na imię boga wielkiego
przysięgła, nigdy innego
męża nie wziąć, gdy swojego
Kochanka nie ma lubego,
co tęskni za nim.

41.

T u s i ę o p o w i a d a .

Kiedy Okasen usłyszał słowa Nikolety, ucieszył się bardzo, zbliżył się do niej i począł z nią rozmawiać.

Dobry przyjacielu, rzekł Okasen, czy nie wiesz nic więcej o tej Nikolecie, o której tutaj śpiewałeś?

Owszem, panie, wiem, że jest najpiękniejszą, najszlachetniejszą i najrozumniejszą istotą, jaka kiedykolwiek się urodziła, że jest córką króla Kartaginy, który ją zabrał od ludzi, którzy i Okasena schwytali, zawiózł do miasta Kartaginy, poznał w niej córkę swoją i otoczył wszelkimi zaszczytami. Potem chciał ją wydać dnia pewnego za jednego z najpotężniejszych królów Hiszpanii; lecz ona dałaby się raczej powiesić lub spalić, niżliby miał ją wziąć ktokolwiek, chociażby tak potężny.

Ach! piękny, słodki przyjacielu, rzekł hrabia Okasen, gdybyś ty chciał powrócić do tej ziemi i powiedzieć jej, żeby przybyła porozmawiać ze mną, obdarowałbym cię wszystkim, cokolwiek posiąść zapragnąłbyś. Wiedz, że przez miłość dla niej nie chcę szukać żony, choćby była z najwyższego rodu, lecz czekam jej i jeśli ona nie będzie moją żoną, nie będzie nią żadna. Gdybym wiedział, gdzie ją znaleźć można, nie zaniechałbym jej szukania.

Panie, rzekła ona, skoro tybyś tak uczynił, pójde jej szukać dla ciebie i dla niej, bo bardzo ją miłuję.

Przyrzekła mu to, a on kazał jej potem dać dwadzieścia liwrow. Oddaliła się od niego Nikoleta, a on rozplakał się, myśląc o wdziękach kochanki.

A gdy ona zobaczyła, że płacze, rzekła :

Panie, nie martw się wcale; niezadługo przywiodeć ją do tego miasta i widzieć ją będziesz.

Kiedy usłyszał to Okasen, rozradował się bardzo. Ona oddaliła się i poszła do miasta, do domu wicehrabiny, albowiem wicehrabia, chrzestny jej ojciec pomarł. Zamieszkała tam Nikoleta, wyznała jej wszystką prawdę tak, że wicehrabina poznała w niej Nikoletę, którą wychowała i kazała ją umyć i wykąpać, a jej poleciła odpocząć ośm dni pełnych, potem wzięła roślinę, co się nazywa ziele jaskótcze, nasmarowała ją i Nikoleta stała się znowu piękna, jako była za dawnych dni. Potem ubrała kosztowne, jedwabne szaty, których wicehrabina miała wbród, usiadła w pokoju na pikowanym dywanie z jedwabnej materyi i prosiła wicehrabiny, żeby poszła do Okasena, jej kochanka. Ta spełniła życzenie. A kiedy przybyła do pałacu, znalazła Okasena, płaczącego i narzekającego na swą kochankę Nikoletę, że nie przybywa tak długo. A niewiasta odezwała się doń w te słowa :

Okasenie, nie narzekaj więcej, jeno choć ze mną, a ja pokażę ci istotę, którą miłujesz najbardziej. Bowiem jest nią Nikoleta, twoja kochanka, która przywędrowała z odległej ziemi szukać ciebie.

Okasen uradował się bardzo.

42.

Tu się śpiewa.

Kiedy Okasen usłyszał,
 że kochanka jasnolica
 do swej ziemi powróciła,
 cieszył się, jak nigdy chyba.
 Z niewiastą razem się wybrał,
 aż przed bramą się zatrzymał.
 Do pokoju spieszyli wraz
 tam, gdzie Nikoleta była.

Gdy kochanka zobaczyła,
niezmiernie się ucieszyła.
Gdy Okasen jej się przyjrzał,
podniósł ramiona obydwaj,
leciuchno ją obejmował
i całunkami okrywał
oczy i usta. W nocy tak
zostawiono ich, aż przyszła
poranna jutra godzina,
gdy kochanka poślubiła:
rządy Bioceryi jej przyznał.
Potem żyli długie dni tak,
pędząc w szczęściu chwile życia.
Cieszył się Okasen, z nim wraz
Nikoleta się cieszyła.
Nasza pieśń końca dościga.
Nie wiem nic dalej.

U W A G I.

1) Cały ten ustęp opiera się na dawnych wierzeniach ludowych, wedle których gwiazda Venus, przechodząc przez księżyc w pełni, może przyczynić się do połączenia kochanków. Nastrój cichej nocy księżycowej może wywołać złudzenie w duszy kochanka, z tęsknotą spoglądającego na gwiazdy, że kochanka w tym samym czasie i z równą tęsknotą zwraca swe oczy ku tej gwiazdzie, w ten sposób staje się ona niejako pośrednikiem między kochankami.

Pragnących dokładniejszych objaśnień, odsyłam do uwag Suchiera, zamieszczonych we wydaniu Okasena i Nikolety (Notes — do ustępu 25. str. 58 i następne).

2) Turelure, jest prawdopodobnie port Aiguemorts, zbudowany za czasów Ludwika Świętego; dziś jeszcze lud miejscowość tę nazwą tą określa.

Michel w „Pays basque“ cytuje przysłowie, odnoszące się do człowieka zniechęceniętego: *il se met au lit, quand sa femme est en couche*.

3) Suchier zaznacza podobieństwo między taką walką, a dawnym zwyczajem okazywanie niezadowolenia złym aktorom; rzucano na nich pleczonymi jabłkami, które sprzedawano u wejścia do teatru, jako przekąskę.

Samogłoski akcentowane asonanzy.

al, ay	ustęp 7.
ae	” 13.
ei	” 1.
ee	” 11., 31.
eo	” 35., 39.
ea	” 37.
oe	” 3., 5., 9., 17.
oa	” 15., 25., 33.
oi	” 29.
oo	” 23., 27.
ia	” 41.
li, iy, yy, yi,	” 19.
ie	” 21.

Część urzędowa.

I.

Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1913/14.

Dyrektor: Passendorfer Artur.

Profesorowie i nauczyciele :

L. porz.	Imię, nazwisko i charakter urzędowy.	Uczył w I. półroczu	tygodniowo godzin	Uczył w II. półroczu	tygodniowo godzin
1.	Cehak Adam , c. k. prof. w VIII. randze, gospodarz kl. IIIb.	matem. IIIa, IIIb, IIIc, geom. wyk. IIIa, IIIb, IIIc	15	jak w I. półr.	15
2.	Ks. Czesznák Karol , c. k. nauczyciel.	relig. rzymsko-kat. Ic, IIb, IIIc, IVa, IVc, Va, Vc, VIa, VIIa	18	dtto	18
3.	Franta Ferdynand , c. k. profesor, gosp. kl. VIa, referent i kier. warst. stud. Ligi pom. przem., przydzielony ze szkoły realnej w Rawie- Ruskiej.	mat. IIa, IIb, Vb, VIa, VIIa VIIb, geom. wykr. IIa, IIb	28	dtto	28
4.	Hawel Julian , c. k. prof. w VIII. randze, art. malarz, zawiadowca gabinetu rys. odr. dla klas wyż.	rys. odr. Vb, Vc, Vd, VIa, VIb, VIc, VIIa, VIIb	19	dtto	19
5.	Hordyński Ludwik , dr. filoz., c. k. profesor	na urlopie	—	na urlopie	—
6.	Jarecki Kazimierz , dr. filoz., c. k. prof. w VIII. randze	jęz. fran. IVa, Vc, VIa, VIb, VIIa	15	jak w I półr.	15
7.	Jurkowski Błażej , dr. filoz., c. k. prof. w VIII. randze, gospodarz kl. Vc. kurator Czytelnii ucz.	jęz. pol. Vc, VIa, VIc, VIIb	14	dtto	14
8.	Kalicun Bazyl , c. k. prof., przydzielony ze szkoły realnej w Śniatynie.	na urlopie	—	na urlopie	—

L. porz.	Imię, nazwisko i charakter urzędowy	Uczył w I. półroczu	tygodniowo godzin	Uczył w II. półroczu	tygodniowo godzin
9.	Kucharski Eugen., dr. filoz., c. k. profesor, zawiadowca bibl. naucz.	jęz. pol. Va, VIIa	8	jęz. pol. VIIa, jęz. franc. IIIc	8
10.	Kuczyński Stefan, dr. filoz. c. k. nauczyciel.	na urlopie	—	na urlopie	—
11.	Ks. Leżohubski Teo- dozy, c. k. prof. w VIII. randze, kierownik gimn. przyw. sióstr Bazylianek we Lwowie.	na urlopie	—	na urlopie	—
12.	Łomnicki Jarosław, c. k. prof. w VIII. randze, zawiadowca gabinetu hist. naturalnej.	hist. nat. IIc, Va, Vb, VIa, VIb, VIc, VIIa	14	jak w I. półr.	14
13.	Łucki Aleksander, dr. filoz., c. k. nauczyciel, przydzielony ze szkoły realnej w Jarosławiu.	na urlopie	—	na urlopie	—
14.	Molisak Zygmunt, rzeczywisty nauczyciel gimnastyki, przydzielony do gimn. I. w Stanisławowie.	—	—	—	—
15.	Motylewski Zygmunt, dr. filoz. i nauk techn., c. k. prof. w VIII. randze, gospodarz kl. IVb, zawiadowca gabinetu chemii.	chem. IVb, Va, Vb, Vc, Vd, VIa, VIb, VIc	17	jak w I. półr.	17
16.	Rembacz Władysław, c. k. nauczyciel, gospodarz kl. VIb, zawiadowca gabinetu geom. wykr.	mat. VIb, geom. - wykr. VIa, VIb, VIc, VIIa, VIIb	17	dtto	17

L. porz.	Imię, nazwisko i charakter urzędowy	Uczył w I. półroczu	tygodniowo godzin	Uczył w II. półroczu	tygodniowo godzin
17.	Rudnicki Stefan, dr. filoz., c. k. profesor w VIII. randze, docent Uniw.	na urlopie	—	na urlopie	—
18.	Ryniewicz Antoni, dr. filoz., c. k. profesor, gospodarz kl. Vb, zaw. bibl. fran. uczniów.	jęz. pol. Vb, jęz. franc. IIIa, Vb. VIIb	14	jak w I. półr.	14
19.	Stock Jan, dr. filoz., c. k. nauczyciel, docent Uniw. i politechniki, zawiadowca gab. fizyki do 15. lutego 1914.	fiz. VIa, VIb	8	jak w I. półr. do 15. lutego, potem na urlopie	8 do 15./II.
20.	Tauber Meir, rabin i dr. filozofii, c. k. profesor.	rel. moż. we wszystkich od- działach	20	jak w I. półr.	20
21.	Węgiel Kazimierz, c. k. nauczyciel, gosp. kl. VIc. od 10. marca 1914. przydzielony ze szkoły realnej w Tarnopolu	geogr. VIa, hist. Ia, Ib, IIa, IVc, VIa, VIc, VIIb	17	dtto	17
22.	Zagajewski Karol, dr. filoz., c. k. profesor w VIII. randze, przydzielony do I. szkoły realnej we Lwowie, dyre- ktor Szkoły handlowej we Lwowie.	—	—	—	—

Zastępcy nauczycieli:

L. porz.	Imię, nazwisko i charakter urzędowy	Uczył w I. półroczu	tygodniowo godzin	Uczył w II. półroczu	tygodniowo godzin
1.	Borzęcki Konstanty , egzam. zast. naucz., gospodarz kl. IVa.	mat. Ib, IVa, hist. nat. Ib, IIb, Vc, VIIb, fiz. IIIa	18	jak w I. półr. oraz fiz. IIIc, od 15./II. 1914.	18 od 15./II. 1914. 21
2.	Ekkert Józef , egzam. zast. nauczyciela, gospodarz kl. Vd, zawiadowa biblioteki pol. dla uczniów.	geogr. IIc, Vd, VIb, VIc, hist. IIc, IVa, Va, Vb, Vd, VIIb, VIIa	24	jak w I. półr.	24
3.	Gawlikowski Józef Fryderyk , zast. nauczyciela, gospodarz kl. IIc.	od 16. wrześn. 1913. jęz. pol. IIa, IIc, IIIa, IIIb, Vd, VIb	21	dtto	21
4.	Hirschberg Joachim , egzam. zast. naucz., gospodarz kl. VIc, do 10. marca 1914.	mat. Ia, IVb, VIc, Vd, geom. wykr. IVb, oddz. I i II-gi, Va, Vb	25	jak w I. półr. do 10./III. 1914. potem na urlopie	25 do 10./III 1914.
5.	Jaworski Władysław , zast. naucz., gosp. kl. Ic w II. półroczu.	—	—	geogr. Ia, Ic, mat. Ic, hist. nat. Ia, Ic, Vd, fiz. IIIb, IVa, IVb, IVc	22
6.	Ks. Jurkiewicz Józef , egzam. zast. nauczyciela, prob. paraf. św. Łazarza.	rel. rzym. kat. Ia, IIa, IIIa, IIIb, IVb, Vd, VIb, VIIIb	16 i 1 egz.	jak w I. półr.	16 i 1 egz.
7.	Ks. Kalatta Marcin , egzam. zast. nauczyciela,	rel. rzym. kat. Ib, IIc, Vb, VIc	8	dtto	8
8.	Kontek Jan , egz. zastępca nauczyciela, gospodarz kl. VIIb, kurator- instruktor zabaw rucho- wych, zawiad. bibl. niem. dla uczniów, kierownik introligatorni.	jęz. niem. IIa, IVb, VIa, VIIa, VIIIb, gimn. w całym zakładzie	37	dtto	37
9.	Kopaczyński Włodz. , zast. nauczyciela, gospodarz kl. IVc.	—	—	jęz. franc. IIb, IVb, IVc, Va, Vd, VIc	19

L. porz.	Imię, nazwisko i charakter urzędowy	Uczył w I. półroczu	tygodniowo godzin	Uczył w II. półroczu	tygodniowo godzin
10.	Ks Kostelnyk Gabryel , egzam. zast. nauczyciela.	rel. gr.-kat. Ic, IIc, IIIc, IVc, Vc, VIc VIIb	14 i 1 egz.	dtto	14 i 1 egz.
11.	Marconi Andrzej , egz. zast. nauczyciela.	matem. IIc, Vc, geom. wykr. IIc, IVa, oddz. I i IIgi, IVc, oddz. I i IIgi, Vc, Vd	23	dtto	23
12.	Markowski Antoni , egzam. zast. nauczyciela, artysta malarz.	rys. odręcz. IIa, IIb, IIc, IVb, IVc, Va, kaligr. Ia, Ib, Ic	27	dtto	27
13.	Niemczykiewicz Wojciech Konstanty , zast. naucz., artysta malarz.	na urlopie	—	na urlopie	—
14.	Noskiewicz Jan , zast. naucz., gospodarz kl. Ic. w I. półroczu	geogr. Ia, Ic, mat. Ic, hist. nat. Ia, Ic, Vd, fiz. IIIb, IVa, IVb	20	na urlopie	—
15.	Paszkudzki August , dr. filoz., zast. nauczyciela, gospodarz kl. IIIc.	jęz. polsk IIb, IIIc, IVa, IVb, IVc, hist. Ic, IIIc, Vc	23	jęz. pol. IIIc, IVa, IVb, IVc, Va, hist. Ic, IIIc Vc	23
16.	Rzuchowski Stanisław , zastępca nauczyciela, gosp. kl. IIa, delegat kursu nauki strzelania.	geogr. Ib, IIa, IIIb, IIIc, IVa, IVb, hist. nat. IIa, chem. IVa, IVc	20	jak w I. półr.	20
17.	Schmidt Witold , zast. nauczyciela,	—	—	od 10./III. 1914. mat. Ia, IVb, Vd, VIc, geom. wykr. IVb, oddz. I i IIgi, Va, Vb	od 10./III. 1914. 25

L. porz.	Imię, nazwisko i charakter urzędowy	Uczył w I. półroczu	tygodniowo godzin	Uczył w II. półroczu	tygodniowo godzin
18.	Sędziński Leonard , zast. naucz., gospodarz kl. IIb. w II. półroczu.	—	—	jęz. niem. IIb, IIIa, IIIc, IVc	20
19.	Somogyi Emeryk Artur , egzam. zast. nauczyciela, gospodarz kl. Ib, kierownik Kółka germa- nistycznego	jęz. niem. Ib, Vb, Vc, Vd, VIb, VIc	24	jak w I. półr.	24
20.	Szpakowski Michał , egzam. zast. nauczyciela, gosp. kl. IIIa, zawiadawca gabinetu geografii i historii.	geogr. IIb, IIIa, Vb, Vc, hist. IIb, IIIa, IVb, jęz. ruski Ic, IIc, IIIc, IVc, Vc, VIc	24	jak w I półr. bez geogr. w Vb	23
21.	Wacek Rudolf , egzam. zast. naucz.	—	—	jęz. pol. Ia, Ib, Ic, IIb, geogr. IVc, Va, Vb, hist. IIIb	19
22.	Wajda Michał , egzam. zast. naucz., gosp. kl. VIIa, zawiadawca gab. fizyki od 15. lutego 1914.	matem. IVc, Va, fiz. IIIc, IVc, VIc. VIIa, VIIb	25	do 15./II, jak w I. półr., po- tem mat. IVc, Va, fiz. VIa, VIb, VIc, VIIa, VIIb	do 15./II. 25, potem 28
23.	Wolańczyk Maryan , zast. naucz., gosp. kl. Ia, instruktor zabaw ruchowych.	jęz. pol. Ib, jęz. niem. Ia, IIIb, IVa	18	jęz. niem. Ia, IIc, IIIb, IVa	21
24.	Żurawski Stanisław , egzam. zast. nauczyciela, artysta malarz, zawiad. gabinetu rysunków odr. dla klas niższych.	rys. odr. Ia, Ib, Ic, IIIa, IIIb, IIIc, IVa	27	jak w I. półr.	27
25.	Żygulski Zdzisław , zast. nauczyciela, gosp. kl. Va.	jęz. pol. Ia, jęz. niem. Ic, IIIa, IVc, Va	22	jęz. niem. Ic, Va	10

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych:

1. **Karpiński Kazimierz**, naucz. Akad. handl. we Lwowie, uczył stenografii w 2-oddziałach, tygodniowo godzin 4.
2. **Klimek Jan**, uczył języka angielskiego w 2 oddziałach, tygodniowo godzin 4.
3. **Martyniak Teodor**, nauczyciel szkoły ludowej, uczył śpiewu, tygodniowo godzin 4.

Asystenci :

1. **Gorecki Stanisław**, słuchacz politechniki, asystował przy nauce rys. odr. w drugim półr., tygodniowo godzin 10.
2. **Klein Marek**, absolwent Akademii sztuk pięknych, asystował przy nauce rys. odr., tygodniowo godzin 24.
3. **Szkodziński Felks**, słuchacz politechniki, asystował przy nauce rys. odr. w pierwszym półroczu tygodniowo godzin 20, w drugim półroczu tygodniowo godzin 10.
4. **Wałkowski Leopold**, słuchacz politechniki, asystował przy nauce geometrii wykreślnej, od 10. marca 1914, tygodniowo godzin 24.

Służba szkolna :

Tercyan : Wójcik Jan ; studzy pomocniczy : 1. Barszczewski Józef, 2. Dziak Wojciech, 3. Gorzelany Jan, 4. Syroiszka Karol.

II.

Zmiany w gronie nauczycielskiem w ciągu roku szkolnego 1913./14.

Nowi członkowie grona :

1. Gawlikowski Józef, zast. naucz. w c. k. I. szkoły realnej we Lwowie, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rsk. R. s. kr. z 30. XI. 1913. L. 21250.
2. Jaworski Władysław, zast. naucz. w c. k. gimn. w Mielcu, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rsk. R. s. kr. z 5. II. 1914. L. 2073.
3. Dr. Kalicun Bazyl, c. k. profesor w szkole realnej w Śniatynie, przydzielony do pełnienia obowiązków w tutejszym zakładzie, reskr. R. s. kr. z 21. VII. 1913. L. 11868.
4. Kopaczyński Włodzimierz, zast. nauczyciela w c. k. gimn. w Przemyślu z jęz. wykład. pol., przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 5. II. 1914. L. 2071.

5. Ks. Kostelnyk Gabryel, egzam. zast. naucz. w c. k. I. szkole realnej we Lwowie, objął dodatkowo naukę rel. greckokat. także w tutejszym zakładzie w zastępstwie ks. prof. T. Leżohubskiego rskr. R. s. kr. z 3. XI. 1913. L. 14857.

6. Dr. Kuczyński Stefan, c. k. nauczyciel w I. szkole realnej w Krakowie, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 21. VIII. 1913. L. 13412.

7. Schmidt Witold, asystent przy nauce rys. geom. w tutejszym zakładzie, mianowany zastępcą nauczyciela rskr. R. s. kr. z 21. III. 1914. L. 5261., przysięgę służbową złożył dn. 5. IV. 1914. Przy nauce rys. odr. asystował od 1. IX. 1913. do 10. III. 1914., tygodniowo godzin 24.

8. Sędziarski Leonard, zast. nauczyciela w c. k. szkole realnej w Tarnowie, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 11. II. 1914. L. 2560.

9. Somogyi Emeryk Artur, egzam. zast. naucz. w c. k. seminarium naucz. męsk. w Kętach, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 17. VIII. 1913. L. 13.579.

10. Wacek Rudolf, egzam. zast. naucz. na filii c. k. gimn. IV. we Lwowie, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 5. II. 1914. L. 2072.

11. Wolańczyk Maryan, kandydat zawodu nauczycielskiego, mianowany zast. nauczyciela w tutejszym zakładzie rskr. R. s. kr. z 3. IX. 1913. L. 14754., przysięgę służbową złożył 20. IX. 1913. r.

12. Żurawski Stanisław, egzam. zast. naucz. w c. k. gimn. IV. we Lwowie, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 21. VIII. 1913. L. 12.923.

Z grona ubyli :

1. Łabęcki Stanisław, zast. naucz. w c. k. gimn. real. w Łańcucie, przeniesiony w tym samym charakterze do tutejszego zakładu rskr. R. s. kr. z 24. VII. 1913. L. 6214, uczył w półr. I. jęz. franc. III b, III c, IV b, IV c, V a, V d, VI c, tygodniowo godzin 23, był gospodarzem kl. IV c, W II. półr. uzyskał urlop dla poratowania zdrowia rskr. R. s. kr. z 21. II. 1914. Zmarł dnia 14. IV. 1914.

2. Müller Feiweł, zast. naucz., uwolniony od obowiązków nauczycielskich rskr. z 18. II. 1914. L. 1710. Uczył w I. półr.

jęz. niem. I c II b, II c, III c, jęz. pol. I c. geografii IV c. V a, hist. III b, tygodniowo godzin 25, był gospodarzem kl. II b.

3. Ks. Sadowski Stanisław, zast. naucz., wikaryusz kościoła św. Elżbiety.

4. Skakalski Edwin, zast. naucz., przeniesiony w tym samym charakterze do c. k. seminaryum naucz. męsk. we Lwowie rskr. R. s. kr. z 19. VII. 1913. L. 8221/III.

5. Trzos Józef, zast. naucz., przeniesiony w tym samym charakterze do c. k. I. szkoły realnej we Lwowie rskr. z 26. XI. 1913. L. 20833. Do 16. IX. 1913. uczył jęz. pol. kl. II a, II c, III a, III b, V d, VI b, tygodniowo godzin 21.

7. Tyrowicz Stanisław, zast. naucz., przeniesiony w tym samym charakterze do filii gimn. w Stryju rskr. z 6. IX. 1913. L. 12083.

8. Wróblewski Mieczysław, egzam. zast. naucz., mianowany rzeczywistym nauczycielem w c. k. gimn. real. w Łańcucie rskr. R. s. kr. z 25. VII. 1913. L. 12746.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim i nadała tytuł c. k. profesora rzeczywistemu nauczycielowi religii mojż., Dr. Tauberowi Meierowi, rskr. z 16. II. 1914. L. 22358.

C. k. Rada szkolna krajowa przydziela nadal c. k. profesora, Frantę Ferdynanda, do pełnienia służby w tutejszym zakładzie aż do dalszego zarządzenia rskr. z 14. IV. 1914. L. 4994.

VIII. klasę rangi otrzymali następujący profesorowie: 1. Dr. Jarecki Kazimierz, 2. Dr. Motylewski Zygmunt, 3. ks. Leżohubski Teodozy, 4. Dr. Zagajewski Karol, wszyscy rskr. R. s. kr. z 20. VIII. 1913. L. 358/Pr. i rskr. Min. W. i O. z 27. VII. 1913. L. 25.248.

Dodatek starszeństwa w kwocie K. 400 otrzymali egzam. zast. nauczycieli:

1. Borzęcki Konstanty od 2. XI. 1913. rskr. R. s. kr. z 29. XI. 1913 L. 19638

2. Ks. Jurkiewicz Józef od 1. IX. 1912. rskr. R. s. kr. z 3. XII. 1913. L. 18686,

Pierwszy dodatek pięcioletni w kwocie K. 500 otrzymał Dr. Tauber Meir, c. k. profesor, rskr. R. s. kr. z 21. I. 1914. L. 23065, począwszy od 1. IX. 1913.

Drugi dodatek pięcioletni w kwocie K. 500 otrzymali następujący profesorowie:

1. Dr. Jarecki Kazimierz rskr. R. s. kr. z 21. I, 1914. L. 22356 począwszy od 1. IX. 1913.

2. Ks. Leżohubski Teodozy rskr. R. s. kr. z 21. I. 1914. L. 22358, począwszy od 1. XI. 1913.

3. Dr. Motylewski Zygmunt rskr. R. s. kr. z 21. I. 1914. L. 22357, począwszy od 1. VIII. 1913.

C. k. Rada szkoln. kraj. zniżyła do połowy obowiązkową liczbę godzin nauki szkolnej w celach naukowych następującym członkom grona:

1. Prof. Dr. Rudnickiemu Stefanowi na rok szkol. 1914/15. rskr. z 16. marca 1914. L. 3813.

2. Prof. Dr. Ryniewiczowi Antoniemu na rok szkolny 1914/15. rskr. z 27. maja 1914. L. 7954.

3. Trzosowi Józefowi, zast. naucz., na I. półr. roku szkoln. 1913/14. rskr. z 18. paźdz. 1913. L. 17094.

4. Żygułskiemu Zdzisławowi, zast. naucz., na II. półr. roku szkol. 1913/14. rskr. z 14. stycznia 1914. L. 119.

C. k. Rada szkol. kr. udzieliła urlopu z urzędu Niemczykiewiczowi Wojciechowi Konst., zast. naucz., na rok szkolny 1913/14. rskr. z 4 czerwca 1913. L. 9209.

C. k. Rada szkol. kr. udzieliła urlopu na rok szkolny 1913/14. ks. prof. Leżohubskiemu Teodozemu rskr. z 23. sierpnia 1913. L. 14108 w celu objęcia kierownictwa pryw. gimn. żeń. SS. Bazylianek we Lwowie.

C. k. Rada szkol. kr. udzieliła urlopu w celach naukowych następującym członkom grona:

1. Prof. Dr. Hordyńskiemu Ludwikowi na rok szkol. 1913/14. rskr. z 15. września 1913. L. 13814.

2. Prof. Dr. Kalicunowi Bazylemu na rok szkol. 1913/14. rskr. z 26. września 1913. L. 17706. i rskr. z 19. stycznia 1914. L. 23316.

3. Dr. Łuckiemu Aleksandrowi, rzecz. naucz., na rok szkol. 1913/14. rskr. z 18. sierpnia 1913. L. 8556. i rskr. z 19. stycznia 1914. L. 313.

4. Dr. Stockowi Janowi, rzecz. naucz., od 15. lutego 1914. do końca roku szkol. rskr. z 11. marca 1914. L. 2719.

C. k. Rada szkol. kraj. udzieliła urlopu dla poratowania zdrowia:

1. Hirschbergowi Joachimowi, egz zast. naucz., od 10. marca 1914. do końca roku szkolnego rskr. z 21. marca 1914. r. L. 5017.

2. Dr. Kuczyńskiemu Stefanowi, rzecz. naucz., na rok szkol. 1913/14. rskr. z 26. września 1913. L. 17704. i rskr. z 9. lutego 1914. L. 1755.

3. Noskiewiczowi Janowi, zast. naucz., na II. półr. roku szkol. 1913/14. rskr. z 9. lutego 1914. L. 1576.

R. S. kr. z 2. II. 1914. L. 1241. powierzyła Wojciechowi K. Niemczykiewiczowi obowiązki zastępcy naucz. w filii gimn. IV. we Lwowie.

III.

Wykaz przerobionej lektury obowiązkowej z języka polskiego i niemieckiego, oraz przerobionego materiału z religii mojżeszowej.

Język polski.

Klasa V. Kochanowski: Odprawa posłów greckich, Treny; Sienkiewicz: Trylogia; Pasek: Pamiętniki.

Klasa VI. Niemcewicz: Powrót posła; Feliński: Barbara Radziwiłłówna; Mickiewicz: Poezye; Krasicki: Doświadczyński; Brodziński; Wiesław; Rzewuski: Listopad i Pamiętniki Soplicy; Byron: Giaur (tłóm. Mickiewicza), Korsarz (tłóm. Odyńca); Molière: Mizantrop, Skąpiec; Prus: Lalka; Orzeszkowa: Nad Niemnem; Sienkiewicz: Krzyżacy i kilka nowel.

Klasa VII. Malczewski: Marya; Słowacki: Jan Bielecki, Kordyan, Balladyna, Lilla Weneda, Beniowski; Goszczyński: Zamek kaniowski; Krasicki: Nieboska komedia, Psalm, Irydion; Sewer: Maciek w powstaniu; Kl. Junosza: Łaciarz; A. Dygasiński: Zajac; Świętochowski: Chawa Rubin; Konopnicka: Nasza szkapka; A. Szymański: Dwie modlitwy; Prus: Faraon; Kraszewski: Stara baśń, Powrót do gniazda; Sienkiewicz: Quo vadis?; Orkan: W rozłokach; Żeromski: Ludzie bezdomni; Wyspiański: Kazimierz Wielki, Wesele, Warszawianka, Noc listopadowa.

Język niemiecki.

Klasa VI. Deutsche Heldensage, Goethe: Hermann u. Do rothea; Lessing: Emilia Galotti; Grillparzer: Wehe dem, der lügt.

Klasa VII. Goethe: Iphigenie auf Tauris; Grillparzer: Sapho; Schiller: Wallenstein.

Religia mojżeszowa.

Klasa I. Treść Pisma św.; wybrane modlitwy dla młodzieży.

Klasa II. Historia biblijna od podboju Palestyny do rządów króla Salomona; modlitwy na sobotę i święta.

Klasa III. Historia biblijna od podziału państwa do niewoli babilońskiej; psalmy liturgiczne.

Klasa IV. Historia biblijna od powrotu Żydów z niewoli babilońskiej do rządów rzymskich w Judei, a w łączności z historią sentencje ojców. Wybrane ustępy z Pisma świętego (Księga I.).

Klasa V. Etyka żydowska na podstawie lektury Pisma św. (Księgi II., III., V.).

Klasa VI. Ogólny pogląd na rozwój piśmiennictwa proroków. Wyimki z proroków treści etycznej. (Wzięto Amosa, Jezajasza, Jeremiasza i Ezechiela).

Klasa VII. Historia Żydów od rządów rzymskich w Judei do końca wieku XIX. Ogólny pogląd na historię Żydów w Polsce.

IV.

Tematy wypracowań pisemnych z klas wyższych.

Język polski.

Klasa Va. *) 1. Jak przedstawia nam Homer bohaterów w Iliadzie? 2. Jakie zabytki przeszłości posiadamy we Lwowie? 3. * Życie polskie w XVI. w. (Na podst. lektury Reja). 4. Rozwinę myśl zawartą w zdaniu: „Zgoda buduje, niezgoda rujnuje“. *) 5. Charakterystyka Skrzetuskiego. 6. *) Rozbiór sielanki Szymonowicza „Kołacze“. 7. Świat żołnierski w „Trylogii“. * 8. Upadek porządku średniowiecznego w państwach Europy zachodniej. 9. Pan Pasek w domu. 10. * Naruszewicz o zadaniach i pracy historyka narodowego. (Według „Memoryału“).

Klasa V b. 1. Powrót z wakacji (w formie listu). 2. * Achilles i Hektor. 3. Okolice miasta Lwowa * 4. Osnowa dramatu Kochanowskiego: „Odprawa posłów greckich“. 5. Sylwetki przechodniów spotykanych po drodze do szkoły. * 6. Na czym polega piękność

*) Zadanie szkolne.

powiastek Szymonowicza? 7. Tło historyczne trylogii Sienkiewicza. 8. * Treść satyry Krasickiego: „Żona modna“. 9. Jak należy pojmować prawdziwie koleżeństwo? (w formie przemówienia). 10. * W jakim celu napisał Niemcewicz swą komedię: „Powrót posła“?

Klasa Vc. 1. Zakład naukowy im Ossolińskich we Lwowie (Opis w formie listu do przyjaciela). 2. Znaczenie wynalazku druku 3. *. Książd Robak na łożu śmierci. (Na podstawie „Pana Tadeusza“ A. Mickiewicza. 4. Lektura domowa ucznia. (Na podstawie nauki Reja w „Żywocie człowieka poczciwego. 5. * Rola chóru w „Odprawie posłów greckich“. 6. Co daje Kochanowskiemu ukojenie bóleści po stracie Urszulki? (Na podstawie XIX. trenu). * 7. Na dowolnym przykładzie z życia dowieść prawdy słów: „Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje“. 8. Wady i zalety Kmicica. (Na podstawie „Potopu“ Sienkiewicza) *. 9. Zwyczaje rycerskie w XVII. w. (Na podstawie „Pana Wołodyjowskiego“ Sienkiewicza). 10. Znaczenie Konarskiego w dziejach oświaty polskiej *.

Klasa Vd. 1. Jakie uczucia i myśli nasuwa nam „Pobudka bojowa“ Tyrteusza? 2. Obraz społeczeństwa XVI. w. w Polsce (Na podstawie dzieł Reja). 3. * „Treny“ Kochanowskiego jako wyraz bólu ojcowskiego. 4. Kwiat obrazem życia ludzkiego. 5. * Wieszcza Kassandry w odniesieniu do stosunków polskich. 6. * Miłość ojczyzny w Kazaniach Skargi. 7. Wieś w „Sielankach“ Szymonowicza. 8. * Pasek przedstawicielem swojej epoki. 9. Czasy i ludzie w okresie Stanisława Augusta 10. * Satyra jako zwierciadło umysłowości 18 w.

Klasa VI a. 1. Ze wspomnień wakacyjnych. 2. Satyra I. Krasickiego. (Charakt.)*. 3. Zasługi St. Augusta około rozwoju nauk i sztuk. 4. Pierwiastek satyryczny w utworach komedyopisarzy polskich 18 w. * 5. Uzasadnić na podstawie pism Krasickiego zdanie: „Nowinkami nie tyje pospolite dobro, zdrowsze mu stare prawa i zwyczaje“ (A. M. Fredro). 6. Sąd Morawskiego o klasykach i romantykach (Na podstawie „Listów do klasyków i romantyków“)*. 7. Wrażenia w czasie przejażdżki w porze zimowej, poza miastem. (Obrazek zimowy) 8. Lud wiejski w „Wiesławie“ Brodzińskiego *. 9. Pierwiastek ludowy w Balladach Mickiewicza. 10. Wpływ literatury obcej na II. i IV. cz. „Dziadów“ A. Mickiewicza *.

Klasa VI b. 1. Typ kobiety wieku oświecenia w Polsce. (Na podstawie satyry Krasickiego p. t. „Żona modna“). 2. * Charakter

* Zadanie szkolne.

literatury za Stanisława Augusta. 3. Zapatrywania i dążności stronnictwa patryotycznego w czasie sejmu czteroletniego (Na podstawie komedyi Niemcewicz p. t. „Powrót posła“) 4. Sylwetka mego przyjaciela. 5. * List do przyjaciela. 6. Stanowisko Brodzińskiego wobec nowych prądów literackich. 7. * Ujęcie romantyczności ze stanowiska A. Mickiewicza. 8. * Obrazy przyrody w „Sonetach“ A. Mickiewicza. 9. A. Mickiewicz jako wyraz najgłębszej miłości ojczyzny. 10. * Gustaw — Konrad — X. Piotr. (Urastanie typu narodowego).

Klasa VI c. 1. Wrażenia z przechadzki po Wysokim Zamku. 2. Naruszewicz jako historyk i poeta. (Charakterystyka) * 3. Wpływ dramatu francuskiego na polski. 4. Obraz społeczeństwa polskiego w XVIII w. (Na podstawie „Powrotu posła“ Niemcewicza) *. 5. Pierwiastek patryotyczny w utworach poetów Księstwa warszawskiego. 6. Tendencja w utworach Niemcewicza a Woronicza *. 7. Życie w puszczy leśnej w zimie. (Obrazek zimowy). 8. Jakie stanowisko zajął Brodziński wobec romantyzmu. (Na podstawie rozprawy „O klasyczności i romantyczności“) * 9. Znamienne rysy poezji romantycznej w „Odzie do młodości“ A. Mickiewicza. 10. Byronizm w „Konradzie Wallenrodzie“ *.

Klasa VII a. 1. Księżę Józef a Kościuszko (porównanie). 2. * Rok 1831. w literaturze polskiej XIX. w. 2. Ustrój społeczny w Polsce piastowskiej. 3. * Związek ideowy między „Groblem Agamemnona“ a „Lillą Wenedą“ 4. Rozwój powieści polskiej. 5. * Poezja Słowackiego jako wyraz jego przejść duchowych. 6. * Ideał człowieka w naszej literaturze romantycznej.

Klasa VII b. 1. Pierwiastek ludowy w utworach A. Mickiewicza. 2. Jacek Soplica w „Panu Tadeuszu“ A. Mickiewicza (Charakterystyka). 3. * Powieść poetycka w literaturze polskiej. 4. Cześnik a Rejent w „Zemście“ Fredry. (Charakterystyka porównawcza) *. 5. „Marya Stuart“ w stosunku do współczesnego dramatu polskiego. 6. Hrabia Henryk w „Nieboskiej Komedyi“ Krasińskiego. (Charakterystyka). 7. * Na przykładzie z Dziejów polskich dowieść prawdy słów: „Żaden tam nie rządzi, gdzie wszyscy rządzą“ (A. M. Fredro). 8. Lud wiejski a inteligencja miastowa w „Weselu“ Wyspiańskiego. (Charakterystyka porównawcza) *.

Język niemiecki.

Klasa V. a 1. * Wer anderen eine Grube gräbt, fällt selbst hinein. (auf Grund des Lesestückes „der seltsame Traum.“) 2. Andreas Hofers Heldentaten und Ende. 3. * Wie verlor Peter Schlemihl seinen Schatten? 4. Ursprung, Verwendung und Bedeutung der Steinkohlen. 5. * Die Karlsschule. 6. Die Normannen und ihre Rolle in der Geschichte des Mittelalters. 7. * Die Beschreibung des Bildes „der Triumph des Germanicus“ von Piloty. 8. Antenor und Paris im Drama „die Abweisung der griechischen Gesandten“. 9. * Die Theatervorstellung in der Ballade „Die Kraniche des Ibykus“. 10. Wie entsteht eine Sage? 11. * Sigurds Schicksal (auf Grund der alt-nordischen Fassung der Nibelungensage). 12. Die Geographische Lage Frankreichs mit besonderer Berücksichtigung der klimatischen und wirtschaftlichen Verhältnisse.

Klasa V. b. 1. Charakteristik der beiden Freunde in Schillers Ballade: „Die Bürgschaft“. 2. * Die Theatervorstellung in der Schiller'schen Ballade: „Die Kraniche des Ibykus“. 3. Der Herbst auf dem Lande und in der Stadt. 4. * „Graf von Habsburg“ (Inhaltsangabe). 5. Winterzauber 6. * Ein Leichenzug in Rom. (Nach der Schullektüre.) 7. Über die Heirat Undinens mit dem Ritter Huldebrand. (Nach „Undine“ v. Fouque) 8. * Gedankengang des Gedichtes v. Uhland „Der Schenk von Limburg“. 9. Gedankengang u. Inhaltsangabe Goethes „Ballade“. 10. * Gedankengang des Gedichtes v. Seidl: „Der König u. der Landmann“. 11. Madonna della Sedia v. Rafael. (Nach einer Wandtafel beschrieben.)

Kl. V. c. 1. Entstehungsgeschichte des griechischen Theaters. (Im Anschluss an die Schullektüre). 2. * Welche Hindernisse überwindet Mōros, um zu seinem Freunde zu gelangen. (Nach Schillers Ballade „die Bürgschaft“. 3. Der Herbst, eine frohe und ernste Zeit. 4. * Andreas Hofers Tod (Nach der Schullektüre) 5. Die Großstadt im Winter. 6. * Das Innere des römischen Hauses (Schilderung nach einer Wandtafel). 7. Siegfrieds Tod. (Nach dem Nibelungenliede). 8. * Gedankengang des Gedichtes v Seidl: „Der König u. der Landmann“. 9. Die Werbung König Hettels um Hilde. (Nach der Hauslektüre „Gudrun“) 10. * Ein kurzer Brief an meinen Freund über die zuge-

brachten Ostern. 11. Gedankengang des Gedichtes „In alten Zeiten“ v. Rudolf Baumbach.

Klasa V. d. 1. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. 2. * Das griechische Theater. (Schilderung nach einer Wandtafel). 3. Zur Auswahl: a) Meer und Wüste, b) Der Strom, ein Bild des menschlichen Lebens. 4. * Gedankengang des Schiller'schen Gedichtes: „Der Handschuh. 5. Welche Annehmlichkeiten bietet uns der Winter? 6. * Gedankengang des Gedichtes v. Seidl: „Der tote Soldat. 7. Über Lessings Jugend. (Nach der Schullektüre). 8. * Das Innere eines römischen Hauses. (Nach einer Wandtafel.) 9. Siegfrieds Drachenkampf. (Nach der Hauslektüre „die deutsche Heldensage“). 10. * Wie entstand Raffaels: „Madonna della Sedia“. 11. „Der goldene Tod“ v. Rich. Avenarius. (Inhaltsangabe u. Gedankengang.)

Klasa VI. a. 1. * Gunthers Werbung um Brunhilde. 2. Die Folgen des 30-jährigen Krieges. (Auf Grund des Geschichtsunterrichtes). 3. * Eine Übersetzung aus dem Polnischen. 4. Kriemhildens Charakterwandlung im Nibelungenliede, wodurch sie gerechtfertigt ist. 5. * Schilderung der franz. Revolution. (Nach dem Gedichte von Goethe: „Hermann und Dorothea“). 6. Die Bedeutung der Physik für das alltägliche Leben. 7. * Marinelli, seine Rolle in der Tragödie. (Lessing, Emilia Gaiotti). 8. Wichtigkeit einer gründlichen Kenntnis unserer Muttersprache. 9. * Edritas Flucht aus dem Vaterhause. (Grillparzer, Weh' dem, der lügt). 10. Walter von der Vogelweide im Lichte seiner Lieder.

Klasa VI. b. 1, * Die mythische Deutung des Märchens „Dornröschen“. 2. Es ist die Nutzenanwendung fürs Leben aus folgenden Worten Schillers zu suchen: „Mut zeigt auch der Mameluck, Gehorsam ist des Christen Schmuck.“ 3. * Gedankengang des Gedichtes: „Schwäbische Kunde“ v. Uhland. 4. Charakteristik des Majors v. Tellheim (Nach der Hauslektüre „Minna v. Barnhelm“). 5. * Schillers Flucht aus Stuttgart. (Nach der Schullektüre). 6. Die Ermordung des Königs Sancho. (Nach Herders „Cid“). 7. * „Hektors Abschied“. (Inhaltsangabe). 8. Die Helden des Nibelungenliedes (Charakteristik auf Grund der Schullektüre). 9. * Wie gelang es Reineke Fuchs der über ihn verhängten Todesstrafe zu entgehen? (Nach der Schul-

lektüre). 10. * Gedankengang des Goethe'schen Gedichtes: »Der Fischer«.

Klasa VI. c. 1. * Was für einen Einfluss übte der Charakter der Zeit auf die poetische Wirksamkeit Uhlands? (Nach der Schullektüre). 2. Ein Schwabenstreich (Nach Uhlands „Schwäbische Kunde“). 3. * Das Erbteil der Menschen nach der Teilung der Welt. (Im Anschluss an Schillers Gedicht: „Die Teilung der Erde“). 4. Tellheims Edelmüt. (Auf Grund des I. Aufzuges „Minna v. Barnhelm“.) 5. Gudrun im Lande der Normannen. (Nach der Schullektüre). 6. * Gedankengang des Gedichtes v. Rosegger: „Drei Lichtlein“. 7. Der Kampf um die Stadt Zamora (Nach Herders „Cid“). 8. * Wie es Braun dem Bären beim Bauern Rüstevieler erging. (Nach Goethes „Reineke Fuchs“.) 9. Die Vasallentreue im Nibelungenliede. (Auf Grund der Schullektüre.) 10. * Ein kurzer Lebensgang Walters von der Vogelweide.

Kl. VII. a. 1. * Iphigeniens Eingangsmonolog. (Goethe, Iphigenie auf Tauris). 2. Die Bedeutung der Verkehrsmittel für die Kultur. 3. * Eine Übersetzung aus dem Polnischen. 4. Was ich gerne werden möchte? 5. * Wiedererkennung beider Geschwister (Goethe, Iphigenie auf Tauris). 6. Die Entwicklung und der Verfall der menschlichen Bildung. (Eine Betrachtung nach Schillers Gedichte: „Spaziergang“.) 7. * Grillparzer als Dramatiker. 8. a) Max Piccolomini als Ideal eines Menschen. (Schiller, Wallenstein). b) Bankettszene in Schillers „Wallenstein“.

Kl. VII. b. 1. * Iphigenie und Arkas im 1. Akte des Dramas (Goethe, Iphigenie auf Tauris). 2. Mein letztes Schuljahr. 3. * Eine freie Übersetzung aus dem Polnischen. 4. Anhänglichkeit des Menschen an seine Heimat, worin sie ihren Grund hat. 5. * Die Seelenleiden Orestés und ihre Heilung. (Goethe, Iphigenie auf Tauris). 6. Dampfkraft und Elektrizität, ihre Vor- und Nachteile“. 7. * Die Soldaten Typen in Wallensteins Lager. 8. Der Ackerbau als Anfang und Grundlage der Kultur. (Nach Schillers Gedicht: „Das eleusische Fest“).

Język francuski.

Klasa V a. 1. * Mercure récompensant les bûcherons. 2. Le dévouement du chevalier d'Assas. 3. * Exercice de grammaire

* Zadania szkolne.

4. Moyens de correspondance d'aujourd'hui. 5. * Exercice de grammaire sur l'emploi du subjonctif. 6. Mes projets pour les vacances. (Lettre à un ami).

Klasa V b. 1. * Sainte Geneviève (compte-rendu). 2. Charles Martel et les Arabes. 3. * La fourmi et la cigale. 4. * L'anneau de Polycrate. 5. La côte de deux amants. 6. * La description du thermomètre. 7. * Le voyage de ma lettre. 8. * Exercice de grammaire sur l'emploi du pronom personnel. 9. L'enseigne du chapelier. 10. * La générosité du peintre David.

Klasa V c. 1. Clovis I-er, fondateur de l'empire franc (avec une carte). 2. * Le canal de Suez. 3. Description du château de Versailles. 4. * Charlemagne, ami de l'instruction. 5. La télégraphie sans fil. 6. * Ambroise Paré, son enfance. 7. Les postes, télégraphes et téléphones. 8. * Le lion reconnaissant. 9. Napoléon I-er, sa jeunesse. 10. * La vraie générosité. 11. La défense de Belfort (avec une carte). 12. * Panthéon ou ancienne église de Ste-Geneviève.

Klasa V d. 1. *) La conception du bonheur du roi d'Egypte Amasis D'après: „L'anneau de Polucrate“. 2. Exercice de grammaire. 3. Le miracle de la vierge de Boulogne. 4. *) Mort de Joseph Barra. 5. L'emploi du fer. 6. * La générosité récompensée.

Klasa VI a—b. 1. Jules César fait la conquête de la Gaule (avec une carte). 2. * Mort de Roland (la Chanson de Roland). 3. La bataille de Marignan (avec une carte). 4. * Réflexions de Montaigne sur la faiblesse de la raison. 5. La fondation de l'Académie française. 6. * Vicomte de Turenne, sa mort. 7. Le Cid de Corneille (Résumé littéraire). 8. * La vie à la cour de Louis XIV. 9. Les grands écrivains du siècle de Louis XIV. 10. * Les causes de la décadence des Romains d'après Montesquieu. 11. Prise de la Bastille (avec un plan). 12. * Figaro dans le théâtre de Beaumarchais.

Klasa VI c. 1. *) Le jugement humain. D'après: Montaigne „Faiblesse de la raison“. 2. Louis XIV. et son siècle. 3. *) Les tendances de la Renaissance. D'après i „Coup d'oeil sur la littérature française au XVI-me siècle. 4. Le but de la littérature. D'après l'„Art poétique“ de Boileau. 5. * Les idées classiques sur la tragédie. 6. L'esprit du XVIII-me siècle.

Klasa VII a. 1. Le couronnement de Napoléon Bonaparte. 2. * Qu'est-ce que la poésie romantique? (d'après M-me de Staël). 3. Lamartine et le peuple. 4. * L'église de Notre-Dame de Paris. 5. La guerre de Crimée (avec une carte). 6. * Alfred de Musset. 7. Le château de Versailles. 8. * Capitulation de Sedan. 9. L'enseignement secondaire et supérieur en France. 10. * La France, sa position géographique.

Klasa VII b. La rentrée des vacances (sous forme de lettre. 2. * Les villes importantes de la Normandie. 3. L'Analyse du chef d'oeuvre de P. Loti: „Le pêcheur d'Islande“ 4. *) Les adieux de Napoléon à Fontainebleau. 5. Votre frère cadet ne fait pas des progrès à l'école. Ecrivez-lui une lettre d'admonition, 6. * „Le lac“ de Lamartine. 7. La révolution de 1848 en France. 8. *) La forme actuel du gouvernement en France. 9. Ce que je me propose de faire après mon baccalauréat.

V.

Zbiory naukowe.

Biblioteka nauczycielska.

Biblioteka nauczycielska liczy numerów inwentarza 1384. W roku szkolnym 1913/4 zakupiono następujące dzieła:

Skałkowski A.: Księżę Józef, Poznań 1913. — Ph. Plattner: Ausführliche Grammatik d. französischen Sprache, Freiberg 1912. F. G. — M.: Exercices de Géométrie descriptive. Paris 1909. — J. Ch. A. Heuse: Deutsche Grammatik, XXVII. Auflage, Hannover—Leipzig 1908. — Encyklopedia polska, wydawnictwo Akad. um. Tom. I i IV. cz. 2. — Strassburger: Podręcznik botaniki, Warszawa 1913. — Ponadto otrzymywano w darze publikacje Akademii umiejętności, za które Dyrekcja składa Przesławnej Instytucji gorące podziękowanie.

Biblioteka uczniów.

Polska biblioteka uczniów liczyła z końcem b. r. szkol. 1834 dzieł, niemiecka 340, ruska 60, francuska 88, a biblioteka ubogich uczniów około 250 podręczników szkolnych, nadających się do dalszego wypożyczenia.

Inne środki naukowe.

1. Gabinet rysunków odręcznych dla kl. wyż. liczył:

modeli rysunkowych	676
wydawnictw z wzorami rysunkowymi	20
2. Gabinet rysunków odręcznych dla kl. niższych:

modeli rysunkowych	253
i 1 zeszyt z wzorami rysunkowymi.	
3. Gabinet historii naturalnej posiada obecnie 363 numerów okazów do nauk przyrodniczych.

W bieżącym roku szk. zakupiono 5 okazów, między innymi model budowy pnia.

4. Gabinet fizyki liczy obecnie 281 przyrządów. Między innymi zakupiono w bież. roku szk. deklinatoryum, zegar wahadłowy, siłomierz i aneroid.

5. Gabinet chemii posiada 510 przyborów, 320 preparatów chemicznych i kilkanaście tablic ściennych.

6. Gabinet geografii i historii posiada około 800 przedmiotów, wpisanych do inwentarza przyborów geograficznych i historycznych. W bież. roku szkol. zakupiono 2 nowe mapy ścienne.

7. Gabinet geometrii wykreślnej liczy 60 przyrządów i modeli.

VI.

Ważniejsze rozporządzenia władz.

1. R. S. K. z 27. VI. 1913. L. 10774/IV. zaznacza, że w zasadzie nie ma nic przeciw temu, aby niektórzy uczniowie tutejszych szkół średnich ćwiczyli się w rysunku i malarstwie w lwowskiej Wolnej Akademii sztuki. ale zwraca uwagę, że na lekcye, których przedmiotem jest rysowanie nagiej postaci ludzkiej, czyli tak zwanego aktu, podług żywego modelu, mogą tylko wyjątkowo uczęszczać starsi uczniowie szkół średnich i seminarjum naucz. męskiego, wybitnie uzdolnieni i odpowiednio przygotowani, jeżeli na to zezwoli Dyrekcya zakładu w porozumieniu z profesorem rysunków i nadzorem domowym.

2. R. S. K. z 9. IX. 1913. L. 15520. upomina, aby uczniowie szkół średnich podczas wycieczek i przechadzek poza obrę-

bem miasta omijali najuważniej miejsca obwarowane i objekty wojskowe, względnie, by natychmiast i ściśle stosowali się do wezwań straży, strzegących tych miejsc, w przeciwnym bowiem razie naraziliby się na zastosowanie do siebie surowych przepisów regulaminu wojskowego.

3. Min. Wyz. i Ośw. rskr z 29 VII. 1913. L. 34185. zwraca uwagę, że na politechnikę wiedeńską będą przyjmowani przede wszystkim abiturycenci z tych krajów koronnych, w których niema politechniki, zaś z krajów, w których tego rodzaju zakłady naukowe istnieją, tylko o tyle, o ile będzie miejsce i w razie wyjątkowych, godnych uwzględnienia okoliczności.

4. R. S. K. z 25. III. 1914. L. 4660. zwracając uwagę na wielką wartość w życiu praktycznym wyraźnego i pięknego pisma, oraz na doniosłe znaczenie, jakie ma dla celów wychowawczych rozwijanie u młodzieży zamiłowania do czystości i porządku, poleca tępić stale od klas najniższych do najwyższych wszelkie zaniedbanie w zeszytach tak porządku jak i pisma, oraz zwracać pod tym względem uwagę nadzorów domowych, a podczas klasyfikacji przy ocenie zachowania się ucznia uwzględniać także sposób utrzymywania zeszytów i książek, gdyż porządek, czystość i staranność pisma jest obowiązkiem, którego domaga się od ucznia powaga nauki i szacunek dla nauczyciela.

5. R. S. K. z 1. XII. 1913. L. 21566. ze względu na zdarzające się wypadki urządzania przez młodzież szkół średnich publicznych zabaw z orkiestrą i z bufetem, zwykle obfitym w napoje alkoholowe poleca Dyrekcji, by w sposób jak najbardziej stanowczy, pod groźą wykluczenia z zakładu, zakazała uczniom tak urządzania zabaw publicznych jak i brania w nich udziału a rodzicom zaś i opiekunom uczniów przypomniała obowiązek współdziałania pod tym względem z władzą szkolną celem wyplenienia zakradającej się do naszych szkół anarchii.

6. R. S. K. z 31. III. 1914. L. 21567. wzywa Dyrekcję i nauczycieli, aby karali surowiej niż dotychczas wszelkie przekroczenia przepisów szkolnych i wszelkie wybryki przeciw wymaganiom towarzyskiej przyzwoitości gdyż mnożą się skargi publiczności na młodzież szkół średnich, która licząc na bezkarność, ułatwioną stosunkami wielkiego miasta, przekracza przepisy szkolne, zabraniające uczęszczania do restauracji, cukierń i kawiarni, palenia tytoniu i t. d., w teatrach, salach odczytowych,

na przechadzkach publicznych, w wozach kolei elektrycznych nie tylko okazuje brak wszelkiego uszanowania dla starszych i względów należnych kobietom, ale niekiedy posuwa się nawet do rozpasanej dzikości.

VII.

Fizyczny rozwój młodzieży.

Ćwiczenia gimnastyczne odbywały się w dwóch godzinach tygodniowo w sali, wynajętej od Dyrekcyi kolei państwowych. Od nauki gimnastyki uwalniano uczniów na podstawie świadectwa lekarskiego i mieszkających zbyt daleko od zakładu, lub dojeżdżających do szkoły koleją. W miesiącach letnich t. j. w maju i w czerwcu uczęszczała tutejsza młodzież do parku Tow. zabaw ruchowych na gry i zabawy w poniedziałki i czwartki od godz. 4—6 popołudniu. Kierował nimi nauczyciel gimnastyki, prof. J. Kontek i instruktorowie Towarzystwa, dzieląc młodzież na kilka drużyn. Na wniosek Tow. zabaw ruchowych wybrało grono nauczycielzkie tutejszego zakładu prof. J. Kontka na kuratora gier i zabaw.

Ruch skautowy wśród młodzieży otaczała Dyrekcyja życzliwością i troskliwością. Przez swych delegatów, prof. dr. Ryniewiczza i prof. Kontka, starała się o utrzymanie styczności z Naczelnictwem drużyn skautowych w interesie dobra swych uczniów i całego ruchu skautowego. Do skautu należało z całego zakładu 22 uczniów; z czterech klas niższych 13, a 9 z trzech klas wyższych.

W zimie brało udział kilku uczniów w kursie narciarskim, urządzonym przez Tow. zabaw ruchowych, jakoteż w nauce szermierki, a w lecie w kursie pływacko-wioślarskim na stawie w Janowie.

Ruch wycieczkowy w bieżącym roku szkolnym był dość żywy. Oprócz licznych wycieczek do pobliskich okolic Lwowa urządzono następujące wycieczki dalsze: 1) dnia 28. maja zorganizował prof. R. Wacek wycieczkę do Sasowa i Podhorzec. Wzięło w niej udział 7 profesorów i 157 uczniów, między nimi 17 cyklistów. 2) 7. czerwca zwiedziło 28 uczniów pod przewodnictwem prof. M. Wolańczyka skały w Bubniszczu koło Stryja. 3) W dniach 7. i 8. czerwca urządził prof. R. Wacek z 5 ucz-

niami dwudniową wycieczkę na rowerach w Karpaty na Skole i Munkacz.

Na naukę strzelania uczęszczało w bieżącym roku szkolnym 51 uczniów z dwu klas najwyższych.

Kierownictwo objął jak w roku zeszłym prof. VII. gimn. Adam Drozd, oficer rezerwowy 30. p. p., zaś nadzór nad naszymi uczniami w czasie całorocznej nauki strzelania sprawował prof. Stanisław Rzuchowski. W pierwszym półroczu odbywała się nauka raz w tygodniu w sali gimnastycznej I ej szkoły realnej, zaś od marca prócz lekcji teoretycznych, ćwiczyła się młodzież w jednym dniu tygodniowo w strzelaniu ostrymi nabojami na strzelnicy wojskowej.

Dnia 29. maja część uczestników nauki strzelania w liczbie 12 wyjechała z prof. Rzuchowskim do Wiednia w celu wzięcia udziału w strzelaniu konkursowem, urządzonem 31. maja przez wiedeński związek strzelecki na strzelnicy wojskowej w Kagran. W dniu następnym, po mszy polowej, odbył się wobec członków Domu panującego i przedstawicieli władz najwyższych malowniczy pochód, w którym reprezentowana była młodzież wszystkich ludów monarchii. W drodze powrotnej zwiedzali uczestnicy wycieczki przez jeden dzień Kraków, gdzie podejmowała ich gościnnie tamtejsza młodzież szkolna.

VIII.

Warsztaty studenckie.

Z naszego zakładu uczęszczało 15 uczniów do warsztatów studenckich Ligi Pomocy Przemysłowej, pozostających pod kierownictwem prof. F. Franty, członka tutejszego grona naucz. Z tej liczby 8 uczniów zapisało się na oddział stolarski, 3 na oddział metalowy (ślusarstwo i odlewanie zabawek z metalu), a 4 na oddział szewski i wyrobów skautowych. W czasie małych wakacji urządzono wystawę i rozdzielono nagrody za najlepsze prace. Z naszych uczniów otrzymali nagrody: 1. Górecki Tadeusz, ucz. kl. VI., zegarek z łańcuszkiem (dar JWPana Wiceprezydenta Dra I. Dembowskiego); 2. Kawik Józef, ucz. kl. VI., imadło; 3. Dembski Kazimierz, ucz. kl. V., książkę; 4. Jaweckii Marian, ucz. kl. II., książkę.

Od r. 1910. istnieje w zakładzie introligatornia, w której w bieżącym roku szkolnym pracowało 10 uczniów pod kierownictwem prof. J. Kontka. Więcej uczniów nie można było przyjąć z powodu braku miejsca. Oprócz oprawy książek zajmowała się młodzież także oprawą obrazów (passe-partout), sporządzaniem zeszytów i podklejaniem map.

IX.

Kółko mandolinistów.

Dyrygentem kółka mandolinistów, liczącego 26 członków, był ucz. kl VI a J. Sołtys. Dzielilo się ono na kurs niższy i wyższy. Na kursie niższym udzielano początków muzyki, uczniowie umiejący już grać, należeli do kursu wyższego. Na obchodzie setnej rocznicy śmierci ks. J. Poniatowskiego i na wieczorku ku czci A. Mickiewicza odegrało kółko poprawnie kilka utworów muzycznych.

X.

Nadobowiązkowa praca umysłowa młodzieży.

Czytelnia uczniów była otwarta we wtorki i soboty od g. 5—7 wieczór. Biblioteka Czytelni powiększyła się w bieżącym roku szkolnym o 55 nowych dzieł, treści belletrystycznej i naukowej. Korzystało z niej 132 uczniów, którzy wypożyczyli ogółem 2764 dzieł. Z czasopism prenumerowano: Tygodnik ilustrowany, Muchę i Biesiadę literacką. Kilka odczytów z zakresu sztuki wygłosił w Czytelni prof. Żurawski, a uczeń klasy VII a, M. Paszkiewicz, odczyt o powstaniu styczniowym. Komisja odczytowa Czytelni urządziła dnia 18 października 1913 obchód ku uczczeniu setnej rocznicy śmierci ks. Józefa Poniatowskiego, a dnia 13. grudnia uroczysty wieczór ku czci Adama Mickiewicza. Kuratorem Czytelni był prof. dr. B. Jurkowski.

Kółko germanistyczne pod kierunkiem prof. E. Somogyiego obejmowało 35 uczniów z klas V—VI. W ciągu roku szkolnego wygłosili uczniowie następujące referaty: 1) Die Minnesänger u. der deutsche Minnesang“ (Sluka, VI b), 2) „Die Blüte des

deutschen Volksepos“ (Flecker Vb, Wick A, Vd), 3) „Die Meistersänger“ (Schweitzer, VI b), 4) „Die deutsche Satzlehre“ (Goldmann, VIb) 5) „Die deutsche Literatur zur Zeit der Reformation“ (Liffschütz, VI b), 6) „Das deutsche Drama zur Zeit der Reformation“ (Flecker, V b) 7) „Der Tunnel“, v. Kellermann (Staub, V b).

(Tematy: 1, 2, 3, 5 i 6. opracowano na podstawie historii literatury niemieckiej Kocha i Vogta oraz Leixnera, a temat 4. na podstawie gramatyki niem. A. Jahnera i gram. F. Kummera).

Ćwiczenia ustne w języku niemieckim.

Uczniowie klas wyższych oprócz krótkich referatów przedłożyli następujące lektury: Kl. V. Schillers „Raüber“, „Don Carlos“; Kellermans „Ingeborg“, „Der Tunnel“; Wielands „Oberon“; Lessings „Nathan der Weise“, „Philotas“. Kl. VI. Schillers „Wilhelm Tell“, „Demetrius“, „Jungfrau v. Orleans“; Goethes „Dichtung u. Wahrheit“, „Die Leiden des jungen Werthers“; Hebbels „Nibelungen“: Grillparzers „Anfrau“; Lessings „Miss Sara Sampson“. Kl. VII. Shakespeares „Macbeth“; Grillparzers „Anfrau“; Schillers „Jungfrau v. Orleans“; Shekspeares „Julius Caesar“, Goethes „Faust“ (1. u. 2. Teil), Freytags „Journalisten“.

XI.

Stan funduszu zapomogowego dla biednych uczniów w r. 1913/14.

Dochód:

1. Pozostałość kasowa z r. 1912/13	85 K 30 h.
2. Datki Grona nauczycielskiego	151 „ 66 „
3. WP. Szymon Ott	3 „ — „
4. WP. Gabryela Małachowska	50 „ — „
5. WP. Matylda Łabęcka	14 „ 28 „
6. Datki uczniów, zebrane przez ks. kat. Czesznąka	248 „ 01 „
7. Datki uczniów, zebrane przez ks. kat. Kalatę	30 „ 31 „
8. Datki uczniów, zebrane przez ks. kat. Kostelnyka	29 „ 51 „
Do przeniesienia	612 K 07 h.

Z przeniesienia	612	K	07	h.
9. Datki szniów, zebrane przez prof. dr. Taubera	128	"	29	"
10. Datki przy zapisach uczniów	659	"	20	"
11. Uczniowie kl. IV. c zamiast wieńca na trumnę ś. p. prof. St. Łabęckiego	8	"	—	"
12. Uczniowie kl. V. b jako zwrot kosztów leczenia kolegi	21	"	50	"
13. Zwrot pożyczek bezprocentowych	40	"	—	"
Razem	1469	K	06	h.

Rozchód:

1. Pożyczki bezprocentowe	136	K	—	h.
2. Zapomogi	379	"	—	"
3. Za książki dla ubogich uczniów	226	"	95	"
4. Koszta leczenia	23	"	50	"
5. Za odzież	782	"	—	"
Razem	1547	K	45	h.
Niedobór	78	K	39	h.

Stan innych funduszków:

1. Fundusz żelazny im. Jana Nepom. Frankego (książ. Pol. Tow. kred. naucz. szk. wyż. nr. 1/48).	2005	K	—	h.
2. Fundusz bursy II. szkoły realnej we Lwowie im. Michała Lityńskiego, złożony przez Niego jako dar przy przejściu w czasowy stan spoczynku (książ. Pol. Tow. kred. naucz. szk. wyż. nr. 1/49)	540	"	92	"
3. Książ. Pol. Tow. Kred. naucz. szk. wyż. nr. 1/47. (Kółko czwartkowe)	418	"	55	"
4. Książ. Pol. Tow. kred. naucz. szk. wyż. nr. 1/46. (Kółko czwartkowe)	611	"	85	"
5. Książeczka Gal. K. O. nr. 125.872 (Bratnia pomoc)	22	"	50	"
6. Książeczka Gal. K. O. nr. 33.483 (Kółko czwartkowe)	272	"	26	"

Książeczki od 1 – 5 znajdują się w depozycie Dyrekcyi II. szkoły realnej. Książeczkę nr. 33483 ma w przechowaniu JWP. Adolf Mussil, który składa na nią drobne kwoty, zebrane wśród znajomych, za co Dyrekcyja wyraża Mu na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

Fundacya stypendyjna. WP. Anna Łabęcka w celu uczczenia pamięci zmarłego syna, Stanisława Alfreda Łabęckiego, byłego członka tutejszego Grona nauczycielskiego, zobowiązała się do końca życia swego wypłacać stypendyum w kwocie K. 100 rocznie dla ucznia Polaka, odznaczającego się w nauce języka francuskiego, począwszy od klasy IV., w której nieodżałowanej pamięci Syn był gospodarzem, aż do złożenia egzaminu dojrzałości. Powyższe zobowiązanie w razie śmierci Fundatorki przejmie również Jej Córka.

Za ten czyn szlachetnego serca wyraża Dyrekcyja obu Fundatorkom najszczerze podziękowanie.

Również serdecznie dziękuje Dyrekcyja tym wszystkim ofiarodawcom, którzy przy różnych sposobnościach składali większe lub mniejsze datki i nadal poleca gorąco ich łaskawym względom ubogą młodzież tutejszego zakładu.

XII. Statystyka za rok

Liczba dodana u góry

	W k l a s i e						
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a
1. Liczba uczniów.							
Z końcem roku szkoln. 1912/13	35	44 ¹	32	32	30	27	43 ²
Z początkiem roku szkolnego 1913/14.	34 ¹	37	36	43 ¹	45	43	40 ¹
Podczas roku szkolnego wstąpiło . . .	3	1	1	2	—	—	—
Przyjęto więc ogółem	37 ¹	38	37	45 ¹	45	43	40 ¹
Między tymi przybyło nowych:							
a) z promocją z niższej klasy	—	—	—	4	6	10	—
b) na podstawie egzaminu wstępnego	35 ¹	33	35	6 ¹	—	—	4 ¹
c) repetentów	2	—	2	5	4	—	—
Z tutejszego zakładu przyjęto:							
a) z promocją z niższej klasy	—	—	—	30	35	28	28
b) repetentów	—	5	—	—	—	5	8
Podczas roku szkolnego wystąpiło . . .	3 ¹	4	10	7	—	6	3
Liczba uczniów z końcem roku szkolnego 1913/14	34	34	27	38 ¹	44 ¹	37	36 ²
Między tymi:							
a) uczniów publicznych	34	34	27	38	44	37	36
b) „ prywatnych	—	—	—	1	1	—	2
2. Miejsce urodzenia							
(Kraj).							
Lwów	15	23	16	24 ¹	31 ¹	28	24 ¹
Galicja prócz Lwowa	18	10	11	14	12	9	10 ¹
Bośnia	—	—	—	—	—	—	1
Bukowina	—	—	—	—	1	—	—
Dolna Austria	—	—	—	—	—	—	—
Gorycja	—	—	—	—	—	—	—
Królestwo Polskie	—	—	—	—	—	—	—
W. Ks. Poznańskie	—	—	—	—	—	—	—
Litwa	—	—	—	—	—	—	—
Morawy	—	—	—	—	—	—	—
Niemcy	—	1	—	—	—	—	—
Rosya	—	—	—	—	—	—	—
Rumunia	—	—	—	—	—	—	—
Szwajcarya	—	—	—	—	—	—	—
Śląsk	—	—	—	—	—	—	1
Tyrol	—	—	—	—	—	—	—
Węgry	1	—	—	—	—	—	—
Razem	34	34	27	38 ¹	44 ¹	37	36 ²

i klasyfikacya

szkolny 1913/14.

oznacza prywatystów.

W klasie														Razem
III b	III c	IV a	IV b	IV c	V a	V b	V c	V d	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	
42 ¹	41	40 ⁸	36 ²	45	32 ¹	31	34	—	37 ¹	29 ¹	34	35 ¹	34 ²	713 ¹⁵
35 ¹	39	39 ⁴	40 ¹	40	36 ¹	30 ⁸	35	29	36 ¹	37 ¹	35 ⁸	35 ²	35	779 ²⁰
1 ¹	—	—	1	2	3	—	—	—	1	1	1	—	1	18 ¹
36 ²	39	39 ⁴	41 ¹	42	39 ¹	30 ⁸	35	29	37 ¹	38 ¹	36 ⁸	35 ²	36	797 ²¹
1	2	1	1	1	—	—	2	1	2	2	2	1	—	36
2	12	2 ¹	3 ¹	1	1	0 ²	—	1	2	3 ¹	1 ²	2	2	144 ^{1,3}
2	1	—	1	—	2	—	2	4	—	—	2	—	3	30
25 ¹	20	32 ²	31	33	30 ¹	28 ¹	27	15	25 ¹	24	22	31 ¹	31	494 ⁷
6 ¹	4	6 ¹	5	7	6	2	2	4	8	8	9	1 ¹	—	93 ⁴
3 ¹	8	6 ²	4 ¹	7	7	2	8	7	5	7 ¹	4	1	1	103 ⁶
33 ¹	30 ¹	33 ²	34 ²	35	32 ¹	28 ²	26 ¹	21 ¹	30 ⁸	31	32 ²	31 ⁵	35	681 ²⁸
33	30	33	34	35	32	28	26	21	30	31	32	31	35	681
1	1	2	3	—	1	3	1	1	3	—	3	5	—	28
27 ¹	17 ¹	20	20 ²	20	21 ¹	17 ²	16 ¹	12 ¹	10 ²	15	11 ²	16 ²	14	397 ¹⁹
6	12	12	14	12	9	11	10	7	17	15	21 ¹	12 ²	20	262 ⁵
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
—	1	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	1 ²	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4 ²
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	—	—	—	0 ¹
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
33 ¹	30 ¹	33 ²	34 ²	35	32 ¹	28 ²	26 ¹	21 ¹	30 ⁸	31	32 ²	31 ⁵	35	681 ²³

	W klasie						
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a
3. Narodowość.							
Polaków	34	34	18	38 ¹	44 ¹	31	36 ²
Rusinów	—	—	7	—	—	6	—
Niemców	—	—	2	—	—	—	—
Czechów	—	—	—	—	—	—	—
Razem	34	34	27	38 ¹	44 ¹	37	36 ²
4. Wyznanie.							
Rzymsko-katolickie	29	26	15	29 ¹	33	14	26 ²
Grecko-katolickie	—	—	8	—	—	12	—
Ewangelickie (augsb.)	—	1	1	—	—	2	—
„ (menon.)	—	—	1	—	—	—	—
Mojżeszowe	5	7	2	9	11 ¹	9	10
Razem	34	34	27	38 ¹	44 ¹	37	36 ²
5. Wiek uczniów.							
Miało lat 11	3	5	5	—	—	—	—
„ „ 12	12	16	11	7	14 ¹	8	—
„ „ 13	12	9	9	14 ¹	12	16	2
„ „ 14	5	3	1	7	13	9	17
„ „ 15	2	1	1	7	3	4	9 ¹
„ „ 16	—	—	—	3	2	—	7
„ „ 17	—	—	—	—	—	—	1 ¹
„ „ 18	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 19	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 20	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 21	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 22	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 23	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 24	—	—	—	—	—	—	—
Razem	34	34	27	38 ¹	44 ¹	37	36 ²
6. Według miejsca zamieszkania rodziców.							
a) Miejscowych	25	30	22	34 ¹	43 ¹	36	24 ¹
b) Zamiejscowych	9	4	5	4	1	1	12 ¹

W klasie														Razem
III b	III c	IV a	IV b	IV c	V a	V b	V c	V d	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	
33 ¹	24	33 ²	34 ⁸	27	31 ¹	28 ⁸	14 ¹	21 ¹	30 ⁸	30	23 ³	31 ⁵	27	621 ²⁷
—	6 ¹	—	—	8	—	—	12	—	—	—	9	—	7	55 ¹
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2
33 ¹	30 ¹	33 ³	34 ⁸	35	32 ¹	28 ⁸	26 ¹	21 ¹	30 ⁸	31	32 ⁸	31 ⁵	35	681 ²⁸
19	13	25 ²	28	12	18 ¹	17 ⁸	8	9	26 ⁸	24	11 ¹	22 ⁴	17	421 ¹⁹
—	8 ¹	—	—	12	—	—	12	—	—	—	12 ¹	—	10	74 ³
—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
13 ¹	9	8	5 ¹	11	14	11	6 ¹	10 ¹	4	7	9 ¹	9 ¹	6	175 ⁷
33 ¹	30 ¹	33 ³	34 ⁸	35	32 ¹	28 ⁸	26 ¹	21 ¹	30 ⁸	31	32 ⁸	31 ⁵	35	681 ²⁸
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68 ¹
7 ¹	8 ¹	4	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88 ¹
8	6	13	10	8	5	11	5	3	—	—	—	—	—	86 ⁸
10	6	7 ²	11 ¹	7	9 ¹	3 ¹	8	7 ¹	2	2	—	—	—	96 ¹
—	4	8	7 ¹	10	9	11 ¹	10	5	6	8	2	—	—	86 ⁶
—	—	1	1	1	6	1	3	3	9 ¹	5	5 ¹	7 ¹	7	95 ⁸
—	—	—	—	1	3	2 ¹	0 ¹	—	6 ⁹	10	12 ¹	6 ¹	6	49 ⁸
—	—	—	—	1	—	—	—	3	4	4	5	4	7	46 ⁷
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	4 ²	8	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	20 ²
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹
33 ¹	30 ¹	33 ³	34 ⁸	35	32 ¹	28 ⁸	26 ¹	21 ¹	30 ⁸	31	32 ⁸	31 ⁵	35	681 ²⁸
29	27 ¹	24	31 ¹	26	25 ¹	23 ¹	17 ¹	17 ¹	22 ⁸	21	20 ²	28 ⁵	21	545 ¹⁹
4 ¹	3	9 ³	3 ³	9	7	5 ²	9	4	8	10	12 ¹	3 ¹	14	136 ⁹

	W klasie						
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a
Z pomiędzy zamiejscowych było z powiatów i krajów:							
Ameryka	—	—	—	—	—	—	1
Borszczów	—	—	—	—	—	—	—
Bóbrka	2	—	1	—	—	—	—
Bośnia	—	—	—	—	—	—	0 ¹
Brzeżany	—	—	—	—	—	—	—
Brzozów	—	—	—	—	—	—	—
Czortków	—	—	—	—	—	—	—
Dąbrowa	—	—	—	—	—	—	—
Drochobycz	—	—	—	—	—	—	—
Gródek Jagielloński	1	—	—	—	—	—	—
Horodenka	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław	—	—	—	—	—	—	3
Jaśło	—	—	—	—	—	—	—
Kałuż	—	—	—	1	—	—	2
Kamionka strumiłowa	—	—	1	—	—	—	1
Kołomyja	—	—	—	—	—	—	—
Kraków	—	—	—	—	—	—	1
Krosno	—	—	—	—	—	—	—
Królestwo Polskie	—	—	—	—	—	—	—
Lisko	—	1	—	—	—	—	—
Lwów	4	3	2	1	1	—	—
Mościska	1	—	—	—	—	—	—
Nowy Sącz	—	—	—	—	—	—	—
Niemcy	—	—	—	—	—	—	1
Nadworna	—	—	—	—	—	—	—
Nowy Targ	—	—	—	—	—	—	—
Podhajce	—	—	—	—	—	—	1
Przemyśl	—	—	—	—	—	—	—
Przemyślany	—	—	—	—	—	—	—
Rawa ruska	—	—	—	—	—	—	—
Rohatyn	—	—	—	—	—	—	—
Rosya	—	—	—	—	—	—	—
Sambor	—	—	—	—	—	—	—
Sanok	—	—	—	—	—	—	—
Skałat	—	—	—	—	—	—	—
Śniatyn	—	—	—	—	—	—	—
Sokal	—	—	—	1	—	—	—
Stanisławów	—	—	—	—	—	—	1
Stary Sambor	—	—	—	—	—	—	—
Stryj	—	—	—	1	—	—	1
Tarnobrzeg	1	—	—	—	—	—	—
Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—
Tiumacz	—	—	—	—	—	—	—
Wiedeń	—	—	—	—	—	—	—
Zbaraż	—	—	—	—	—	—	—
Złoczów	—	—	—	—	—	—	—
Żółkiew	—	—	—	—	—	1	—
Żydaczów	—	—	—	—	—	—	—

	W klasie						
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a
7. Klasyfikacja:							
<i>a) Z końcem roku szkolnego 1913/14.</i>							
Uzdolnionych z wynikiem:							
chlubnym	2	3	3	—	2	3	1
uzdolnionych	26	17	18	18	28 ¹	19	16
nieuzdolnionych	—	7	1	8 ¹	10	9	6
Pozwolono składać egzamin poprawczy	6	7	5	11	4	6	12
Przeznaczono do egzaminu uzupełniającego i nie klasyfikowano	—	—	—	1	—	—	1 ²
Razem	34	34	27	38¹	44¹	37	36²
<i>b) Uzupełnienie klasyfikacji za rok szkolny 1912/13.</i>							
Do egzaminu poprawczego przeznaczono	11	6	5	2	7	4	4
Z tych egzamin złożyło	10	6	5	2	7	4	4
„ „ nie złożyło	1	—	—	—	—	—	—
Do egzam. uzupełniającego przeznaczono lub egzamin odroczone	—	0 ¹	—	—	—	—	0 ¹
Z tych egzamin złożyło	—	—	—	—	—	—	—
„ „ nie złożyło lub nie składało	—	0 ¹	—	—	—	—	0 ¹
<i>c) Ostateczny wynik klasyfikacji za rok szkolny 1912/13.</i>							
Chlubnie uzdolnionych	1	1	1	2	1	2	—
Uzdolnionych	28	39	28	26	23	20	32
Nieuzdolnionych	6	4	3	4	6	5	11 ¹
Nieklasyfikowanych	—	0 ¹	—	—	—	—	0 ¹
Razem	35	44¹	32	32	30	27	43²
8 Liczba uczniów zapisanych na naukę nadobowiązkową.							
Na język ruski względnie obowiązkowy	4	4	9	—	—	13	—
Na język angielski	—	—	—	—	—	—	—
Na śpiew	7	7	2	2	5	3	4
Na stenografię	—	—	—	—	—	—	—
9. Stypendya.							
Liczba stypendystów	1	2	—	1	—	—	—
Ogólna kwota	200	298	—	50	—	—	—

W klasie														Razem
III b	III c	IV a	IV b	IV c	V a	V b	V c	V d	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	
2	—	1	—	2	1	—	2	1	1	1	—	1	4	30
19	12	13	10 ¹	19	11	9	7	6	10	16	14	22	22	332 ²
7	9	14	11 ¹	6	8	11	11	7	6	7	6	2 ²	—	146 ⁴
5	9	5 ²	12	8	12	8 ¹	6	7	13 ¹	7	12	5	7	167 ⁴
0 ¹	0 ¹	—	1 ¹	—	0 ¹	0 ²	0 ¹	0 ¹	0 ²	—	0 ²	1 ²	2	6 ¹⁸
33 ¹	30 ¹	33 ²	34 ²	35	32 ¹	28 ²	26 ¹	21 ¹	30 ²	31	32 ²	31 ²	35	681 ²⁸
8	9	6	10 ¹	12	6	6	7	—	10 ¹	8	7	8 ¹	7 ¹	143 ⁴
8	9	6	10 ¹	12	6	6	6	—	8	8	7	8 ¹	6 ¹	138 ²
—	—	—	—	—	—	—	1	—	2 ¹	—	—	—	1	5 ¹
—	—	0 ²	0 ¹	—	1	—	—	—	2	—	4	—	0 ¹	7 ²
—	—	0 ²	0 ¹	—	1	—	—	—	2	—	4	—	0 ¹	7 ²
1	3	1	2	1	2	2	2	—	1	2	2	3	—	30
29 ¹	31	30 ¹	29 ¹	39	21	24	20	—	22	15	21	32 ¹	29 ¹	538 ²
12	7	9	5 ¹	5	9 ¹	5	12	—	14 ¹	12 ¹	11	—	5	145 ²
—	—	0 ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	0 ²
42 ¹	41	40 ²	36 ²	45	32 ¹	31	34	—	37 ¹	29 ¹	34	35 ¹	34 ²	713 ¹⁵
—	8	—	—	9	—	—	12	—	—	—	7	—	—	66
—	—	—	3	5	—	—	4	2	6	—	1	—	—	27
1	4	1	—	—	1	2	1	—	—	12	1	—	—	53
—	—	4	1	6	1	1	6	—	2	1	—	—	—	22
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	9
300	100	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	300	630	2278 K

	W klasie						
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III d
10. Opłaty.							
Z uczniów klasyfikowanych opłatę szkolną uiściło :							
w I. półroczu	10	14	11	16 ¹	8 ¹	15	14 ²
w II. półroczu	8	11	7	17 ¹	16 ¹	9	11 ²
Z tych uczniów klasyfikowanych było od całej opłaty szkolnej uwolnionych:							
w I. półroczu	24	20	16	22	36	22	22
w II. półroczu	26	23	20	21	28	28	25
Opłata szkolna wynosiła wogóle:							
w I. półroczu Kor.	400	560	440	680	360	600	640
w II. półroczu Kor.	320	440	280	720	680	360	520
Razem	720	1000	720	1400	1040	960	1160

W klasie														Razem
III b	III c	IV a	IV b	IV c	V a	V b	V c	V d	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	
14 ¹	14 ¹	11 ²	10 ³	5	9 ¹	3 ³	6 ¹	13 ¹	11 ³	13	9 ³	7 ⁵	10	223 ²⁸
16 ¹	10 ¹	17 ²	19 ³	13	15 ¹	15 ³	13 ¹	16 ¹	20 ³	17	21 ³	9 ⁵	12	292 ²⁸
19	16	22	24	30	23	25	20	8	19	18	23	24	25	458
17	20	16	15	22	17	13	13	5	10	14	11	22	23	389
600	600	520	520	200	400	240	280	560	560	520	480	480	400	10040 K
680	440	760	880	520	640	720	560	680	920	680	960	560	480	12800 „
1280	1040	1280	1400	720	1040	960	840	1240	1480	1200	1440	1040	880	22840 K

Taksy wstępne po K. 4:20 wynosiły. 928:20 K
 Opłaty na środki naukowe po K. 2:— 1636:— K
 Opłaty na zabawy szkolne po K. 1:— 809:— K
 Taksy za publikaty świadectw po K. 2:— 82:— K

XIII.

Kronika Zakładu.

Szkoła nasza liczyła w roku szkolnym 1913/14. 7 klas w 21 równorzędnych oddziałach, mieszczących się w 5 budynkach, a to przy ul. Szeptyckich l. 14 i 16 i przy ul. Szumlańskich l. 7, 7 a i 11 a. Mimo tylu budynków brakło pomieszczenia dla kl. III. c i V d, które w tym roku były klasami latającymi, t. j. przechodzącymi na każdą lekcję do klas, opróżnionych przez uczniów, udających się do sali chemii, rysunków odręcznych lub geometrycznych. Nie było również sali dla nauki religii możeszowej i nauka tego przedmiotu odbywała się w najrozmaitszych wolnych klasach. ze szkodą dla nauki, porządku szkolnego i karności uczniów.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 3. września uroczystem nabożeństwem w kościele św. Łazarza dla uczniów obrz. rzym.-kat. i w cerkwi semin. duchownego dla uczniów obrz. gr.-kat.

Dnia 2. września odbył się egzamin wstępny do kl. I. Dnia 9. września, jako w wigilię śmierci ś. p. Cesarzowej Elżbiety, odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne.

W dniach 26. i 27. września odbył się ustny egzamin dojrzałości (jak w ustępie XIV.)

Dnia 2. października zmarł Witold Rogoszewski. były długoletni członek tutejszego grona nauczycielskiego. Pogrzeb odbył się dnia 4. października przy udziale grona naucz. i młodzieży szkolnej, a nabożeństwo żałobne w obu obrządkach w cerkwi semin. duchownego dnia 8. października.

Dnia 4. października jako w dzień imienin Najj. Pana, odbyło się uroczyste nabożeństwo szkolne.

Dnia 9. października grono nauczycielskie i młodzież szkolna wzięła udział w pogrzebie ś. p. dr. prof. Antoniego Małeckiego.

Dnia 14. i 22. października zwiedzał zakład wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, dr. Ignacy Dembowski i przysłuchiwał się lekcyi języka niemieckiego w kl. I. a, francuskiego w VII. b. i hist. pow. w VII b. Dnia 21. października przystąpiła młodzież tutejsza do spowiedzi św., a dnia następnego do Komunii św. Dnia 15. listopada, jako w dzień Patrona tutejszego Zakładu, św. Stanisława Kostki, odbyło się uroczyste nabożeństwo szkolne w obu obrządkach.

Dnia 19. listopada, jako w rocznicę imienin ś. p. Cesarzowej Elżbiety, odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne.

Dnia 29. listopada odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za poległych bohaterów w walce o niepodległość narodu polskiego. Popołudniu tego dnia urządzili uczniowie w Czytelni szkolnej obchód rocznicy listopadowej.

Dnia 10. grudnia wizytował naukę religii mojżeszowej rabin dr. J. Caro.

Dnia 13. grudnia urządziła młodzież naszego zakładu uroczysty wieczorek ku czci Adama Mickiewicza w sali Sokoła II.

Dnia 17. grudnia wizytował naukę religii gr. kat. ks. kanonik Fedusewicz.

Dnia 22. stycznia 1914. jako w rocznicę powstania styczniowego, odbyło się nabożeństwo za poległych.

Dnia 30. stycznia zakończono I. półrocze rozdaniem uczniom świadectw.

Dnia 3. lutego rozpoczęto II. półrocze.

Dnia 19. lutego odbył się ustny egzamin dojrzałości (jak w ust XIV.)

W dniach od 28. marca do 1. kwietnia odbyły się rekolekcje, spowiedź i Komunia św. dla uczniów obu obrządków.

W roku bieżącym poniósł nasz Zakład bolesną stratę z powodu śmierci nieodżałowanej pamięci Stanisława Alfreda Łabęckiego. Zmarły ukończył studia uniwersyteckie we Lwowie i Paryżu. Jako nauczyciel w naszym Zakładzie zyskał sobie powszechną miłość i szacunek. Zawsze pełen cichego oddania się młodzieży umiał mimo targającego nim cierpienia znaleźć zawsze dla niej pogodę i życzliwość.

Delikatnością swą i uprzejmością, a przytem zawsze z gorącą, koleżeńską ochotą w usłudze zaskarbił sobie poważanie i miłość kolegów.

Zdała od kraju zmarł w Zurychu dnia 14. kwietnia, kończąc swą doczesną żołnierzkę w twardej, bożej służbie.

Pogrzeb odbył się dnia 25 kwietnia z dworca kolejowego na cmentarz Łyczakowski przy udziale grona nauczycielskiego i młodzieży całego zakładu, a nabożeństwo żałobne w obu obrządkach dnia 27. kwietnia w kościele św. Łazarza.

In perpetuum, amice, vale...

Dnia 3. maja wzięła młodzież szkolna udział w nabożeństwie polowem i uroczystym pochodzie ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3-go Maja.

Dnia 19. maja przystępowali uczniowie obu obrządków do spowiedzi, a dnia następnego do Komunii św.

W dniach od 2. do 15. czerwca odbył się ustny egzamin dojrzałości (jak w ust. XIV)

Dnia 27. czerwca odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. Cesarza Ferdynanda.

Rok szkolny zakończył się uroczystem nabożeństwem dziękczynnem w obu obrządkach w kościele św. Łazarza i rozdaniem świadectw dnia 28. czerwca.

Dnia 30. czerwca odbył się egzamin wstępny do kl. I.

XIV.

Wynik egzaminów dojrzałości.

Ustny egzamin dojrzałości odbył się w terminie jesiennym dnia 25. i 26. września 1913 w terminie lutowym dnia 19. i 20. lutego 1914. a w terminie letnim w dniach od 2. do 15. czerwca 1914.

We wszystkich terminach przewodniczył dyrektor tutejszego zakładu, Artur Passendorfer.

Tematy wypracowań pisemnych przy egzaminach dojrzałości*).

Termin jesienny,

Z języka polskiego, do wyboru: 1. Pierwiastek bajroniczny w utworach naszych romantyków.

2. Znaczenie sejmu w ustroju politycznym dawnej Rzeczypospolitej.

3. Praktyczne zastosowanie prądu elektrycznego.

Z języka niemieckiego: tłumaczenie tekstu polskiego na język niemiecki.

Z języka francuskiego: tłumaczenie tekstu francuskiego na język polski.

*) Pisemny egzamin dojrzałości odbył się w terminie jesiennym w dniach od 19. do 23. września 1913, w terminie lutowym od 13. do 16. lutego 1914, a w terminie letnim od 13. do 16. maja 1914. w pięciu oddziałach.

Z geometrii wykreslonej: 1. Dane sã proste $l: V l(0,3, 0,3)$ $A(5, 4,5, 3)$ i $m: H m(0, 2,5, 0)$ $B(5, 2,5, 5)$; na l znaleść punkty oddalone od m o dany odcinek $a=1,5$ cm.

2. Umiarowy ostrosłup czworoscienny spoczywa na płaszczynie $P(7, 6, 5)$, $M'(x=2, y=2, z=?)$ jest rzutem poziomym środka podstawy, a $A'(x=0,5, y=2,5, z=?)$ rzutem poziomym jednego wierzchołka podstawy, wysokość ostrosłupa $h=6$; znaleść ślad tej bryły na płaszczynie rzutów.

3. Znaleść kulę o danym promieniu r , która się styka z danymi dwiema płaszczynami i z daną kulą.

Termin lutowy.

Z języka polskiego, do wyboru: 1. Wpływ Byrona na literaturę polską XIX w., 2. Polska w czasie Jagiellonów, 3. Znaczenie lasów w gospodarstwie przyrody.

Z języka niemieckiego: tłumaczenie tekstu polskiego na język niemiecki.

Z geometrii wykreslonej: 1. Narysować rzuty czworoscianu miarowego, stojącego na dowolnej płaszczynie P , ukośnie względem obu rzutni pochyłonej i wyznaczyć cień własny i rzucony tego wieloscianu przy oświetleniu równoległym.

2. Wyznaczyć płaszczyny styczne do kuli, a równoległe do dwu danych prostych wchrowatych.

3. Narysować w perspektywie środkowej obraz modelu danego w rzutach prostokątnych.

Termin letni.

Z języka polskiego, oddział A do wyboru:

1. Rozwinąć myśl zawartą w zdaniu Konopnickiej: „Przyszłość to trud — nie zejdzie ona z nieba

Przez żaden ciał, lecz zdobyć ją potrzeba“.

2. Polska przedmurzem europejskiej kultury.

3. Znaczenie oświaty dla narodowego rozwoju.

Oddział B, do wyboru: 1. Literatura polska 18. w. Jej charakterystyka i znaczenie dla epoki współczesnej.

2. O ile rozbiory powstrzymały nasz rozwój dziejowy?

3. Dobrobyt gospodarczy jako jedna z podstaw narodowego życia.

Oddział C, do wyboru: 1. Patryotyczne dążności naszej literatury w XVI. wieku. 2. Znaczenie Lwowa dla Polski dawnej i dzisiejszej. 3. Postęp techniczny i jego znaczenie w życiu współczesnym.

Oddział D, do wyboru: 1. Zalety i wady dawnej szlachty polskiej (Na podstawie „Pana Tadeusza“ A. Mickiewicza).

2. Księżę Józef Poniatowski jako przedstawiciel rycerstwa polskiego w wojnach o niepodległość swego narodu. 3. Jakie skutki może mieć w przyszłości podbój powietrza przez człowieka.

Oddział E, do wyboru: 1. Wpływ Mickiewicza na twórczość romantyków polskich. 2. Powody upadku ducha narodu polskiego za czasów saskich. 3. Znaczenie tlenu i jego związków w przyrodzie i przemyśle.

Z języka niemieckiego: tłumaczenie z tekstu polskiego na język niemiecki we wszystkich pięciu oddziałach.

Z języka francuskiego: tłumaczenie z tekstu francuskiego na język polski we wszystkich pięciu oddziałach.

Z geometrii wykreślnej.

Oddział A. 1. Stożek prosty, stojący na rzutni poziomej, przecięt płaszczyzną pionowo rzucającą w elipsie, wyznaczyć rzeczywistą wielkość przekrojów i siatkę stożka, wraz z przekształconą przekroju. 2. Wyznaczyć płaszczyzny styczne do kuli a równoległe do dwu prostych wchrowatych. 3. Narysować rzut środkowy przedmiotu, danego w rzutach prostokątnych (stożek prosty, ustawiony współosiowo na poziomej płycie kwadratowej).

Oddział B); 1. Wyznaczyć siatkę graniastostupa ukośnego, którego podstawą jest dowolny czworokąt, leżący na płaszczyźnie poziomo-rzucającej, a którego krawędzie boczne są równoległe do rzutni pionowej. 2. Oznaczyć na powierzchni kuli dwa dowolne punkty i wyznaczyć przekrój tej kuli według koła o najmniejszym promieniu, przechodzącego przez te dwa punkty. 3. Wyznaczyć rzut środkowy ośmiościanu umiadowego, którego jedna oś jest równoległą do tła.

Oddział C. 1. Daną jest dowolna płaszczyzna ukośna P , oraz odcinek AB , nie leżący na płaszczyźnie P , a także ukośnie względem obu rzutni pochylony; wyznaczyć na płaszczyźnie P taki punkt C , aby z punktami A i B tworzył trójkąt równoboczny. 2. Wyznaczyć siatkę walca ukośnego, którego podstawą jest koło, leżące na rzutni poziomej, a którego tworzące są do obu płaszczyzn rzutowych pochylone.

3. Wyznaczyć rzut środkowy trójkąta równobocznego, leżącego na danej płaszczyźnie, nachylonej do tła.

Oddział D. 1. Dane są rzuty promienia światła, padającego na zwierciadło, którego płaszczyzna jest ukośnie do obu rzutni pochyloną, — wyznaczyć rzuty promienia odbitego. — 2. Wyznaczyć cień rzucony do wnętrza nży, utworzonej z połowy walca prostego, stojącego na rzutni poziomej i z ćwiartki kuli (oświetlenie równoległe).

3. Narysować obraz axonometryczny dimetryczny modelu, danego w rzutach prostokątnych. (Stożek prosty, stojący na wspólnościowej z nim płycie kwadratowej).

Oddział E 1. Ostrosłup, którego podstawą jest trapezoid, leżący na rzutni poziomej, przeciąć w równoległoboku, wyznaczyć rzeczywistą wielkość przekroju, oraz siatkę ostrosłupa wraz z przekształconą przekroju. 2. Wyznaczyć cień własny i rzucony danej kuli przy oświetleniu centralnem. 3. Wyznaczyć w rzutach środkowych odległość dwu prostych równoległych.

Wykaz abiturjentów, którzy złożyli egzamin dojrzałości.

Termin jesienny. Oddział A.

L.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Przyszły zawód
1	Granat Franciszek	23. IV. 1895	Lwów	Politech.
2	Henśl Rudolf	29 I. 1894	"	"
3	Sołtys Michał	29. XII 1893	Rohatyn	"
4	Unikel Lipa	20. VI. 1892	Borysław	Przem. naft.
5	Wallner Tadeusz	11. IX. 1893	Skole	Politech.
6	Weiss Zygmunt M.	29. V. 1893	Lwów	"
7	Weissberg Zygfryd	19. V. 1892	"	"

Oddział B.

1	Baczyński Eugeniusz	V. III. 1892	Włodzimircze Galicya	Wojsko
2	Fiala Antoni	27. XII. 1892	Kimpolung Bukowina	Politech.
3	Mazurkiewicz Tad.	3. IV. 1895	Lwów	"
4	Peszkowski Kaz.	24. VIII. 1892	Ustrzyki dol. Galicya	Kolej
5	Skulski Leopold	3. III. 1892	Brzeżany	"
6	Słomnikerówna Debora, pryw.	15. VIII. 1893	Lwów	Filozofia

Termin lutowy. Oddział A.

1	Grohs Salomon	30. V. 1894	Wróblk szla- checki Gal,	Politech.
---	---------------	-------------	-----------------------------	-----------

Oddział B.

1	Fichtel Franciszek	2. XI. 1892	Lwów	Kolej
2	Jurkiewicz Maryan	10. IX. 1893	"	Akademia leśnicza
3	Maresch Adolf	14. IX. 1895	"	Politech.

L.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Przyszły zawód
4	Prager Edward	6. IV. 1893	Lwów	Poczta
5	Surmiński Tadeusz	19. X. 1894	Stanisławów	Kolej

Termin letni Oddział A.

1	Bistroń Eug. ekst.	13. VIII 1894	Lwów	Wojsko
2	*Brünnner Zygm. ekst.	3. IX. 1896	Warszawa	Politechn.
3	Distler Aleksander	17. III. 1897	Lwów	"
4	Dister Emil	8. IX. 1896	"	"
5	Długosz Czesław	20. VII. 1896	"	"
6	Filipowicz Paweł	29. VI. 1897	Przemyśl	Akad. gór.
7	Głębocki Jan	7. I. 1897	Dol. Tuzła	Politechn.
8	Hecker Fryderyk	13. III. 1897	Lwów	"
6	Hilewicz Jerzy	10. III. 1894	Turyńka G.	Kolej
10	Kamiński Michał	24. IX. 1894	Lwów	Teatr
11	Lipart Kazimierz	8. II. 1895	"	Kolej
12	Łobodziński Stanisł.	17. V. 1892	Warszawa	Politechn.
13	Nosek Edward	13. IX. 1897	Dębica, G.	"
14	*Paszkiwicz Michał	29. IX. 1896	Lwów	"
15	Połowicz Maryan	28. X. 1894	"	Teologia
16	Romanowski Adam	16. VII. 1894	Linderówka	Akad. gór.
17	Siemaszko Wojc.	6. VIII. 1896	Sieniawa	" "
18	Steinbach Jakób	26. XI 1887	Lwów	" eksp.

Oddział B.

1	Brezdeń Antoni	9. VI. 1895	Lwów	Politechn.
1	Dobrzański Stefan	9. IV. 1896	"	Akad. kons
3	Dyżewski Alek. ekst.	3. V. 1893	Warszawa	Politechn.
4	Gawałko Edward	14. IX. 1896	Wieliczka	"
5	*Horaczuk Michał	8. VIII. 1894	Kamienopol	"
6	Idzik Franciszek ekst.	4. I. 1892	Lwów	"
7	Korytowski Bazyl	31. I. 1893	Kałusz	Teologia
8	Kossakowski H. ekst.	3. VII. 1893	Mniszków	Politechn.
9	Kozłów Tadeusz	28. XII. 1893	Chodorów	"
10	Kuchar Władysław	16. VIII. 1895	Łańcut	"
11	Leskovits Mikołaj	17. XII. 1892	Kałusz	Teologia
12	*Łazoryk Emilian	9. VIII. 1897	Rohatyn	Politechn.
13	Łoziński Maryan	4. II. 1895	Czortków	"
14	Mika Władysław	5. III. 1897	Hanaczów	"

*) z odznaczeniem.

L.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Przyszły zawód
15	Mittlener Stanisław	3. III. 1897	Sygniówka	Akad. roln.
16	Niemczakowski Br.	4. XI. 1893	Gorycja	Teologia
17	Pańków Michał	9 IX. 1893	Lwów	Politechn.
18	Petryczko Franciszek	27. III. 1896	"	"
19	Poluszyński Kaz.	20. IX. 1893	Sądowa W.	"
20	*Redner Albert	31. V. 1894	Lwów	"
21	*Reh Norbert	8. VIII. 1897	"	Prawo
22	Sandler Henryk	23. II. 1896	Przemysłany	Medycyna
23	*Schmalz Miecz.	25. VIII. 1897	Gorlice	Politechn.
24	Scholtz Juliusz	21. XII. 1894	Sianki	Akad. gór.
25	Sikora Feliks	7. I. 1893	Słoboda R.	Politechn.
26	Stahl Artur	11. IX. 1895	Lwów	"
27	Wrażej Władysław	22. III. 1894	"	Filozofia

*) z odznaczeniem.

XV.

Wykaz książek na rok szkolny 1914/15 w II. szkole realnej.

I. Klasa.

Religia. a) *rit. lat.* Ks. Słószarz — Katechizm religii katolickiej. Wydanie 3. Lwów 1908. Opr. kor. 1.

b) *rit. gr.* Середний катихизм християньско-католицкої релігії, одобрений австр. Епископатою. Львів 1906. Кор. 0·80.
Rel. m. oż. 1) S. Spitzer — Historia biblijna cz. I. Kor. 1·20.
2) S. Spitzer: Modły Izr. Kor. 1·40.

Język polski. Konarski — Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1911. Cena opr. kor. 0·50.

Dr. Maryan Reiter — Czytania polskie dla I. klasy z ilustracyami. Lwów 1910. Opr. kor. 3.

Język ruski. Według planu А. Коцовский і Огоновский, Методична граматыка рускої мови, друге поправлене видане Львів 1909. Opr. kor. 0·50.

Крушельницький — Читанка руска для I. кляси шкіл середних. Львів 1911. Opr. kor. 2·20.

- Język niemiecki.** Dr. Karol Zagajewski — Książka niemiecka dla klasy I. z rycinami K. Kostynowicza i A. Matzkiego. Lwów 1913. opr. Kor. 2·40.
- Geografia.** Romer — Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908. Opr. kor. 3·20.
- Historya powszechna.** B. Gebert i G. Gebertowa — Opowiadania z dziejów ojczystych, wyd. 2. Lwów 1913. Kor. 2·20.
- Matematyka.** W. Frank: Arytmetyka dla kl. I. i II. Cena K. 2·40. Suppantschitsch-Hordyński, Poglądowa nauka geometrii dla kl. I. Lwów 1911. Opr. kor. 1.
- Historya naturalna.** Nusbaum-Wisniowski — Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Opr. kor. 3·60.
- Rostafiński — Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 8. Kraków 1914. Opr. kor. 2·60.

II. Klasa.

- Religia.** a) *rit. lat.* Ks. Ślósarz — Katechizm religii katol. Wyd. 3. Lwów 1908 .Opr. kor. 1.
- b) *rit. gr.* Середний катихвизм християнсько-католицької релігії одобрений австр. Епископатом. Львів 1906. Кор. 0·80. Тороньский, Літургіка. 3. вид. Львів 1905 opr. kor. 1·60.
- Rel. m o j ż. 1) N. Szyper — Historya bibl. część II. Wydanie czwarte, Lwów 1914. K. 0·80. 2) S. Spitzer Modły Izr. K. 1·40. 3) S. Spitzer: Palestyna podług źródeł. bibl. Kraków K. 0·40.
- Język polski.** Małecki — Gramatyka szkolna języka polskiego. Wyd. 11. Lwów. Opr. kor. 2·40.
- Reiter, Czytania polskie dla II. klasy. Lwów 1911. kor. 3·40.
- Język ruski.** Według planu A. Коцовский і Огоновский, Методична граматика рускої мови. Львів 1903. Opr. kor. 0·50.
- Читанка руска для II. кляси. Львів 1912. Opr. kor. 2·70.
- Język niemiecki.** German i Petelenz — Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wyd. 6. Kor. 2·80.
- Geografia.** Siwak — Geografia dla II. i III. klasy. Lwów, 1911 kor. 3·20.
- Historya powszechna.** Gebert Br. i Gebertowa G. Opowiadania z dziejów monarchii aust.-węg. Lwów r. 1912. Kor. 2·50.

Matematyka i rysunki geometryczne. W. Frank: Arytmetyka dla klasy I i II. cena K. 2'40. Suppantschitsch-Hordyński. Zarys geometryi dla klasy II. Lwów 1912. Opr. kor. 1'20.

Historya naturalna. Rostański — Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 8. Kraków 1914. Kor. 2'60.

Nusbaum-Wišniowski — Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Kor. 3'60.

III. Klasa.

Religia. a) *rit. lat.* Ks. Jougan — Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910 Opr. kor. 1'40.

Ks. Szydelski — Dzieje biblijne przed Narodzeniem Jezusa Chrystusa wyd. II. Lwów 1912. Opr. kor. 1'50'

b) *rit. gr.* Торонський Літургіка. Вид. 3. Львів 1905 г. Opr. kor. 1.60.

Торонський А. Історія біблійна старого завіта. Вид. 2. Львів 1899. Opr. kor. 2.

Rel. mo jż. 1) S. Spitzer — Historia bibl. Część III. K. 1'20.
2) S. Spitzer Modły Izr. Kor. 1'40.

Język polski. Małcki — Gramatyka szkolna języka polskiego. Wyd. 11. Lwów 1910. Opr. kor. 2'40.

Próchnicki — Wojciechowski: Wypisy polskie Tom IV. Opr. Kor. 3'80.

Język ruski. Według planu А. Стоцкий-Гартнер: Граматика рускої мови. Вид. 3.

Читання руска для III. класи шкіл середних. Нове виданє. Львів, 1908. Opr. kor. 2'40.

Język niemiecki. German i Petelenz — Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 5. Lwów 1911. kor. 2'80.

Jahner — Deutsche Grammatik. Wyd. 4. Lwów 1911. Opr. kor. 2'20.

Język francuski. Dr. St. Węcowski — Książka do nauki języka francuskiego. Część I. Wyd. 3. Lwów 1913. Opr. kor. 2'30.

Geografia. Siwak — Geografia dla II. i III. klasy. Lwów 1911. kor. 3'20.

Historya. Br. Gebert i Dr. Gebertowa. Opowiadania z dziejów monarchii ustr. węg. r. 1912. Kor. 2'50.

Zipper, Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. Lwów 1897. Opr. kor. 2·40.

Matematyka i rysunki geometryczne. W. Frank: Początki arytmetyki ogólnej i algebry dla klasy III. Cena kor. 1·50.

Suppantschitsch - Hordyński: Zarys geometrii dla klasy III. Lwów 1913. Opr. kor. 1·70.

Fizyka. W. Żlobicki: Wiadomości z fizyki dla klasy III. i IV. Lwów 1913. Opr. kor. 3·20.

IV. Klasa.

Religia. Ks. Dr. Szydelski: Dzieje biblijne nowego zakonu. Lwów 1910. Opr. kor. 1·80.

b) *rit. gr.* Тороньский А., История біблійна нового закона. Вид. I. i II. Львів 1901. Opr. kor. 1.60.

Rel. mojż. 1) S. Dubnow — Krótka historia Żydów. Część II. Kor. 1·30. 2) S. Spitzer — Modły Izr. Kor. 1·40.

Język polski. Małecki — Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów 1910. Opr. kor. 2·40.

Próchnicki i Wojciechowski — „Wypisy polskie“ Tom V. Opr. kor. 3·80.

Język ruski. Według planu A. Стоцкий-Гартнер: Грамматика рускѣ мови. Виѣ. 3.

Крушельницький: Руска читанка для кл. IV. Львів 1913. Opr. kor. 3.—

Język niemiecki. German-Petelenz-Gayczak — Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd. 4. Lwów 1910. Kor. 3.

Jahner — Deutsche Grammatik. Wyd. 4. Lwów 1911. Opr. kor. 2·20.

Język francuski. Dr. Stanisław Węcowski — Książka do nauki języka francuskiego. Część II. Lwów 1910. Kor. 2·80.

Geografia. Dr. B. Janowski — Geografia monarchii austr.-węg. dla kl. IV. (w druku).

Historia. M. Janelli i A. Szelański: Dzieje powszechne. Część I. (w druku).

Matematyka. Dziwiński — Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. kor. 4·50.

Suppantschitsch - Hordyński: Geometrya dla klasy IV i V.
Lwów 1912. Opr. kor. 4·50.

Fizyka. W. Złobicki: Wiadomości z fizyki dla klasy III. i IV.
Lwów 1913. Opr. kor. 3·20.

Chemia. Duchowicz-Wiśniowski — Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911.

Geometrya i rysunki geometryczne. M. Łazarski: Zasady geometryi wykreślnej z atlasem, wyd. 3 opr. kor. 3.40,

V. Klasa.

Religia. a) *rit. lat.* Ks. Dr. Maciej Sieniatycki — Ogólna katolicka dogmatyka. Wyd. II. Lwów. 1908. Opr. kor. 2.

Tenże. Dogmatyka szczegółowa. Lwów, wyd. II. K. 2·20.

b) *rit. gr.* A. Тороньский, Христ. катол. догматика фундаментальна і апологетика для клас висших. Вид. II. Львів 1906. Opr. kor. 2.

A. Тороньский. Догматика. ч. II. Lwów 1906. opr. kor. 2.

Rel. mojż. Dr. Letteris: Pięcioksiąg mojż. Opr. kor. 2.

Język polski. Chrzanowski - Wojciechowski. — Wypisy polskie dla klas wyższych, część I. Lwów 1913. Opr. kor. 3·50.

Wybór z dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach. Część I. Lwów 1902. Opr. kor. 5.

Język ruski. Według planu A. i B. Gramatyka jak w kl. IV.

Барвіньский: Вибір з народної літератури укр.-рус. для семінарий учитель. Львів 1910. kor. 4—.

Język niemiecki. Ippoldt und Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen I. Teil V. Klasse. Wyd. 3. Lwów 1912. kor. 3·80.

Język francuski. Dr. Stanisław Węcowski — Książka do nauki języka francuskiego. Część III. Lwów 1910. kor. 3·20.

Historia. Zakrzewski — Historia powszechna. Część II. Wyd. 5. Kraków 1911. kor. 2·40 i Część III wyd. 5. opr. kor. 2·80.

Geografia. Dr. St. Pawłowski: Geografia dla klas wyższych. Część I. Lwów 1914. Opr. kor. 2·30.

Matematyka. Dziwiński — Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. kor. 4·50.

Kranz — Logarytmy. Kraków 1912. kor. 1·30.

Suppantschitsch Hordyński, Podręcznik geometryi dla kl. IV i V. Lwów 1912. Opr. 4·50.

Historia naturalna. Rostafiński — Botanika szkolna dla klas wyższych. Wyd. 4. Kraków 1911. kor. 3·20.

Chemia. Sucheni A.: Zasady chemii nieorganicznej. Lwów 1908 kor. 3·20.

Geometrya i rysunki geometryczne. Łazarski, Zasady geometryi wykreślnej (z atlasem). Wyd. 3. Lwów 1907. kor. 3·40.

VI. Klasa.

Religia. a) *rit. lat.* Ks. Szczeklik — Etyka katolicka. Wydanie 5. Kraków 1912. Opr. kor. 2·20.

b) *rit. gr.* Др. Дорожинський Етика. Lwów 1904. kor. 2. Rel. moż. 1. Dr. Letteris: Prorocy część II kor. 1·30.

Język polski. Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom. II. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. kor. 3.

Wybór z dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach. Opr. kor. 5.

Język niemiecki. Ippold und Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen, II. Teil VI. Klasse, K. 3 60, 2. wyd. 1911., III. Teil, VII. Klasse, Kor. 4.

Język ruski. Według planu A. i B. Gramatyka jak w klasie IV. Барвіньський: Вибір з народної літератури для семінарій учитель. Львів 1910. kor. 4.

Język francuski. Dr. St. Węcowski i J. Szarota — La France 1. Lwów 1910. Opr. kor. 3·50.

Historia. Zakrzewski — Historia powszechna. Część III. Wyd. 5. skrócone. Kraków 1913. Opr. kor. 2·80.

Geografia. Dr. St. Pawłowski: Geografia dla klas wyższych. Część II (w druku).

Matematyka. Dziwiński — Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. kor. 4·50.

Kranz — Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1912. Opr. kor. 1·30.

Kranz — Trygonometrya kulista w zadaniach. Wydanie 2. Kraków 1907. kor. 1·30.

Suppantschitsch - Hordyński: Geometrya dla klasy VI — VIII
Lwów 1913. Opr. kor. 4'40.

Historya naturalna. Dr. Józef Nusbaum — Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 2. Lwów 1912. Opr. kor. 3'60.

Chemia. Duchowicz-Bolland — Chemia organiczna. wydanie drugie, opr. kor. 2'50.

Fizyka. Kawecki i Tomaszewski — Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Kraków 1906. (wyczerpane) Oprawne koron 3'40.

Geometrya i rysunki geometryczne. Łazarski — Zasady geometryi wykreślnej (z atlasem). Wydanie 3. Lwów 1907. Oprawne kor. 3'40.

VII. Klasa.

Religia. a) *rit. lat.* Ks. Jougan — Historya Kościoła katolickiego. Lwów 1907. Wyd. 3. kor. 2.

b) *rit. gr.* Вапдер-Стефанович — Історія христ. католицької церкви. Львів 1903. kor. 2.

Rel. mo jż. M. Kayserling — Historya Izraelitów. Kor. 2.

Język polski. Tarnowski i Bobin — Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1909 Opr. kor. 3.

Wybór dzieł pisarzy greckich i łacińskich. Część I. Opr. kor. 5.

Język ruski. Według planu A. Барвіньский: Вибір з укр.-руск літератури для семінар. учитель. Львів 1910. kor. 4.

Język niemiecki. Ippold und Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen, IV. Teil, VIII. Klasse. wyd. I Lwów 1909, kor. 4.

Język francuski. Dr. St. Węckowski i J. Szarota — La France. II. Lwów 1910. Opr. kor. 4.

Historya. Lewicki — Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Wyd. 5. Kraków 1912. Opr. kor. 2.

Głąbiński-Finkiel — Historya i statystyka austriacko-węgierskiej monarchii, Wyd. 4. (w druku).

Matematyka. Dziwiński — Zasady algebry. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. kor. 4'50.

Kranz — Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 2. Kraków 1911. Opr. kor. 3'50.

Kranz — Logarytmy. Kraków 1900. Opr. kor. 1'20.

Kranz — Trygonometria kulista w zadaniach. Wyd. 2. Kraków 1907. kor. — 36.

Historia naturalna. Łomnicki — Mineralogia i geologia. Wyd. 7. Lwów 1913., kor. 2'80.

Fizyka. Kawecki i Tomaszewski — Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr. kor. 3'40.

Geometria i rysunki geometryczne. Łazarski — Zasady geometrii wykresłej (z atlasem). Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. kor. 3'40.

XVI.

Imienny spis uczniów.

Klasa I. a.

1 Adler Fryderyk wystąpił 20. X. 1913, 2 Babiarz Stanisław, 3 Baranowski Zygmunt, 4 Barański Maryan, 5 Barnaś Władysław, 6 *Bauer Eugeniusz, 7 Bednarski Franciszek, 8 Bialik Kazimierz, 9 *Bieniak Władysław, Blicharski Władysław, 11 Block Stefan, 12 Brzozowicz Mieczysław, 13 Cieślak Maryan, 14 Dauksza Alfred, 15 Deblessem Władysław, 16 Dromirecki Tadeusz, 17 Elb Dawid, 18 Filip Kazimierz, 19 Frühman Adolf, 20 Goldstein Moses, 21 Hellmann Jakób, 22 Hollik Franciszek wystąpił 15. III. 1914, 23 Jabłoński Witold, 24 Janicki Zdzisław, 25 Jarosz Franciszek, 26 Jużak Bronisław, 27 Koch Józef, 28 Korkeš Zygmunt, 29 Lenard Maryan, 30 Mostel Leon, wystąpił 30. XI. 1913, 31 Nawojski Józef, 32 Przybill Tadeusz, 33 Rubinowski Rudolf przyw. wystąpił 15. I. 1914, 34 Samet Chaim, 35 Sielecki Juliusz, 36 Stańczyk Jan, 37 Tomaszewski Stefan, 38 Trojnar Michał.

Klasa I. b.

1 Acht Joachim, 2 Aksentowicz Tadeusz, 3 Böttcher Adolf, wystąpił 15. III. 1914, 4 Drucker Izydor, 5 Eichel Alfred, 6 Gergovich Wiktor 7 Grün Arnold, 8 Heller Marceli, wystąpił 30. XI. 1913, 9 Johnson Stanisław, 10 Kirchner Feliks, 11 *Loos Romuald, 12 Löwenstarck Mojżesz, 13 *Luft Natan, 14 Lukas Czesław,

* chlubnie uzdolniony.

15 Łapczyński Wincenty, 16 Łuczyński Dyonizy, 17 Maś Bronisław, 18 Matuszek Józef, 19 Matwijów Juliusz, 20 Mendon Stanisław, 21 Mielnik Tadeusz, 22 *Młotek Kazimierz, 23 Ojak Czesław, 24 Panek Maryan, 25 Panz Roman, 26 Pöckh Wilhelm, 27 Reiss Fryderyk, 28 Safiak Stanisław, 29 Sonntag Ignacy, 30 Stahl Lieber, 31 Szafranski Bronisław, 32 Szpunar Tadeusz, 33 Szychowski Edward, 34 Terlecki Kazimierz, 35 Wieser Michał, 36 Wolańczyk Andrzej, 37 Wolański Romuald, 38 Zobolewicz Mieczysław.

Klasa I. c.

1 Alber Franciszek, 2 Czajkowski Wacław, wystąpił 15. III. 1914, 3 *Czepiel Włodzimierz, 4 Dąbrowski Feliks, wystąpił 15. III. 1914, 5 Döringer Edward, 6 Dumański Dymitr, 7 Dybajło Włodzimierz, 8 Folken Jan, 9 Jaworowski Aleksander, 10 Krach Jan, 11 Krawec Michał, wystąpił 15. III. 1914, 12 Krzyżanowski Roman, 13 Księżyk Kazimierz, wystąpił 30. XI. 1913, 14 Łuń Jan, 15 Myćków Włodzimierz, 16 Opacki Włodzimierz, 17 Piątkiewicz Zdzisław, 18 Przednowek Ludwik, 19 Ritter Karol, wystąpił 30. XI. 1913, 20 Rupp Jakób, 21 Rut Józef, 22 Schächter Józef, wystąpił 23. II. 1914, 23 *Schächter Ozyasz, 24 Schein Jakób, wystąpił 4. III. 1914, 25 Smałowski Rudolf, 26 *Stachy Juliusz, 27 Stein Ludwik, 28 Steinwurzle Israel, wystąpił 30. X. 1913, 29 Świdziński Emil, 30 Terlecki Roman, 31 Tomaszewicz Maryan, 32 Ungeheuer Julian, 33 Wallach Józef, 34 Wilczyński Adam, wystąpił 30. X. 1913, 35 Winiarski Stanisław, 36 Ziegler Henryk, wystąpił 5. III. 1914, 37 Zieliński Kazimierz.

Klasa II. a.

1 Acedański Zdzisław, 2 Baumwoll Alfred, 3 Bedlewicz Kazimierz, 4 Berer Gustaw, wystąpił 15. III. 1914, 5 Block Fryderyk, 6 Czapiński Wacław, 7 Daniszewski Kazimierz, 8 Entenberg Joachim, 9 Griffel Jakób, wystąpił 12. V. 1914, 10 Gruber Antoni, 11 Grycko Antoni, 12 Hausberg Maurycy, 13 Jaruszewski Władysław, 14 Knysz Kazimierz, 15 Kociela Stanisław, wystąpił 31. I. 1914, 16 Kościuk Tadeusz, 17 Kossowski Juliusz, 18 Kowal Edward, 19 Krobicki Władysław, 20 Kron Edmund, 21 Kudybka Józef, wystąpił 3. II. 1914, 22 Kulczycki Eugeniusz, 23 Kunz Zdzisław, 24 Kütler Adolf, 25 Löw Norbert, 26 Łoziński Stani-

* chlubnie uzdolniony.

sław, 27 Magzamen Zygmunt, 28 Maternowski Tadeusz, 29 Murzyński Zdzisław, 30 Nass Michał, 31 Ołynec Józef, 32 Panenka Ignacy, 33 Podoski Leszek, 34 Pohle Augustyn, 35 Rędowicz Maryan, 36 Seeman Emil, wystąpił 15. III. 1914, 37 Schutty Tadeusz, 38 Śliwiński Kazimierz, 39 Smaczyński Stanisław, wystąpił 15. X. 1913, 40 Sochocki Gustaw, 41 Somerflek Juliusz, 42 Srebrniak Stanisław, 43 Tennenbaum Karol, 44 Urban Franciszek, pryw., 45 Wischik Józef, 46 Zbořil Bronisław.

Klasa II. b.

1 Baszniak Mieczysław, 2 Bendl Mieczysław, 3 Chojnacki Stanisław, 4 Chorąży Wiktor, 5 Ciliński Stanisław, 6 Domanasiewicz Kazimierz, 7 Eichelbergier Henryk, 8 Garb Jakób, 9 Gergovich Józef, 10 Grabowiecki Kazimierz, 11 Hagler Józef, 12 *Handelsmann Artur, 13 Hippmann Antoni, 14 Hütt Jerzy, 15 Janiczek Mieczysław, 16 Jędrzejewski Stanisław, 17 Kamiński Jan, 18 Kamiński Julian, 19 Kotowicz Edward, 20 Kowalczuk Stefan, 21 Kühl Stanisław, 22 Landowski Eugeniusz, 23 Lorenz Stanisław, 24 Mahler Seweryn, 25 Marchwica Tadeusz, 26 Margold Jan, 27 Marchewkay Emilian, 28 Minasowicz Piotr, 29 Paszyński Maryan, 30 Poest Władysław, 31 Przybill Mieczysław, 32 *Reh Juliusz, 33 Szulberg Albert, pryw., 34 Sekler Julian, 35 Seretny Piotr, 34 Seroiszka Kazimierz, 37 Skąpski Rudolf, 38 Smerek Mieczysław, 39 Spysz Maryan, 40 Szczebliński Teofil, 41 Szeremeta Adam, 42 Walentyn Roman, 43 Walentyn Stanisław, 44 Zeiler Salamon, 45 Zipper Dawid.

Klasa II. c.

1 Andruszków Włodzimierz, 2 Berdowskyj Ferdynand, 3 Bortwin Zygmunt, wystąpił 29. IV. 1914, 4 Cybulski Władysław, 5 Czajkowski Władysław, 6 Czayka Władysław, 7 Eisen Maksymilian, wystąpił 15. X. 1913, 8 Fischler Michał, 9 Fuchs Marek, wystąpił 15. X. 1913, 10 Fürgang Ignacy, 11 Hartel Józef, 12 Hrab Włodzimierz, 13 Hrapp Władysław, 14 *Jawecki Maryan, 15 Kadlec Leopold, 16 Katz Henryk, wystąpił 15. III. 1914, 17 *Konopka Kazimierz, 18 *Kurkiewicz Adam, 19 Lewenthal Szymon, 20 Lewicki Aleksander, 21 Lubliner Henryk, 22 Luft Henryk, 23 Maciejowski Eustachy, 24 Maksymowicz Eustachy, 25 Mandel Ozyasz, 26 Mychalczuk Roman, 27 Mleczko Józef, wystąpił 31. I. 1914.

* chlubnie uzdolniony.

28 Nestarowski Adam, 29 Niedzielski Roman, 30 Orzechowski Tadeusz, 31 Ostrowski Roman, 32 Panz Ludwik, 33 Pomajda Roman, 34 Schrage Leon, 35 Schweller Adolf, 36 Sochnacki Józef, 37 Spiess Ernest, 38 Szaranów Zygmunt, 39 Szczupłakiewicz Jan, 40 Teśluk Michał, 41 Wolański Władysław, 42 Zwarycz Leopold, wystąpił 15. III. 1914, 43 Żmudziński Józef.

Klasa III. a.

1 Abdermann Wiktor, 2 Ajbin Tadeusz, 3 Batsch Mieczysław, 4 Berwird Stefan, 5 Broniewski Tadeusz, 6 Dauksza Boleśław, 7 Foremny Zygmunt, 8 Gajda Władysław, 9 Greb Jan, wystąpił 15. III. 1914, 10 Heil Wilhelm, pryw., 11 Keifer Ignacy, 12 Kizakiewicz Edward, 13 Kosik Aleksander, wystąpił 15. III. 1914, 14 Kowalski Władysław, 15 Kreinik Henryk, 16 Księżyk Zygmunt, 17 Latawiec Władysław, 18 Lubliński Leon, 19 Lubliner Leopold, 20 Luft Samuel, 21 Magenheim Edward, 22 Ogonek Henryk, 23 Ost Adolf, 24 Peschel Gustaw, 25 Pessel Dawid, 26 Prosołowicz Maryan, wykluczony reskr. z 29. IV. 1914. L 6455, 27 Rędowicz Leon, 28 Rössel Edward, 29 Scheller Franciszek, 30 Służewski Stanisław, 31 Sołtys Mieczysław, 32 *Starkmann Markus, 33 Strahlberg Bronisław, 34 Świerzy Kazimierz, pryw. 35 Szeremeta Józef, 36 Terlecki Tadeusz, 37 Urbański Adam, 38 Waśków Antoni, 39 Weber Rudolf, 40 Weinberg Maksymilian, Wyczesany Jan

Klasa III. b.

1 Adamek Jan, 2 Bausmer Franciszek, 3 Bielecki Maryan, 4 Bieliński Aleksander, 5 Blicharczyk Józef, 6 *Bomberg Juliusz, 7 Brüll Benjamin, 8 Chaszczyński Stefan, 9 Gondek Stanisław, wystąpił 15. X. 1913, 10 Harasymowicz Józef, 11 Horngrad Juliusz, 12 Kanarienvogel Henryk, 13 Katz Tobiasz, 14 Kimerling Wilhelm, 15 Kleinwächter Wilhelm, 16 Köhsling Stefan, 17 Korkes Salo, 18 Kotowicz Stanisław 19 Kranz Leon, pryw., wystąpił 26 I. 1914, 20 Mehr lzydor, wystąpił 15. III. 1914, 21 Mosenberg Alfred, 22 Moskwa Kazimierz, 23 *Nowotny Kazimierz, 24 Owoc Eugeniusz, 25 Pankiewicz Jan, wystąpił 11. V. 1914, 26 Pineles Herman, 27 Pretsch Tadeusz, 28 Rech Ferdynand, pryw., 29 Seretny Maryan 30 Silber Abraham, wystąpił 10. II. 1914, 31 Silberstein Juliusz, 32 Sknurzył Franciszek, 33 Słotwiński Aleksander, 34 Smarzewski Tadeusz,

* Chlubnie uzdolniony.

35 Todt Władysław, 36 Wiedeń Tadeusz, 37 Wischik Izidor,
38 Zuckermann Leon.

Klasa III. c.

1 Andruszewski Józef, 2 Baziuk Włodzimierz, 3 Chudzicki Olech, 4 Czerniak Edmund, wystąpił 15. III. 1914, 5 Dyankiewicz Ferdynand, wystąpił 16. II. 1914, 6 Fiala Alfred, 7 Fiałkowski Mikołaj, 8 Freundlich Ozyasz, 9 Friedberg Henryk, wystąpił 17. V. 1914, 10 Führer Aleksander, 11 Führer Fryderyk, 12 Godel Jakób, wystąpił 3 II. 1914, 13 Händel Jan, 14 Hołubowicz Wiktor, przyw., 15 Horodecki Włodzimierz, 16 Horpeniuk Józef, 17 Iwańczuk Aleksander, 18 Kirschbaum Rudolf, 19 Krzyżanowski Leopold, 20 Kurkiewicz Tytus, 21 Łowicki Witold, 22 Marszałek Adam, 23 Pałewycz Eustachy, wystąpił 12 IX. 1913, 24 Pańczak Włodzimierz, 25 Philip Marcin, 26 Piątkowski Edward, 27 Popper Alfons, wystąpił 15. III. 1914, 28 Sochacki Leon, 29 Spitzen Ignacy, 30 Sroka Michał, 31 Tanz Wiktor, 32 Terlecki Stanisław, 33 Wasylków Jan, wystąpił 15. X. 1913, 34 Wierzbiański Bolesław, 35 Wohlfeld Józef, 36 Załoziecki Bohdan, 37 Żarski Włodzimierz, wykluczony 21 II. 1914, reskr. z 15. III. 1914. L. 4781, 38 Żelaszkiewicz Ludwik, 39 Żołnierczyk Władysław.

Klasa IV. a.

1 Andrusikiewicz Adam, wystąpił 15. III. 1914, 2 Baar Zygmunt, przyw., wystąpił 26. I. 1914, 3 Bacz Józef, 4 Bierbach Szymon, 5 Blankenheim Zygmunt, 6 Burda Kazimierz, 7 Dąbrowski Bohdan, wystąpił 26 II. 1914. 8 Długosz Kazimierz, 9 Eck Mateusz, 10 Eisenklam Maryan, 11 Frux Jakób, 12 Gerhardt Maryan 13 Gigiel Bronisław, 14 *Grzyb Leopold, 15 Hladik Jakób, wystąpił 31. I. 1914, 16 Kaliński Adam przyw., 17 Kaliński Tadeusz, przyw., 18 Kalker Henryk, 19 Karczmarski Tadeusz, 20 Kleinman Artur, 21 Krajewski Rudolf, 22 Kuźela Rudolf, przyw., wystąpił 26. I. 1914, 23 Langner Stanisław wystąpił 15. X. 1913, 24 Maciejowski Jan, 25 Nałborczyk Antoni, 26 Ojak Ryszard, 27 Osuchowski Mieczysław, 28 Raganowicz Adam, 29 Sagański Stefan, 30 Schik Józef, 31 Schlifke Ignacy, 32 Semenowicz Feliks, 33 Ślezaczek Zygmunt, 34 Spaltenstein Stanisław, 35 Szymański Adam, 36 Tomasik Józef, 37 Tomasik Mieczysław, wystąpił 15. X. 1913, 38 Tyszkowski Jerzy, 39 Weber Karol, 40 Zaczynski Eugeniusz, 41 Zborzyl Jerzy, 42 Żabski Stanisław, 43 Selig Jakób, przyw., wystąpił 22. I. 1914.

* chlubnie uzdolniony.

Klasa IV. b.

1 Batsch Alfred, 2 Borsukowski Maryan, 3 Brichta Mieczysław, 4 Czerwiński Wacław, 5 Defeé Michał, wystąpił 15 X. 1913, 6 Dilling Karol, 7 Dobrowolski Zygmunt, 8 Družny Julian, 9 Fox Maryan, 10 Grześlowski Józef, wystąpił 15. III. 1914, 11 Hasny Karol, 12 Herzog Mieczysław, 13 Kalinka Aleksander, 14 Kapuściński Alfons, wystąpił 7. II. 1914, 15 Kawa Stanisław wykluczony 15. III. 1914, 16 Klimko Kazimierz, 16 Kołodziejczyk Stanisław, 18 Kowalski Rudolf, 19 Körner Arnold, 20 Krajewski Kazimierz, 21 Krawczyk Tadeusz, 22 Kundyk Wiktor, 23 Lisikiewicz Roman, pryw., 24 Mozer Adam, 25 Neuwohner Ludwik, pryw., 26 Pohorecki Roman, 27 Richter Herman, 28 Schleicher Juliusz, 29 Schmalz Edmund, 30 Siekierski Mieczysław, 31 Siemaszkiewicz Wincenty, 32 Sitko Józef, 33 Spaltenstein Henryk. 34 Spiess Rudolf, 35 Synak Kazimierz, 36 Szczuplakiewicz Kazimierz, 37 Terlecki Leon, 38 Trzeciecki Jakób, pryw., 39 Warski Jan, 40 Zborowski Emil, 41 Zieliński Antoni, 42. Arnold Joachim, pryw., wystąpił 22. I. 1914.

Klasa IV. c.

1. Berber Edward, 2. Borzemski Otton, 3. Brückner Leon, 4. Burgberger Jan, 5. Bzymek Mieczysław, 6. Czyk Franciszek, 7. Darowski Jerzy, 8. Dubiniak Włodzimierz, 9. Ehrlich Jakób, 10. Engel Adam, 11. Fedyszyn Stefan, 12. Fiksel Leon, wystąpił 15 marca 1914 r., Giliczyński Michał, 14. Godel Rudolf, wystąpił 3 lutego 1914 r., 15. Hrab Józef, 16. Jakóbiak Czesław, 17. Janowski Juliusz, 18. Kadletz Antoni. 19. Kiszka Włodzimierz, 20. Kordes Eugeniusz, wystąpił 15 marca 1914 r., 21. Korner Wilhelm, 22. Kraus Jakób, 23. Kunicki Michał, 24. Leég Waldemar, 25. Lewicki Jerzy, 26. Lichterowicz Maryan, wystąpił 5 listopada 1913 r., 17. Lissowski Mieczysław. 28. Łuczeczko Rudolf, wystąpił 15 października 1913 r., 29. Mrozek Stanisław, 30. Nazarewicz Roman, wystąpił 2 grudnia 1913 r., 31. Niementowski Bolesław, wystąpił 15 paźdz. 1913 r., 32. Roth Maurycy, 33. Sekunda Władysław, 34. Szopa Jan, 35. Tieger Józef, 36. Tretter Zygmunt, 37. Trzos Władysław, 38. Weiss Józef, 39. *Weitz Marek, 40. Wójcik Stanisław, 41. *Wolański Tadeusz, 42. Zieliński Władysław.

Klasa V a.

1. Balawelder Witołd, 2. Bendel Maurycy, 3 Bilecki Edward, 4. Borsukowski Henryk, 5. Brodinger Gerson, wystąpił 15 marca

* chlubnie uzdolniony.

1914 r., 6. Buchholz Wilhelm, 7. Bund Alfred, 8. Czuruk Karol, wystąpił 15 paźdz. 1913 r., 9. Danhoffer Juliusz, 10. Dziopiński Antoni, 11. Finkler Leib, 12. Friedmann Samuel, 13. Gadomski Adam, 14. Grünschlag Gedali, wystąpił 31 stycznia 1914 r., 15. Heilperin Jonasz, 16. Heller Dawid, 17. Hudec Stefan, pryw., 18. Janowski Józef, 19. Jaźwiecki Maryan, 20. Kandel Jakób, 21. Kargol Franciszek, 22. Katz Salomon, 23. Kimmerling Juliusz, 24. Krzemieniecki Jan, 25. Madejewski Antoni, 26. Marhefkay Robert, 27. Münzer Leon, 28. *Nagelberg Edward, 29. Rudich Gerschon, wystąpił 31 stycznia 1914 r., 30. Scharf Zygfryd, 31. Schimel Laiser, 32. Schimel Norbert, 33. Schlamm Maurycy, 34. Schottek Juliusz, wystąpił 15 marca 1914 r., 35. Singer Leopold, 36. Sowa Józef, 37. Stoklasa Edward, 38. Syrowy Franciszek, wystąpił 15 marca 1914 r., 39. Trzeciecki Antoni, pryw., wystąpił 22 stycznia 1914 r., 40. Uszyński Józef.

Klasa V b.

1. Breiter Stanisław, 2. Cętar Feliks, 3. Cętar Franciszek, 4. Czosnowski Leon, pryw., 5. Dąbrowski Karol, 6. Drezdner Karol, 7. Engel Józef, 8. Fichtel Michał, 9. Fischler Marcin, 10. Flecker Adam, 11. Freund Filip, 12. Gadomski Tadeusz, 13. Gohling Rudolf, 14. Górski Stanisław, wystąpił 3 lutego 1914 r. 15. Gröbel Nachman, 16. Halpern Maksymilian, 17. Hudec Waclaw, Kuchar Waclaw, 19. Kurkiewicz Aleksander, 20. Liebes Maurycy, 21. Łabęcki Emil, 22. Łoziński Kazimierz, 23. Manek Mieczysław, 25. Müick Adolf, 25. Murawski Franciszek, pryw., 26. Niedźwiecki Waleryan, 27. Pankiewicz Kazimierz, pryw., 28. Präses Józef, 29. Skowronek Kazimierz, wystąpił 15 grudnia 1913 r., 30. Sobel Herman, 31. Staub Fryderyk, 32. Zeitleben Adam, 33. Zuprik Dawid.

Klasa V c.

1. Bastyř Waclaw, 2. Baziuk Jan, 3. Berezowski Stefan, 4. Bratasz Włodzimierz, 5. *Buchstab Natan, 6. Czarnecki Michał, P. Dańczewski Karol, 8. Dembski Kazimierz. 9. Duda Piotr, 10. Duma Roman, 11. Dym Uszer, wystąpił 31 stycznia 1914 r., 12. *Dziuba Dymitr, 13. Gofryk Stanisław, wystąpił 15 marca 1914 r., 14. Halka Maryan, wystąpił 15 marca 1914 r., 15. Koch Józef, 16. Kałyniak Stefan, 17. Klimczyk Karol, wystą-

* chlubnie uzdolniony.

pił 15 marca 1914 r., 18 Kowal Gustaw, 19. Lewicki Jerzy, 20. Lewicki Jerzy — Teodor, wystąpił 24 lutego 1914 r., 21. Lwowski Włodzimierz, 22 Maresch Albin, 23. Miciński Józef, 24. Neuberger Seweryn, 25. Ojak Zdzisław. 26. Pöckh Stanisław, 27. Pomajda Juliusz, wystąpił 3 lutego 1914 r., 28. Reiss Izidor, pryw., 29. Richter Chaim, 30. Sikorski Leon, 31. Słotwiński Maryan, 32. Stadnik Jan, wystąpił 15 marca 1914 r., 33. Susman Benjamin, 34. Wudkiewicz Antoni, 35. Zott Alojzy wystąpił 15 maja 1914 r.

Klasa V d.

1. Baszniak Edward, 2. Breitmann Fryderyk, 3. Fabry Łukasz, 4. Fraenkel Emil, 5. Friedman Wilhelm, wystąpił 20 września 1913 r., 6. Goldstein Alfred, 7. Hammer Benedykt, 8 Klus Adam, 9. Königil Maurycy, 10. Kozłowski Tadeusz, 11. Księżyk Maryan, 12. Kulczycki Eugeniusz, 13. Landowski Edmund, pryw., 14. Łysakowski Jan, 15. Mass Juda, 16. Mettal Leon, 17. Milian Stanisław, 18. Moniak Jan, 19. Morański Aleksander, wystąpił 9 maja 1914 r., 20. Nass Arnold, wystąpił 15 marca 1914 r., 21. Pottyondy Ruprecht, wystąpił 15 marca 1914 r., 22. Rotter Adolf, 23. Rubinfeld Henryk, wystąpił 15 maja 1914 r., 24. Stark Ozyasz, wystąpił 15 marca 1914 r., 25. Stec Marcin, wystąpił 15 października 1913 r., 26. Streicher Leon, 27. *Teitelbaum Józef, 28. Wick Alfred, 29. Wick Karol.

Kl. VI. a.

1 Bartz Eugeniusz, Beer Ryszard, pryw., 3. Blau Juliusz, Chodkiewicz Jan, 5 Hilewicz Aleksander, 6. Jasiński Ignacy, wystąpił 30. IV. 1914., 7 Jędrzejowski Julian, Kaan Jan, wystąpił 4. V. 1914., 9 Kirschbaum Adolf, wystąpił 15 III. 1914., 10. Kokoszka Stefan. 11. Kozłowski Karol, 12 Kozłowski Karol Michał, 13 Kraus Adolf 13 Langer Edward, 15 Leonhard Jerzy, 16. Liss Michał, 17 Madaj Karol, 18 Małachowski Czesław, pryw., 19 Niewiadomski Maryan, 20 Niezabitowski Ludwik 21 Nowotny Czesław, pryw., 22. Nowotny Tadeusz, 23 Pfeiffer Zdzisław, 24 Prelicz Maksymilian, wystąpił 31. I. 1914., 25 Pretsch Mieczysław, 26. Próchnik Henryk, 27. *Sokalski Aleksander, 28 Sołtys Janusz, 29 Spysz Ignacy, 30. Statkiewicz Tadeusz, 31 Świzewski Michał, wystąpił 15. III. 1914., 32 Sym Karol, 33 Ujejski Stefan, 34. Weissberg

* chlubnie uzdolniony.

Jakób. 35. Wondraczek Leopold, 36. Wysocki Włodzimierz, 37 Zeitleben Jan, 38 Zięć Józef.

Klasa VI. b.

1 Abderman Adam, wykluczony, 2 Bałaban Romuald, 3 Boritz Zygmunt, 4 Borzemski Maryan, 5 Bourdon Mieczysław, 6 Dayman Maryan, 7. Goldman Bronisław, 8. Gorecki Tadeusz, Ingber Elias, 10 Jahoda Maryan, 11 Kawik Józef, 12. Kimmerling Zygmunt, 13. Konopka Edward, 14. Koska Józef, Kotowicz Władysław, 16 Krauss Stanisław, 17. Krzemieniecki Adam, Kudas Czesław, 19 Kurtycz Mieczysław, wystąpił 15. III. 1914., 20 Latocha Stanisław, 21 *Lifschütz Simon, 22 Łuczyński Władysław, wystąpił 14. V. 1914, 23 Matuszyński Antoni, 24 Popowicz Stanisław, 25 Pöckh Władysław, 26 Roszkiewicz Feliks, 27 Saraniecki Maryan, 28 Schweitzer Dawid, 29. Seidler Henryk, 30 Seltenreich Edward, 31 Słuka Rudolf 32 Sobolewski Karol 33 Sokal Maurycy, wystąpił 3. II. 1914, 34 Stachowski Jarosław, pryw., wystąpił 27. I. 1914., 35 Stolzberg Leib, 36 Szadurski Michał, wystąpił 6. IV. 1914., 37 Szczęsnowicz Tadeusz. 38. Wiche Józef, 39 Wondraczek Maryan.

Klasa VI. c.

1 Ardel Karol, 2 Bartel Ignacy, 3. Blauer Maurycy, pryw., 4 Didenko Włodzimierz, 5 Enis Henryk, 6 Greszel Eugeniusz. 7 Jasiński Tadeusz, wystąpił 31. I. 1914., 8 Kaliniec Antoni, 9 Karniewski Jan, pryw., 10 Kleinmann Feiwel, 11 Kniżatko Mieczysław, Kotliński Józef, Kunasiewicz Piotr, pryw. 14 Kupryk Włodzimierz, 15 Lewicki Teodor, 16 Łohiński Bohdan, 17 Martyniuk-Łotocki Włodzimierz, 18 Mincer Biniamen, 19 Paszkowski Roman, 20 Peszko Karol, wystąpił 31. I. 1914., 21 Plutter Tadeusz, 22 Pöckh Zdzisław, 23 Rawski Erazm, 24 Richter Bolesław, 25 Siemieński Roman, wystąpił 15. X. 1913., 26 Singer Izidor, 27 Siwicki Tomasz, 28 Slezak Klemens, 29 Sołuk Aleksy, 30 Staszyn Wilhelm, wykluczony 15 X. 1913. reskr. z 11. II. 1914. L. 20695, 31. Staub Maksymilian, 32 Surmacz Bronisław, 33. Szul Włodzimierz. 34 Terlecki Maryan, 35 Wasser Godel, 36 Weintraub Józef, 37 Wołoseckij Włodzimierz, 38 Zawadowski Jan, 39 Zbożił Stanisław.

* chlubnie uzdolniony.

Klasa VII. a.

1 Begiński Edward, pryw., 2 Bielecki Roman, 3 Botwin Józef, Czop Henryk, 5 Distler Aleksander, 6 Distler Emil, 7 Długosz Czesław, 8. Faliszewski Tadeusz, pryw., 9. Fedorowski Stanisław, 10 Fetter Franciszek, wystąpił 15. III. 1914., 11 Filipowicz Gaweł, 12 Głębocki Jan, 13 Goldwag Szija, 14 Grabowicz Stanisław, pryw., 15. Handler Karol, 16 Hecker Fryderyk, 17 ~~Handlowski Karol~~, 18 Hilewicz Jerzy, 19 Kamiński Michał, 20 Koczarski Roman, Kopaczyński Teofil, 22 Kosior Stanisław, 23 Lipart Kazimierz, 24 Łobodziński Stanisław, 25 Maślanka Michał, Mikłaszewski Władysław, 27 Nosek Edward, 28 *Paszkwicz Michał, 29 Pilpel Józef, 30 Połowicz Maryan, 31 Pytlyondy Zygmunt, 32 Reich Ignacy, pryw., 33 Romanowski Adam, 34 Schall Emil, 35 Siemaszko Wojciech, 36. Wurzel Józef, 37 Zagórski Wilhelm.

Klasa VII. b.

1. Białostocki Aleksader, 2 Brezdeń Antoni, 3. Bukojemski Leon, 4. Dobrzański Stefan, 5 Gawałko Edward 6 *Horaczuk Michał, 7 Korytowski Bazyli, 8 Kozłów Tadeusz, 9 Kuchar Władysław, 10 Leskowits Mikołaj, 11 * Łazoryk Emil, 12 Łoziński Maryan, 13 Mika Władysław, 14 Mittlener Stanisław, 15 Nadel Leon, 16 Niemczakowski Bronisław, 17 Pańków Michał, 18 Peetryczko Franciszek, 19 Poluszyński Kazimierz, 20 Redner Albert, 21 * Rech Norbert, 22 Sandler Henryk, 23 Schmalz Mieczysław 24 Scholtz Juliusz, 25 Schuh Emil, 26 Seidler Markus 27 Seretny Józef, 28 Sikora Feliks, 29 Sokołowski Oskar, 30 Spiess Karol, 31 Stahl Artur, 32 Starck Wilhelm, 33 Tarantiuk Bazyli, 34 Wasylewicz Stanisław, 35 Węgier Bronisław, wystąpił 31. I. 1914, 32 Wrażej Władysław.

* ukończył klasę z wynikiem chlubnym.

XVII.

Ogłoszenie dla rodziców i opiekunów.

Rok szkolny 1914/15 rozpocznie się dnia 3. września uroczystym nabożeństwem o godz. 8¹/₂ rano w kościele św. Łazarza i w cerkwi Seminarium duchownego.

Zgłoszenia do egzaminu wstępnego do kl. I. przyjmować się będzie dnia 31. sierpnia od 10—12, oraz 1. września od 10—12 przed poł. i od 3—5 po poł.

Przy zgłoszeniu należy przedłożyć: a) metrykę chrztu lub urodzenia, b) świadectwo szkolne z ostatniego półroczka, jeżeli uczeń w roku poprzedzającym uczęszczał do szkoły publicznej, c) świadectwo szczepienia ospy. Do klasy I. mogą być przyjęci tylko ci, którzy urodzili się w latach 1904—1900 (włącznie).

Uwaga: Do II. szkoły realnej zapisywać się mają uczniowie którzy mieszkają w II. i III. dzielnicy miasta; zaś do I. szkoły realnej ci, którzy mieszkają w I. i IV. dzielnicy.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do kl. I. jest następujący:

z religii: wiadomości, których nabyć powinien uczeń w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych;

z języka polskiego: czytanie płynne i wyraziste, objaśnienie czytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami, znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rzędu; wreszcie poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom i pisemny rozbiór jednego zdania rozwiniętego, pod względem części mowy, ich formy, tudzież części zdania;

z języka niemieckiego: czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmian rodzajników, rzeczowników, przymiotników i zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych), odmian słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiany najzwyklejszych czasowników mocnych, zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych i poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem poda się uczniom w języku polskim;

z rachunków: pisanie liczb do miliona włącznie, biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia i znajomość ważniejszych miar metrycznych,

z uwzględnieniem zagadnień, wziętych z zakresu życia codziennego.

Egzamin wstępny do kl. I. odbędzie się dnia 2. września o godz. 9-tej przed południem.

Uczniowie, uznani przy egzaminie za nieuzdolnionych do klasy I., nie mogą w tym samym roku ani w tutejszym ani w innym zakładzie egzaminu powtórnie składać.

Egzamina poprawcze odbędą się dnia 31. sierpnia i 1. września.

Egzamina wstępne do klas II.—VII. rozpoczną się dnia 6. września.

Uczniowie gimnazjalni, ubiegający się o przyjęcie do II., III., IV. i V. klasy realnej mogą być uwolnieni od egzaminu wstępnego z religii, z języka polskiego, niemieckiego, historii naturalnej i fizyki, jeżeli w świadectwie gimnazjalnem za ostatnie półrocze, poprzedzające bezpośrednio odnośną klasę realną, oprócz ogólnego stopnia dobrego (t. j. celującego albo pierwszego) otrzymali z wymaganego dla tej klasy przedmiotu i odnośnego materiału nauki stopień przynajmniej „dostateczny“. Z reszty przedmiotów t. j. języka francuskiego, geografii, historii powszechnej, matematyki, chemii i rysunków odbywa się egzamin z wszelką ścisłością.

Co do uczniów, którzy w gimnazjum tylko wskutek niedostatecznych cenzur z języków klasycznych otrzymali ogólny stopień drugi, rozstrzyga Rada Szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach, czy można takiego ucznia przypuścić do egzaminu wstępnego do następnej klasy realnej, przyznając mu zresztą powyżej wskazane ulgi.

Prywatyci i eksterniści wyznania katolickiego obowiązani są w myśl reskryptu c. k. Min. W. i O. z 9. czerwca 1906 r. do przedkładania przed każdym egzaminem potwierdzenia, wydanego przez katolickiego duchownego, że odbywali praktyki religijne.

Wpisy uczniów do klas II.—VII. i repetentów klasy I. odbędą się dnia 1. września od godz. 9 — 12 przed poł. i 4 — 6 po południu.

Do zapisu mają uczniowie zgłaszać się w towarzystwie rodziców lub opiekunów, przedkładając w dwu egzemplarzach ródowód, dokładnie wypełniony. Uczniowie tutejszego zakładu

mają przy tej sposobności wykazać się ostatniem świadectwem szkolnem, obcy obowiązani są oprócz tego przedłożyć metrykę, tudzież potwierdzenie Dyrekcyi tej szkoły, z której pochodzą, że można ich przyjąć do innego zakładu, jakoteż po świadczeniu uwolnienia od opłaty szkolnej, jeżeli to uwolnienie posiadają. Uczniowie, którzy studia przerwali, muszą wykazać się świadectwem moralności, a po dłuższej przerwie w naukach poddać się także egzaminowi wstępnemu. Uczniowie wreszcie, którzy do szkół średnich nie uczęszczali, muszą przedłożyć także świadectwo przebytej ospy naturalnej lub ospy szczepionej i to nie dawniej jak w ostatnim roku.

Opłaty. Wszyscy uczniowie płacą corocznie 2 K na zbiory naukowe i 1 K na przybory do gier i zabaw, nowowstępujący nadto takse wstępną w kwocie 4 K 20 h.

Opłata szkolna za półrocze wynosi 40 K., które uiścić należy zapomocą czeku pocztowego w przeciągu 6 tygodni po rozpoczęciu półrocza*). Uczniowie klasy I. mają złożyć opłatę szkolną w I. półroczu najpóźniej z końcem listopada. Podanie o uwolnienie od opłaty szkolnej, zaopatrzone w ostatnie świadectwo szkolne i dokładne świadectwo ubóstwa, mają wnieść uczniowie do c. k. Rady Szk. kraj. na ręce Dyrekcyi do 20. września w I., a do 20. lutego w II. półr.

Taksa za egzamin prywatny lub wstępny wynosi 24 K., taksa za egzamin nadzwyczajny, obejmujący więcej niż dwa półrocza, wynosi 36 K., w przeciwnym razie także tylko 24 K.

Mundury studenckie. Wszyscy uczniowie obowiązani są na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 6. stycznia 1894. i rozporządzenia c. k. Rady Szkol. kraj. z 14. marca 1894 l. 2900. do noszenia w szkole i poza szkołą przepisanego i jednakowego ubrania. O szczegółowych w tym kierunku postanowieniach mogą rodzice i opiekunowie uczniów dowiedzieć się w Dyrekcyi szkolnej. Dowolności, jakich dopuszczają się częstokroć uczniowie pod względem munduru, są wykroczeniem przeciw karności szkolnej, które Rada Szkolna kraj. poleca surowo karać. Z tego powodu zwraca

*) Czeki pocztowych kas oszczędności doręcza uczniom interesowanym Dyrekcyja Zakładu.

się uwagę rodziców, aby nie ulegali próżnym zachciankom synów i nie kupowali żadnych części munduru odmiennej barwy lub kroju, ani też rozmaitych uzupełniających dodatków, gdyż narażą się na nieprzyjemności, a nawet na nieprzyjęcie lub wydalenie ucznia ze szkoły.

* * *

Dyrekcya radzi rodzicom i opiekunom, by często dowiadawali się w szkole o prowadzeniu się i postępach uczniów. Grono nauczycielskie udziela z wszelką gotowością wyjaśnień w dniach, które Dyrekcya z początkiem każdego półrocza wyznacza i do wiadomości uczniów podaje. Rodzicom zamiejscowym udzieli Dyrekcya wyjaśnień każdego czasu. W ostatnich dwu tygodniach przed konferencyą klasyfikacyjną nie udziela się żadnych informacji.

Uczniom zamiejscowym wolno mieszkać tylko pod nadzorem tych osób, które ściśle stosować się będą do przepisów „Regulaminu dla odpowiedzialnych nadzorców“, wydanego przez c. k. Radę Szkolną krajową.

Artur Passendorfer.

